B003 c 9/4

National Library
... 198...
NEWSPAPER DIVISION
DIVISION DES JOURNAUX

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief A. **Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor V. **Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor V. **Jaunkalnietis**, 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 5 | SESTDIENA, 1985. GADA 2. FEBRUĀRIS | 35. GADS | SATURDAY, FEBRUARY 2, 1985.

SECOND CLASS MAIL | REGISTRATION NUMBER 2249 | CENA 1 DOLARS

Kopīgais darbs gaida visus

Latviešu Nacionālās Apvienības Kanadā paplašinātā valdes sēde Montrealā

Lai rastu iespējas vispusīgākai un tiešai informācijas izmaiņai, rosinātu lokālo organizāciju darbību un pulcinātu vēl kuplāku atbalstītāju un darbinieku saimi mūsu kopējā nacionālā darbā,LNAK valde atsevišķos gadījumos savas paplašinātās sēdes ir sasaukusi arī dažādos latviešu centros ārpus Toronto. 19. janvārī šāda paplašināta sēde notika Montrealā, kur jaunizveidotā Latviešu centrā kuplā skaitā pulcējās vietējo latviešu organizāciju vadītāji un darbinieki, kā arī LNAK valdes locekļi un nozaru vadītāji, kopskaitā ap 40.

Sēdi ievadīja Latviešu centra Montrealā valdes priekšsēdis J. Tērauds ar apsveikuma vārdiem, pasvītrājot šādas sanāksmes izcilo nozīmi mūsu nacionālā dzīvē un darbā. Svētbrīdī prāv. A. Voitkus izlūdzās Dieva svētību un vienprātību kalpojot lielajam mērķim latviešu tautas un Latvijas brīvībai. LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs savukārt pateicās Montrealas latviešu sabiedriskās dzīves vadītājiem par atsaucību šādai sanāksmei un vispārējos vilcienos pieskaroties pašreizējām aktualitātēm. Atzinīgi novērtējot Montrealas latviešu un organizāciju mērķtiecīgo darbu, kas tagad var vērsties plašumā pašu īpašumā, T. Kronbergs pasniedza Latviešu centra Montrealā valdes priekšsēdim J. Tēraudam LNAK čeku par 250.- dol.

Sēdē piedalījās arī LNAK padomes prezīdija sekretārs Dr. agr. E. Pārups un jaunievēlētais padomes loceklis Z. Andersons no Otavas. No LNAK valdes bez priekšsēža T. Kronberga vēl piedalījās viņa vietnieki Dr. L. Lukss un A. Budrevics, valdes locekļi prof. Dr. G. Šubiņš, advokāte S. Bulte, Inta Purva, R. Norītis, I. Melnbārdis, kā arī sabiedriskās nozares vadītāja Ināra Vilmane. Bez jau iepriekš minētiem Montrealas latviešu organizāciju un draudžu vadītājiem vēl piedalījās Montrealas DV nodaļas valdes priekšsēdis J. Norvels, Latviešu pensionāru apvienības valdes priekšsēdis P. Agrums, pārstāvot arī Tērvetes apvienību. Montrealas latviešu organizāciju padomes priekšsēde Ilga Štauvere, Montrealas latviešu katoļu vienības priekšnieks A. Auza, MLB valdes priekšsēdis M. Štauvers, vīru koŗa Junda un Jaunatnes dziesmu svētku Kanadā rīcības komitejas priekšsēdis R. Klaiše, Tērvetes bērnu vasaras nometnes vadītājs J. Mateus, DV Montrealas nod. vanadžu priekšniece Ērika Vītiņa, Šacha kluba vadītājs J. Bilinskis u.c.

Tiešās sēdes ievadījumā Kultūras nozares vadītāja Inta Purva sniedza informātīvu ziņojumu par šī gada kultūras dienu norisi, kultūras padomes paplašināšanas iespējām un pašreiz topošām filmām latviešu un angļu valodās. Pēc ziņojuma lielišķās debātēs izskanēja doma par plašāku kultūras dienu sarīkojumu organizēšanu arī Montrealā, izmantojot kopējus referātus, izstādes un filmu izrādes. Montrealas latvieši izteica iespējas ieskatīties arī LNAK kultūras padomes darbā.

Polītiskās informācijas nozares vadītājs Dr. L. Lukss ziņoja par noorganizētiem sabiedrisko darbinieku kursiem, kas notiks Toronto latviešu centrā no 13. maija līdz 16. jūnijam. Brīvības kuģa akcijas atbalstam PBLA noorganizējusi globāla apmēra loteriju, kuŗā pirmais laimests būs pasaules ceļojums divām personām, otrs laimests ceļojums divām personām uz Havaju salām un trešais laimests brīvbiļete divām personām uz Brīvības kuģa. Šīs akcijas īstenošanai iecerētos apmēros nepieciešama visu latviešu un

(Turpinājums 20. lp.)

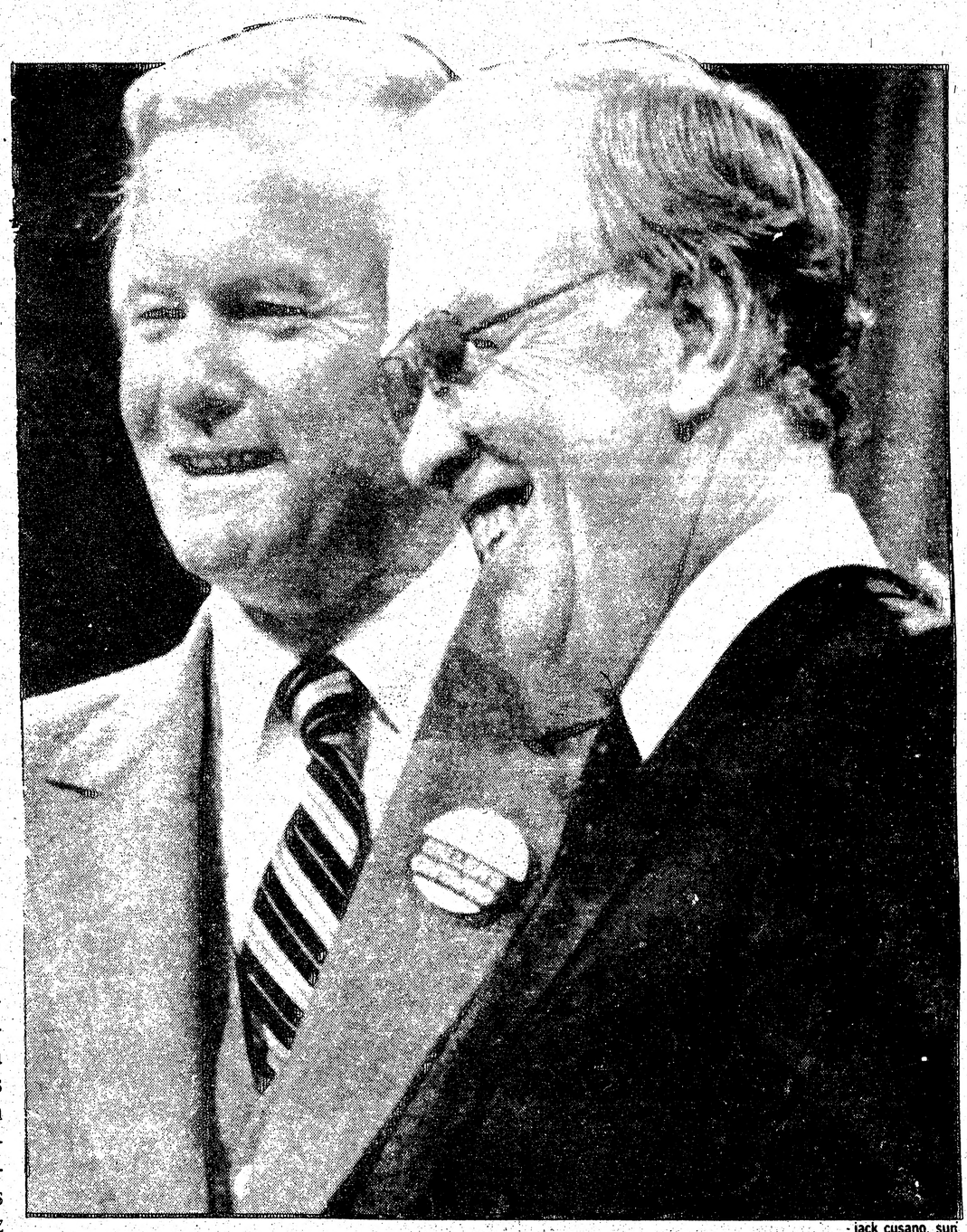

- jack cusano, sun

Ontario konservatīvo partijas Kongresā Toronto par jauno partijas līderi aizejošā premiera V. Dēvisa vietā pag. nedēļas nogalē ievēlēja līdzšinējo rūpniecības ministru Franku Milleru. 8. februārī Millers stāsies Ontario ministru prezidenta amatā.

Ontario ministru prezidents V. Dēvis nodeva parakstīto Latvijas neatkarības atzīmēšanas dienas proklamāciju LNAK valdes priekšsēdim T. Kronbergam. Uzņēmumā no kr.: LNAK padomes priekšsēdis I. Alksnis, archibīskaps A. Lūsis, ministrs N. Leluks, premjērs V. Dēvis, dep. J. Šimko, LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs un vice-priekšsēdis Dr. L. Lukss.

Foto A.K.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1985. GADA 2. FEBRUĀRIS, NR. 5.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdes priekšsēdis — Gundars Brikmanis. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 40 dol., 6 mēnešiem — 21 dol., 3 mēnešiem — 12 dol. Atsevišķa numura cena 1 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $5.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1.50 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide. Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466—1514

Laikraksta apgāds patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus arī nepieņemt. Ja nodotā sludinājumā laikrakstā ieviesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkārtots bez maksas. Laikraksta apgāds par kļūdaini ievietotu sludinājumu atbildīgs tikai par tādu summu, cik pēc sludinājuma lielmes izmaksājusi kļūdaini iespiestā teksta telpa. Grozījumus sludinājumos var pieteikt ne vēlāk kā vienu dienu pēc sludinājuma nodošanas.

Kanadā streikoja arī augstu skolu profesoru izpalīgi. Dadža zīm. LA.

Viktors Kalniņš

Pieci gadi pēc ... komūnisma!

Pirms pieciem gadiem, iesākoties 1980. gadam, Padomju savienībā galvenajos vilcienos bija uzcelts... komūnisms! Neticat? Komūnistiskās partijas programmā, ko pieņēma pirms 25 gadiem, visiem Padomijas pilsoņiem ,,piedraudēja'', ka pēc divdesmit gadiem tie dzīvos komūnismā, tātad pēc komūnistiskā principa no viņiem prasīs darbu pēc visu viņu spējām, un atalgojums būs pēc vajadzības. Neviens šo programmu nav atcēlis, vienīgi to vairs nepiemin, kā nepiemin toreiz tik populāro saukli ,,Vēl tagadējā padomju cilvēku paaudze dzīvos komūnismā''.

Tiesa gan, var jau uzskatīt, ka komūnisms uzcelts, jo no darbaļaudīm vienmēr darbs tika prasīts ne tikvien to spēju robežās, bet pāri tām, komūnistiskā virsotne patiešām dzīvo un tiek apgādāta pēc to vajadzībām, bet pārējiem vajadzības nosaka tā pati partija. Tiesa gan, tik ciniski un tai pašā laikā anekdotiski skaidrot padomju propaganda pagaidām neuzdrošinājās. Pat vēl vairāk, pagājušā gada aprīlī Maskavā notika partijas ideoloģiskā aktīva sanāksme, kur izskatīja jautājumu par partijas programmas jaunu redakciju.

Padomju propaganda arī nevarēja palikt nomaļus. Pazīstamā čekas filiāle, preses aģentūra ,,Novosti'', izplatīja ārzemēs Krotkova rakstu ar zīmīgu nosaukumu Brīdinājums antagonistiem, tātad visiem režīma pretiniekiem, arī mums, trimdiniekiem. Cik zināms, režīma pretinieki Latvijā vai citur Padomijā šo rakstu nav saņēmuši.

Krotkovs raksta, ka minētā sanāksme ,,lāva viņiem (t.i. pretpadomju elementiem — V.K.) secināt, ka partija atzinusies savu plānu un iepriekšējās politikas neveiksmē.'' Nu, nevajag tā pārspīlēt: neviens nedomā runāt par komūnistu totālu neveiksmi. Kā sacīja vēl Ļeņins, pats galvenais ir jautājums par varu. Vēl jau komūnisti saglabā varu un pārvalda daudzas tautas, to skaitā arī latviešus. Savas vajadzības partijas virsotne apmierina, un komūnistu uztverē tas ir pats galvenais. Dažādas neveiksmes iekšējā vai ārējā politikā vēl nav bijušas izšķirīgas, tātad runāt var par pilnīgu viena vai otra pasākuma neizdošanos, bet nevis par totālo komūnistiskās partijas neveiksmi. Tāda pienāks, kad viņi zaudēs varu un tautas iegūs brīvību.

Kādēļ ir vajadzīga jaunā programma? Vai nebūtu vienkāršāk mainīt skaitļus, teiksim, 1980.g. vietā ielikt 2017? Tik un tā neviens no padomju līderiem nenodzīvos līdz laikam, kā Chruščovs nenodzīvoja līdz 1980.g. Domājams, ka konkrētie gadi šoreiz nebūs minēti. To varēja atļauties jokdaris Chruščovs. Tagad, kā paskaidro Krotkovs, ,,padomju sabiedrība atrodas attīstītā sociālisma posma — ilgstoša vēsturiska posma sākumā.'' Tas nozīmē, ka tagadējos apstākļos partijas programmai jābūt attīstītā sociālisma pilnveidošanas programmai, bet nevis komūnistisko virsotņu tiešās ieņemšanas programmai.''

Lasītāju vēstules

SVĒTKU RUNAS

Latviešu organizāciju nākotne nav atkarīga no runu teicējiem. Ir pilnīgi vienalga, vai svētkos runātājs ir Jānis vai Pēteris. Abos gadījumos gala rezultāts būs viens un tas pats. Mūsu stāvoklis mainīsies tikai tad, ja pati sabiedrība mainīsies. Latviešiem ir jāizprot šīs zemes saimnieciskā iekārta, kādu viņi reiz cer redzēt Latvijā. Ja tādas pārmaiņas nāks, tad latvieši ies pa citu ceļu pretī labklājībai un uzplaukumam. Tad vairs pirmajā vietā nebūs pieminekļu celšana, jubileju rīkošana un visādu vēstures grāmatu rakstīšana.

Šādas pārmaiņas ir steidzīgi vajadzīgas, bez šādām pārmaiņām mēs pastāvēt nevaram. **Jānis Zībiņš, Toronto**

KAD MĒS PĀRVĒRTĪSIMIES?

Mums ir sabiedriski darbinieki, kuŗi savas jaunības laikos domāja, ka sadarbošanās ar okupētās Latvijas iestādēm varētu palīdzēt mūsu dzimtenes atbrīvošanai.

Liela daļa no šiem krietnajiem latviešiem šodien ir jau ar sirmām galvām, bet ietiepīgi turas pie savas ideoloģijas.

Tai pašā laikā viņi sludina, ka mūsu ,,vecā'' paaudze ir novecojusies, ka viņas domāšana neseko ,,jaunajam'' laikmetam un viņus grūti pārvērst.

Kuriem tad te ir jāpārvēršas? Pārvēršanās ir vajadzīga, jo bez tās mēs nekad vairs neatgūsim to vienību, ar kādu ieradāmies patvēruma zemēs.

Lasītājs J.S., Mičigenā.

DAUDZ PAVIRŠĪBU UN KĻŪDU

Pēc daudz gadiem ar lielu gaidīšanu un slavēšanu beidzot iznākusi Latvju enciklopēdija 1962.—1982. Galv . red. Edgars Andersons. Pirmais sējums A—I.

Vai šai grāmatai pircēju un satura slavētāju būs daudz, liels jautājums. Līdz šim recenzijas vēl nav bijušas labas.

Arī man nav nekā par ko priecāties un saturu slavēt.

Tik daudz vārdu saīsinājumu kā šai enciklopēdijā neesmu nekad un nekur redzējusi. Tas lasīšanu traucē un liek padomāt, vai jau tagad mūsu jaunākās paaudzes un ārzemnieki var visus saīsinājumus pareizi izprast un atrisināt? Kāpēc tāda aplamība lietota, jo ar to grāmatas vērtību stipri samazina?

Enciklopēdijā ir daudz rakstu par latviešu komūnistiem un krieviem, es ne par ko nevēlos tur atrasties.

Enciklopēdijas 539. lp. rakstā (bez paraksta) ,,Helsinku universitātes Latviešu grāmatu krātuve'', ir īss, bet pareizs saturs, izņemot, ka ,,...Līvija Vītoliņa, publ. 203 lp. katalogu — Latviešu literatūras krājums 1820—1917 — Latvialaisen kokleman (jābūt : kokoelman) 1820—1917 (Helsinkos 1978)...''—

Šī mana bibliografija sastāv no 3 sējumiem, kopā 593 lpp., un 4. pielikuma sēj. 28 lp.

No visas enciklopēdijas paliek iespaids, ka tā nav ar nopietnu nolūku un darbu publicēta, jo satur daudz paviršību un kļūdu. Jādomā, ka visi savāktie materiāli nav tūlīt attiecīgi grupās sadalīti un pārbaudīti, nav arī novērtēti, vai tie vispār ievietojami un ar visu doto saturu.

Jācer, ka enciklopēdijas nākošās daļas būs citāda, vertīgāka satura un apstrādes.

Līvija Vītoliņa, Stokholma

VAI SPEĶA PĪRĀGS IR SLIKTĀKS PAR CEPTU ZIVI?

Izlasot N. Kalniņa dzejoli — ,,Makšķernieka dialogs ar zivīm'', gribot vai negribot kādomā par latviskā speķa pīrāga rašanos, ko droši vien pats dzejnieks ir ēdis un kas, kā zināms, nāk no cūkas miesām, kuŗas ir barojušas cilvēku rokas ar mīļiem, bet viltīgiem vārdiem, kā mans ruksītis vai sukītis, jo īstais nolūks ir to uzbarot, lai pēc tam nokautu. Nebūsim vienpusīgi un neapdzejosim tikai nelaimīgo zivtiņu vien, kas uzķērās uz makšķernieka viltīgā āķa. Lai N. Kalniņa kungs, kam ir labas novērošanas spējas, uzraksta kādu peršu par cūciņu un telīti, kam ir bēdīgāks liktenis nekā zivtiņai, jo zivtiņa pirms noķeršanas nav piesieta pie saites vai ielikta aizgaldā.

Ziedonis Upīte,
Zvērināts makšķernieks un speķa pīrāgu ēdājs, Hamiltonā

Daugavas vanagu teātŗa veikumi un nākotnes nodomi

DVTK savu pēdējo gadu darbības laikā ir nostiprinājis sev vietu ievērojamāko trimdas latviešu teātŗu vidū. Ar regulāru, nepārtrauktu darbu tas ir sniedzis lugu virkni, vismaz vienu iestudējumu gadā, kopš DVTK nodibināšanas pirms vairāk nekā 30 gadiem.

DVTK skatuves gatavība ir pārbaudīta daudzos daudzkultūru teātŗu festivālos Toronto. Sevišķi ievērojamus panākumus teātris guva tieši pēdējos gados ar R. Roses „Bez šaubām" (R. Rose — Twelve Angry Men) un V. Grēviņa no vācu valodas tulkoto un adoptēto komēdiju — farsu „Spāniešu muša". Lugas teātŗu festivālos ieguva pirmo un otro vietu, ievērojami spēcīgu cittautu ansambļu vidū. Abu iestudējumu režisors bija Gunārs Vērenieks, kuŗš ieguldījis daudz darba, ceļot DVTK ansambļa mākslinieciško līmeni.

Pagājušā gadā iestudētā luga —Gunāra Griezes traģikomēdija „Atkal atraitnis" savās pirmajās izrādēs Toronto festivāla laikā piesaistīja tuvu pie 400 skatītāju. Šīs lugas atkārtojuma izrāde Toronto notiks 3. februārī un būs pēdējā „Atkal atraitnis" izrāde Toronto, jo parallēli tiks iestudēta jauna luga, kuŗu izrādīs Kanadas DV 35 gadu atceres sarīkojumu virknē Toronto 28. aprīlī un 4. maijā. Ar repertuārā esošo „Atkal atraitnis" DVTK dosies viesizrādēs uz ASV centriem — Kalamazū, Grand Rapidiem, Klīvlandi, Vašingtonu, Priedaini, Čikagu un Detroitu, turneju nobeidzot un lugu noņemot no repertuāra š.g. marta beigās.

Ontario daudzkultūru teātŗu apvienības (O.M.T.A.) apbalvojumu vakarā 13. janvārī DVTK ieguva apbalvojumu (Special Adjudicator's Award) par labāko tērpu koordināciju un Valdi Martinsonu nominēja par vienu no labākiem galveno lomu tēlotājiem (Best Actor) par Roberta Rutkovska lomas sniegumu lugā Atkal atraitnis. Pirmā vietā šogad izvirzījās spāņu ansamblis ar lugu „La Casa del Que Diran", saņemot apbalvojumus par labāko režiju un lugas iestudējumu. Labas sekmes uzrādīja arī somu un vācu teātŗu vienības.

Kā nākošo savam repertuāram DVTK ir izvēlējies jauno Ulža Siliņa drāmu „Ir Akmeņi raud." Šīs lugas pirmizrāde notika Sidnejā, Austrālijā, 1984.g. 10. novembrī Lijas Veikinas režijā, pašam autoram spēlējot salveno lomu. Lugu izrādīja arī Austrālijas Kultūras dienās, kuŗas šogad notika Tasmānijā 1984.g. beigās. Par lugu un pirmizrādi kritika Austrālijas Latvietī bija ļoti atsaucīga. Šis darbs ir neapšaubāmi vērtīgs pienesums latviešu drāmas literātūrā. Šo lugu Toronto izrādīs DV Kanadā 35 g. atceres laikā Gunāra Vērenieka režijā. Pirmais lasīšanas mēģinājums jau notika 12. janvārī un mēģinājumi, paredzams, sāksies februāŗa sākumā.

Rudenī DVTK sāks mēģinājumus kanadiešu lugas tulkojumam latviešu valodā. Izvēlētā luga ir Davida Frenča komēdija, angļu nosaukumā „Jitters". Šo lugu ar panākumiem izrādīja 1979.g. Toronto, Tarragon teātrī, Bila Alasco režijā. DVTK iestudējumam režiju vadīs Skaidrīte Leja, un ar šo lugu teātris piedalīsies 14. O.M.T.A. teātŗu festivālā Toronto, kas notiks novembrī.

DVTK ir pieņēmis arī 11. Anglijas dziesmu dienu komitejas ielūgumu piedalīties ar vairākām izrādēm dziesmu dienās 1986. gadā Lesterē, Anglijā. Drīzumā veiks priekšdarbus, DVTK valdei apsveŗot iestudējuma izvēli un viesizrāžu izkārtojumu.

DVTK ir ievadījis sarunas ar LA TV Latviešu Video, kas darbojas J. Valdmaņa vadībā kā bezpeļņas organizācija pie „Mantojums-Heritage" fonda, par turpmāko DVTK uzvedumu dokumentēšanu videolentēs. LA TV pašlaik ir uzsācis filmu montāžu jau iepriekš uzņemtajām lugām — „Bez šaubām?" un „Spāniešu muša" un 3. februāŗa izrādē tiks filmēta luga „Atkal atraitnis". Šo trīs lugu videolentes būs pērkamas vai īrējamas no LA TV šī gada rudenī. Ir paredzams, ka DVTK slēgs līgumu, dodot LA TV tiesības kā vienīgiem filmēt visus turpmākos DVTK uzvedumus, kā arī izplatīt videolentes.

DVTK ir izveidots un pieņemts jauns „logo", kas jau parādījies sludinājumos. Virs burtu DVTK kopojuma ir iezīmēts vārds „Toronto", tā identificējot viesizrādēs pilsētu, no kuŗas teātris nāk. Jauno „logo" lietos programmās un DVTK sarakstē.

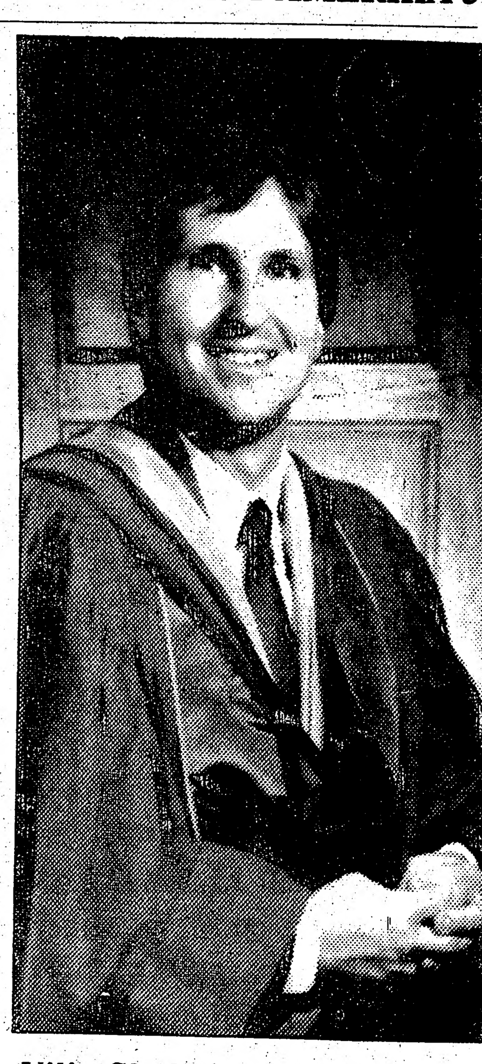

Vilis Skulmis ieguvis Queen's universitātē Kingstonā Ph.D. gradu ekonomijā. V. Skulmis dzimis un audzis Hamiltonā, Ont. Pēdējos gadus dzīvoja Floridā un studēja Kingstonā, Ont. Strādā AT un T lielā uzņēmuma pētniecības nozarē ASV.

DVTK valde ir identificējusi apm. 40 šī teātŗa dalībniekus kā aktīvus biedrus. Šo skaitu vēl papildina neaktīvi locekļi un biedri-veicinātāji, kuŗu intereses saistās ar teātŗa darbu. Teātŗa interesentus, kuŗi vēlētos aktīvi piedalīties vai nu tēlojošā ansambļa vai technisko darbinieku vidū, lūdz pieteikties pie DVTK personāla administrātores Vijas Vares (tel. 225-0562). DVTK ir sevišķi ieinteresēts dzirdēt no jaunākās paaudzes locekļiem, kuŗiem būtu interese aktīvi piedalīties teātŗa darbā.

J. F.

Latviešu brīvības gars

ŽURNĀLS „KAŖA INVALĪDS", 29. NUMURS, 1984.

Žurnāls „Kaŗa invalīds" iznāk reizi gadā, bet tā saturs rada atskaņas latviešu sabiedrībā globālā apjomā. Liekas, ka autori dažreiz šauj kā no sakarsētu stobru lielgabaliem, bet lasītājam dažreiz jāuzmanās, lai nekļūtu paslēptu mīnu laukā. Raksti ir interesanti, kaut jūtīgāks lasītājs var zaudēt miegu.Saturā temati, ko citi izdevumi vairās apskatīt.

Spēcīgi vārdi un secinājumi veltīti Bruno Kalniņam un Sociāldemokratu partijai. I. Blažēvics rakstā „Tumši traipi uz sarkanās vestes" norāda, ka B. Kalniņš rakstura ziņā ir viena no dīvainākām, bet savā politiskā darbībā tumšākām personībām latviešu trimdas saimē. Varētu tomēr būt arī citāds vērtējums. B. Kalniņš nav ne labāks, ne sliktāks kā citu zemju politiķi un savā ilgajā mūžā no citiem daudz mācījies. Neviens politiķis neatzīs, ka viņš darījis nepareizi, viņš vienmēr rūpējies citu labā, kaut parasti pats visvairāk ieguvis. Pretinieki ar ļaunām mēlēm mēģina nomelnot un apgalvot lietas, ko viņš nav domājis darīt, bet kas notikušas pašas no sevis.

Par pārpratumu B. Kalniņš uzskata, ka viņš lūdzis, lai viņu uzņemtu par Latvijas komūnistu partijas biedru,kaut rakstā pievienots viņa rakstīts lūgums. Pārpratums arī tas, ka Žanis Spure viņu apvainojis nodevībā, un tāpēc biedra karte nav piešķirta. Politiskā vadītāja pienākums Latvijas armijā viņš uzņēmies, lai aizstāvētu nacionālās armijas interes. Armiju iztīrīja no reakcionāriem virsniekiem tāpēc, lai to izveidotu par patiesu tautas armiju un tā spētu sargāt jauno Latvijas sociālistisko republiku. Labs politiķis katram apvainojumam prot atrast atrisinājumu, un Bruno Kalniņš to dara meistarīgi. Bet raksta autors atrod arī vēl citas vainas B. Kalniņa darbībā un raksturā, aprakstot dažus sīkumus lielo notikumu virknē.

Deputāts St. Kambala Satversmes Sapulces ārkārtējā sesijā 1920. gada 5. novembrī runā apsūdz sociāldemokratus. Tie pieprasījuši sapulces sasaukšanu, lai apvainotu valdību, ka tā lauzusi miera līgumu ar Padomju savienību. Gaŗajā runā viņš atspēko nevien valdības rīcību, bet arī norāda, ka par galveno uzdevumu Tautas padomē sociāldemokrati uzskatījuši proletariāta šķiras organizāciju atjaunošanu un nostiprināšanu. Sociāldemokrati atklāti nostājušies padomju varas pusē. Vērojot daudzos deputātu starpsaucienus, jāatzīst, ka parlamentārāa parašas latviešiem toreiz nebija izkoptas.

Divi raksti veltīti nacionāliem partizāniem un pretestības kustībai. Prof. Dr. H. Biezais raksta par nacionāliem partizāniem, ko apstiprina ar dokumentu norakstiem. Partizānu kustībā iekļaujas latviešu virsnieku, aizsargu, policistu un citu nogrupējumu ļaudis. Tur darbojas arī vāciešu noorganizēts uzticības personu tīkls Latvijā, kas saņēma norādījumus no Vācijas. Šo grupu bija noorganizējuši latviešu virsnieki, pērkoņkrustieši un citi, kas bija atraduši patvērumu Vācijā. Tur strādāja arī cilvēki, kas bija ieguvuši vāciešu uzticību un bija paredzēti dienestam vācu okupācijas iestādēs. Latviešu pašaizsardzības spēku organizēšanai bija izdoti speciāli noteikumi. Saskaņā ar tiem nedrīkstēja radīt kādu latviešu armiju, bet palīgpoliciju tikai ar rokas ieročiem, bet ne ar ložmetējiem vai lielgabaliem. Uz 1941. gada 9. jūliju Latvijā darbojās ap 6000 cilvēku dažādās pašaizsardzības grupās. Tie sagādāja sarkanarmiešiem 805 kritušos, saņēma 1540 gūstekņus, bet paši zaudēja 103 cilvēkus. Autors izskaidro, kāpēc V. Deglavu nošāva uz A. Plensnera dzīvokļa kāpnēm. Plensners viņu bija iecēlis par neesoša latviešu štāba priekšnieku.

Radniecīgam tematam pieskaŗas prof. Dr. J. Ozols, rakstot par nacionālo pretestības kustību no 1940.—1945. gadam. Pretestības kustību 1940. gadā radīja politisko partiju mēģinājums piedalīties jaunās (padomju) saeimas vēlēšanās ar kopīgu sarakstu. Jaunatne samulsusi noskatījās, ka bez šāviena Latvijā ielaida sarkano armiju un prezidents radio runā aicināja tautu būt draudzīgiem pret ienācējiem. Ķēžu veidā Latvijā izplatīja dziesmas ar kodīgiem vārdiem par valdību, klausījās aizliegto ārzemju raidītājus un sagaidīja iesoļojam vācu armiju. Pēc tam sākās grāmatu dedzināšana, latviešu sūtīšana uz Vāciju darbos, sākumā brīvprātīgi, vēlāk piespiedu kārtā, vācieši centās asimilēt latviešus, radās nelegāli laikraksti. Latvieši nokļuva koncentrācijas nometnēs, dažus nošāva, citi brīvprātīgi iestājās cīnītāju rindās, bet vēlāk jaunekļus iesauca leģionā. Autors norāda, ka latviešu pašpārvalde 1943. gada 23. februārī izsludinājusi iesaukt 1919. — 1922. gadā dzimušos jauniešus. Toreiz iesauca līdz 1924. gadam dzimušos vīriešus. Ap 10.000 jauniešu bija izraudzījušies dienestu darba vienībās, bet tos tūlīt bez prasīšanas pārskaitīja pie armijas izpalīgiem. Piekrāpti jutās arī latviešu virsnieki, kam vācieši nepildīja dotos solījumus. Autors arī piemin, ka latvieši piedalījušies darbos, par ko tagad nevēlas runāt, bet ko autors tomēr piemin un nosauc dažus vārdus un vietas. Tā ir kā čāpošana pa apslēptu mīnu lauku.

J. Ozols raksta noslēgumā izteic domu, ka sabiedroto lēmums aiz morāliem iemesliem par Latvijas aizstāvēšanu būtu citāds, ja Latvijā 1940. gada būtu pastāvējusi parlamentāra iekārta. Bet tā ir vēlēšanās bez seguma, kam maz notic.

Grāmatā ievietotajā L. Apkalna runā par latvju garu norādīts, ka Latvijas valsts nav tapusi pārmērīgā asins pirtī, ka strēlnieki zaudēja turpat desmit reizes vairāk cilvēkus, nekā atbrīvošanas cīņās. Latvijas kase valsts dibināšanas laikā bija tukša, bet brīvības gars bija spēcīgāks par zeltu. Tagad nevar pazaudēt ticību nākotnei, šis laiks prasa ticību valsts augšāmcelšanās brīnumam.

P. Spekters apraksta gaitas Latvijas bruņotos spēkos, vēlākās cīņas pie Volchovas un citās Krievijas cīņu vietās. I. Blaževics apskata jaunos ieročus. Ievietoti arī daži citi raksti un chronika, arī dažas problēmas Latviešu kaŗa invalīdu apvienības dzīvē.

Žurnāla interesantajā saturā var atrast agrāk nepublicētas ziņas un skaitļus. Kā iepriekšējos gados, tā tagad izdevums saista lasītāju ar datiem par latviešu pretestības kustību un partizāniem un brīvības alkām.

V. Irbe

VAGA ZIŅAS UN DOMAS PAR LATVIEŠIEM **8**. n-rs **iznācis**

Saturā: Ādolfs Šilde, Franks Gordons, Vilis Skultāns, Minsteres ģimn. dir. Ilga Grava, prof. Dr. Edg. Dunsdorfs, Gunārs Janovskis, Žanis Unāms. J. Ķeniņš, A. Braunfelds, Lidija Smilga-Bērziņa, Pēteris Vasariņš, Viktors Upeslācis, Elm. Damberga un Dadža zīm., „mazās preses" apskats, kronika, krāsu illustr., 52 lp.p.

Pieprasiet 2 paraugnumurus — Rakstiet:

164 Willowdale Ave., Willowdale, Ont., M2N 4Y6, Canada

Vilis Skultāns

Latvijas vienpadsmitā stunda

Brīvās Latvijas pēdējais gads vēstures dokumentos.

(Turpinājums)

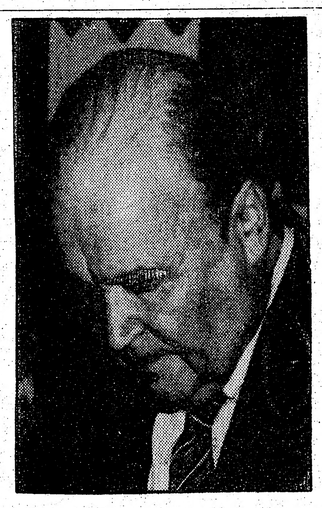

Vācu vadībai Maskavas sarunu sākuma posmā tomēr bija ziņāmas bažas, vai Latvija un Igaunija tomēr nepievienosies pret Vāciju kaldinātai koalicijā. Labs līdzeklis tāpēc bija piedāvāt Baltijas un Skandinavijas valstīm neuzbrukšanas līgumus. Tas notika jau 28. aprīlī tūliņ pēc Hitlera lielās runas, kuŗā viņš uzteica neuzbrukšanas paktu ar Poliju, lai viņai varētu uzbrukt. Kaut stāvoklis bija ļoti paradoksāls, Igaunija, Latvija un Dānija priekšlikumu pieņēma; Somija, Zviedrija un Norvēģija tomēr noraidīja. Latvijas un Igaunijas mērķis bija skaidrs: šis pakts šķietami atspēkoja padomju aizdomas par drīzu vāciešu agresiju Baltijas telpā. Un, otrkārt, nu bija pretsvars jau spēkā esošajam neuzbrukšanas līgumam ar Pad. savienību, kas bija jau nolīgts 1932. gadā.

Bet arī Vācija ar šiem līgumiem sasniedza vairākus mērķus: tā bija aizbaidījusi projām Baltijas valstis no jebkādas saistīšanās ar projektēto antiagresijas bloku. Tanī pašā reizē tā bija arī demonstrējusi Maskavai savus šķietami miermīlīgos nolūkus vismaz tajā talpā, kur tās aizvien bija skatījušās viena uz otru ar neuzticību.

Par Latvijas valdības toreizējo pozitīvo viedokli par gaidāmo līgumu nācās 12. maijā runāt Munteram Latvijas pseudoparlamentā — saimniecības un kultūras padomju kopsēdē. Šis līgums pierādot, ka Latvijas politika veicinot mieru, un tas veidojot daļu no liela apjoma politiskas nomierināšanas akcijas.

Sesijas slēgtajā sēdē Munteram bija jāatbild uz jautājumu, vai vispār esot kāda nozīme līgt neuzbrukšanas līgumus ar valstīm, kas tādus neīsteno, kā to rāda beidzamo gadu piedzīvojumi.

Muntera atbilde bija īsa un asa: Latvijai šādas pieredzes neesot, un viņš nejūtoties aicināts izteikties par citu valstu pieredzi. — Drīz, ļoti drīz tomēr Munteram nācās pašam pieredzēt un piedzīvot visai daudz...

7. jūnijā Berlīnē Ribentrops ar Munteru un igauņu ārlietu ministru Selteru parakstīja Vācijas neuzbrukšanas līgumu ar Latviju un Igauniju. —Vācija nu varēja justies atvieglota, jo no Latvijas puses tai briesmas vairs nedraudēja!! . Pēc tam Munteram bija veselu stundu jānoklausās Hitlera monologs par to, ka pēc Klaipēdas aneksijas Vācijai neesot nekādu strīda iemeslu ar Baltijas valstīm. Jebkāds Lietuvas, Latvijas un Igaunijas pakļaušana nozīmētu Vācijai ļoti smagu apgrūtinājumu. Vācija un Baltijas valstis savstarpēji viena otru papildinot — Vācijai vajadzīgas lauksaimniecības preces, pret ko Baltija saņems augstvērtīgus rūpniecības ražojumus.

Viss tas bija teikts arī tāpēc, lai nomierinātu baltiešu prātus pa to laiku, kamēr notiek lielā pārgrupēšanās. Vispirms Hitlers tobrīd darbojās ar Polijas izolēšanu, kas pilnā apjomā nebija iespējama bez Baltijas neitrālizēšanas. — Kā pēc burvju mājiena Latvijas baltvācieši pēc šī līguma parakstīšanas kļuva klusi un mierīgi. Ir norādījumi, ka viņi bija saņēmuši attiecīgas instrukcijas no Berlīnes. Nevarētu teikt, ka neuzbrukšanas līgums viņus iepriecināja. Vēl pirms mēneša maijā vācu sūtnis Rīgā fon Koce bija žēlojies Berlīnei par baltvāciešiem (sevišķi par viņu jaunatni) un viņu lielo nelojālitāti pret Latvijas valsti. Pretēji vācu valdības nodomiem, viņi atklāti parādot savu noslieci un nevarot vien sagaidīt dienu, kad vācu armija iemaršēs Latvijā.

Sakarā ar Berlīnes līgumu Latvijas prezidenta un ministru kabineta domu gājiens un izlemtā pozicija bija šāda: Pastāvot neuzbrukšanas līgumiem ar abām lielvalstīm — Vāciju un Pad. savienību, no kurienes uzbrukums būtu iedomājams, vienīgā iespēja ir rigoroza neitrālitāte. Bet ar to vien nepietiek. Pret uzspiestām drošības garantijām un Pad. savienības draudošo nostāju, kas parādījās tiklab Ļitvinova notā, kā arī sarunu gaitā ar Angliju un Franciju, varētu vislabāk aizstāvēties ar aicinājumu šo neitrālitāti garantēt. Un šai garantijai pēc iespējas jābūt tādai, kas nāktu no visām konfliktā iesaistītām pusēm. Neuzbrukšanas līgumu ar vienu pusi nekādā gadījumā nebija iespējams savienot ar drošības garantiju saņemšanu no otras puses pret pirmo pusi, kas pēc Latvijas valdības domām būtu pretruna pati par sevi — contradictio per se.

Jau tad, kad Berlīnes pakts vēl bija tapšanas stadijā, Munters Ženēvā Tautu savienības padomes sesijas laikā sastapās ar angļu ārlietu ministru Halifaksu. (Munters arī bija padomes loceklis.) Munters Halifaksam 22. maijā norādīja, ka sakarā ar Latvijas neuzbrukšanas līgumiem ar abām lielajām kaimiņvalstīm rodas reālas izredzes nodrošināt Latvijas neitrālitāti. Tāpēc, ja Anglijas, Francijas un Pad. savienības starpā būs panākta vienošanās, tad, ja tā vispār skartu Baltijas valstis, tā varētu izpausties kā neitrālitātes garantija.

Vai nu šis Muntera priekšlikums viens pats par sevi, vai arī klāt bija citi apsvērumi, tomēr Halifaksam nu bija jauna ideja. Nākamajā kārtējā angļu un franču plānā bija norādījumi uz garantijām trešo valstu neitrālitātei. Palīdzība būtu sniedzama tikai tad, ja attiecīgā trešā valsts pati palīdzību lūdz. — Kārtējo reizi Maskava šo priekšlikumu noraidīja, saskatot tur šķēršļus saviem nodomiem.

Muntera ideja palika bez atbalss. Sauciens tuksnesī bija arī mēģinājums Vāciju pārliecināt, ka tās interesēs būtu deklarēt Latvijas neitrālitātes garantēšanu, ja to darītu tā sauktā pretagresijas koalicija. Arī Berlīne negribēja uzņemties nekādus nevajadzīgus šķēršļus.

Bez atbalss palika arī Muntera nākamais mēģinājums. Tā kā visu laiku Maskavas apspriedēs bija runa par to, kas īsteni ir agresija, tad Latvija nāca klajā ar jaunu motīvu. Tā atgādināja konvenciju par agresijas definīciju. Konvencija bija parakstīta Londonā 1933. gada 3. jūlijā, un tās garīgais tēvs un ierosinātājs bija ārlietu tautas komisārs Ļitvinovs. To bez Pad. savienības parakstīja visas viņas kaimiņvalstis, sākot ar Igauniju un beudzot ar Afganistānu, un arī Somija pievienojās — vēlāk.

1937. gada Konvencijā teikts, ka par agresoru uzskatāms tas, kas piesaka karu vai arī uzbrūk bez kara pieteikšanas citas valsts territorijā. Uzbrucējs ir arī tas, kas izdara jūras blokādi vai arī atbalsta bruņotas bandas otras valsts territorijā. Visvarīgākais ir trešais pants, kas nosaka, ka agresija nav attaisnojama ne ar kādiem politiskiem, militāriem, ekonomiskiem vai citiem iemesliem.

Piebilstams, ka Padomija bija nolīgusi neuzbrukšanas līgumus ar visām šīm valstīm, izņemot Rumāniju. Un tā dažādos laikos ir uzbrukusi visām šīm savām kaimiņzemēm, izņemot vienīgi Turciju, izmantojot visus tos ieganstus, kas uzskaitīti pašas parakstītajā konvencijā par agresijas definīciju.

Tiklab pirms kara, kā arī kara laikā un pēc tam pret Latvijas valdības politiku ir atskanējušas ļoti kritiskas balsis. Vispirms te jāmin pašu latviešu opozicija, kuŗas skaļākais runātājs bija agrākais ārlietu ministrs un bijušais sūtnis Parīzē Felikss Cielēns, kas dzīvoja trimdā Parīzē. 1938. gada novembrī viņš sociāldemokratu žurnālā Brīvība rakstīja, ka Latvijas reālais sabiedrotais dotajos vēsturiskos apstākļos varot būt tikai viens — Pad. savienība.

Cielēns neapmierinājās tikai ar rakstīšanu emigrantu presē vien. Viņš nosūtīja arī īpašu memorandu Anglijas ārlietu ministram Halifaksam, kas datēts ar 1939. gada 7. jūniju. (Turpinājums sekos)

Ģenerālsekretāram Alfrēdam Bērziņam 65 gadi

ALFRĒDS JĀNIS BĒRZIŅŠ

Š.g. 14. februārī Daugavas Vanagu organizācijas ģenerālsekretāram vltn. A.J. Bērziņam būs 65 gadu jubileja. A. Bērziņš dzimis 1920. gadā Ventspils apriņķī, Popes pagastā. Viņš studējis agronomiju Lauksaimniecības akadēmijā Jelgavā un ir korporācijas Talavija filistrs. Baigā gada notikumi un pieredze pamudināja viņu pēc vācu armijas ienākšanas Rīgā brīvprātīgi pieteikties cīņai pret Padomju savienību. Un tā viņš kopš 1942.g. ir izstaigājis un varonīgi cīnījies Ļeņingradas, Volchovas, Vidzemes un Kurzemes kaŗa laukos Par kauju nopelniem un varonību A. Bērziņš apgalvots ar 2. un 1. šķ. Dzelzs krustiem. A. Bērziņš minētajos kaujas laukos ir vairākkārt nopietni ievainots un tagad, dzīvojot Vācijā, saņem kaŗa invalidu pensiju.

Par nopelniem DV organizācijas darbā 1955. gadā A. Bērziņam DV Centrālā valde piešķīrusi DV nozīmi zeltā. Ar savām aktīvitātēm viņš ir plaši pazīstams latviešu sabiedrībā, sevišķi labi viņš ir zināms DV organizācijas biedriem, jo vienmēr ir klāt un protokolē DV CV sēdes, kas katru gadu notiek citā Daugavas Vanagu zemē. A. Bērziņš darbojas DV organizācijā, sākot ar 1947. gadu. No tā laika viņš ir bijis dažādos amatos. Kopš 1966.g. ir organizācijas ģenerālsekretārs un pārzina un vada DV biroju Vācijā, Minsterē. Daudzajos gados ir mainījušās DVC valdes, DV priekšnieki, bet A. Bērziņam uzticētajā birojā nav bijuši darbības pārtraukumi, jo par darba plūsmu vienmēr ir gādājis ģenerālsekretārs un informāciju biedriem un Daugavas Vanagu vadībai viņš vienmēr gādājis. Tāpēc Daugavas Vanagu vadība un liela daļa organizācijas biedru ir viņu iecienījuši kā autoritāti un uzskata viņu par vērtīgu darbinieku. Bez pienākumiem birojā A. Bērziņš pārzina DV CV apgādu un rūpējas par DV izdoto grāmatu komerciāli pieņemamu pārdošanu.

A. Bērziņš ir arī pielicis savu roku un spalvu pie „Latviešu kaŗavīrs Otrā pasaules kaŗa laikā", pat uzrakstot dažus no šiem sējumiem. Ir arī viens no redaktoriem nesen iznākušajai grāmatai „Latviešu kaŗavīrs pēc Otrā pasaules kaŗa". A. Bērziņš daudz palīdzējis V. Hāzneram, sarakstot „Laiks, telpa, ļaudis", un ir redaktors 4. grāmatai L.T.Ļ.

Nevar dažās rindās visas viņa aktīvitātes DV organizācijā un latviešu sabiedrībā uzskaitīt. Tas jau arī varbūt nav vajadzīgs, jo bez DV biedriem viņu pazīst visi tie svešuma latvieši, kuŗi interesējas un dzīvo līdz mūsu trimdas saimes likteņiem. Visa Daugavas Vanagu saime vēl viņam veselību, izturību un enerģiju turpmākajos gados.

Un lai tādu būtu daudz!

Sigurds Lindiņš.

PROCLAMATION

WHEREAS .....

Ontario and Canada have developed through the courage and industry of the people of many nationalities who have come to this land; and

WHEREAS .....

We are grateful for the many important contributions that our citizens of Latvian ancestry continue to make to our province and country; and

WHEREAS .....

The Independence of Latvia was proclaimed sixty-six years ago by The Latvian National Council; and

WHEREAS .....

It is imperative for Canadians to remember that the price of freedom is eternal vigilance; and

WHEREAS .....

The observance of this Anniversary fosters within us all a deeper awareness of our fellow man whose liberty has been violated:

THEREFORE:

As Premier of the Province of Ontario, I am pleased to recognize November 18th, 1984 as Latvian Independence Day and commend its observance to the people of our province.

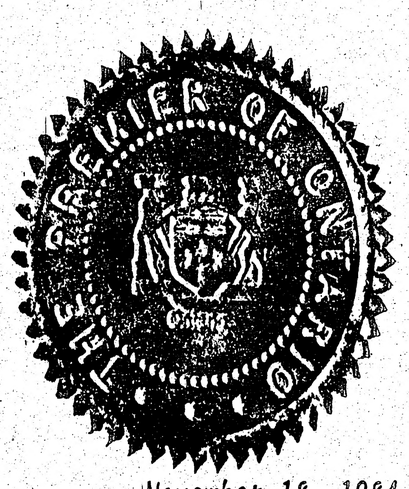

William G. Davis

November 18, 1984

Pirms aiziešanas no Ontario valdības ministrs president V. Dēvis parakstīja šo proklomāciju. Viņam pateicās latviešu delegācija ar archibīskapu A. Lūsi un LNAK vadību.

Kādi būs mūsu grāmatu likteņi?

LATVIEŠU BIBLIOTĒKU APMEKLĒJOT

No Vācijas izceļojot mēs grāmatas nesām līdz tālāk uz jaunajām dzīves vietām. Vai ikkatrs grāmatu mīļotājs centās pirkt grāmatas pēc iespējas vairāk, ja ne pat visas, ko izdeva mūsu grāmatu izdevēji. Grāmata palīdzēja viņiem dzīvot, un viņu sapnis bija vēl lielāks — pārvest kā kultūras vērtības uz tēvzemi, kad tas būs iespējams. Kaut arī Latvijā augusī paaudze baudītu no trimdas, ko esam devuši tautai dzīvojot svešumā!

Notikumi gājuši citu virzienu, un virziena maiņu mums nav izdevies grozīt... Un tad pēkšņi pēc 40 svešuma gadiem atskārstam un jautājam, kas notiks ar mūsu grāmatām. Vai tām būs tas pats bēdīgais gals, ko redzējām ieceļojot Amerikā, kad veclatviešu bērni tēvu krātos archīvus izmeta uz ielas atkritumu tvertnēs... Vai tiešām mūsu bērni ar mūsu grāmatām darīs tāpat, kad mēs vairs nebūsim dzīvi?.

Aizeju uz Bostonas latviešu bibliotekām, kas ir trimdas lepnums, jo tās glabā grāmatas un dod lasīt tādas, kas iznākušas jau priekš simts gadiem. Piem. DV bibliotēku mantoja no jaunstrāvniekiem, kas ar dziļāko sašutumu nīda carisko Krieviju un sociālismā meklēja laimīgāku pasaules iekārtu. Tur ir pirmās Amerikā nodibinātās Latviešu biedrības grāmatas. Daudzie zīmogi un numeracija stāsta par savu laiku un tā centieniem. Dažu šo veco grāmatu lappusēs ielīmēti bibliotēkas noteikumi, dāvinātāju ieraksti, kuŗu sen vairs pašu nav mūsu vidū.

Bibliotekas agrāk bija laimīgas, kad tām tautieši uzdāvināja grāmatas, jā tās cīnījušās ar līdzekļu trūkumu tāpat visi latviešu pasākumi. Abās bibliotēkās daudz jaunu grāmatu, kas iznākušas brīvajā pasaulē. Visi skapji ir grāmatu piebāzti, tā kā starp tām grūti pirkstu iebāzt, cik blīvi tās novietotas! Gadiem ilgi bostoniešiem trūkst sabiedrisku telpu, trūkst pat tās latviešu grāmatai. Trimdas draudzes nama pazemē šaurā telpā tās abas mīt ar grāmatu tūkstošiem, bet kas gan vēl tik tur nenotiek — bērnu dārzs, latviešu banka...

Cilvēki tagad ziedo grāmatu pēc grāmatas bibliotēkai — ir iesācies kāds jauns ceļš, kad māju bibliotēkas pāriet uz sabiedriskajām. Tikai nelaime, ka tām arī te nav vietas. Bibliotēkāri R. Lācis un A. Norietis pieņem tikai tādas grāmatas, kas viņiem vēl trūkst. Abi grāmatu sargi, kas tik noteikti ierodas bibliotēkas dienās, izmisīgi noplāta rokas — paldies! Mums nav kur tās likt!

J. Bībelnieks, pazīstamais sabiedriskais darbinieks Bostonā saka: ,,No manas paaudzes es nezinu nevienu, kas lasītu latviešu grāmatas'', un Bībelnieks laikam atrodas gadu starpā starp 30—40 gadiem. Tā ir mūsu nelaimīgākā paaudze, kas vecākiem bija jāaudzina reti grūtos apstākļos, kad Amerika mums bija pilnīgi sveša un bieži bērni aizsteidzās vecākiem priekšā un mācīja pazīt anglisko pasauli.

Ko vairs lai dāvina Draudzīgā aicinājuma dienā? Uz grāmatu skatās ar nicināšanu. Pat bazāram nodot tās nav ērti. Dodiet naudu! Vērtības ir mainījušās, saka praktiskie tautieši. Mūsu 60—80 gadu paaudzei aizejot mūžībā, varam piedzīvot vēl neredzētu grāmatu puteni. Plīsīs vējos grāmatu lapas, dažas aprīs uguns liesmas, citas samals papīra dzirnavas... Pazudīs kāds vērtību simbols, kas mūsu tautai tik tuvs, nenoņemams. Mēs cerējām, ka šīs grāmatas kādreiz aizies uz tēvzemi uz mūsu bibliotēkām lauku pagastos, lai garīgā ķēde sasaistītu brāļus tur un šeit.

Rakstniece Indra Gubiņa reiz aicināja, mūsu bērniem mīlēt latviešu grāmatas, kā vienas tautas vērtību lielumu. Cik skaists aicinājums, bet kas to vairs sadzird? Rītos arī manā istabā saule vizuļo gar grāmatu plauktu, gar biezajiem sējumiem. Cik ilgi vēl? Ir mums dažādi zinātnieki, kas pazīst cilvēka garīgos spēkus, bet neviens nav vēl atradis to brīnumatslēgu uz mūsu bērnu dvēselēm, lai tie saprastu un iemīlētu mūsu grāmatu. Kā skolotāji, tā vecāki izmisīgi mēģinājuši, bet viņiem nav laimējies, bet citi domāja, ka trimda būs īsa un dzimtenē atgriežoties nokritīs visi svešumā putekļi.

Osvalds Akmentiņš

MONTREĀLĀ

● Tērvetes bērnu nometnes ierosinājumā Intas Hūnas un Katijas Kraules izkārtojumā Montralas Sabiedriskā Centrā notika pirmā foto izstāde, kas ilga apmēram nedēļu.

Ar palielinājumiem piedalījās 20 dalībnieki, rādot pāri par 70 uzņēmumus, vairumā krāsu un tikai dažus melnbaltos. 5 vai 6 fotografi rādīja savus mazā formāta parastos uzņēmumus.

Apmeklētāju skaits pārsniedza 130 un mazs atlikums naudas ziņā būs arī nometnei.

Izvērtēšana par patīkamāko un labāko uzņēmumu bija pašu apmeklētāju ziņā — nobalsojumā. Pirmo vietu ieguva Agrumu Pētera fotografija ,,Stirājmāte''. Otru v. ieguva Roberts Kalniņš, bet trešo — Oskars Vīndedzis. Vairāki uzņēmumi saņēma atzinības izteikumu.

Ierosinājumam organizēt foto klubu atsaucās ap 20 montrealiešu. **A.**

Izdodams mēbelēts dzīvoklis— istaba un virtuve — Danforth-Broadview rajonā. Zvanīt 463—6172.

Rīgas birģermeistera Vitroka atmiņas

(Nobeigums)

No Kocha nekā laba Vitroks nevarēja sagaidīt, jo šis varaskārīgais vīrs bija pazīstams tālu pāri Austrumprūsijas robežām. Viņa trīsgadīgā brutālā valdīšana Ukrainā nekā laba nedeva, bet kad tuvojās ienaidnieks, viņš pirmais aizbēga. Tikai trešajā paziņotajā reizē ieradās Kochs uz apspriedi ar Rīgas līdzšinējiem pārvaldītājiem. Viņš piedraudēja, ka viegli tikšot galā ar tiem, kas viņa rīkojumus neievērošot. Rīgā un Latvijā vācu politika bijusi vāja un nepareiza pret iedzimtajiem, tā tagad jāmainot. Viņš apzīmēja Igaunijas apgabala komisāru par glēvuli, kas priekšlaicīgi atstājis savu posteni. Par to izšķiršoties partijas tiesa. Vitroks saņem Rozenberga parakstītu pavēli, ka viņam jāatstāj Rīga. Viņš atstāj Rīgu 4. oktobŗa rītā ar gāzes ģenerātora automašīnu, iepriekš atvadoties no savas stenografes Čudovska jaunkundzes un citiem darbiniekiem.

SKALDI UN VALDI

Rīga vācu pilsēta

Vitroks vai nu piemirsis vai nav vēlējies savu darbošanos Rīgā aprakstīt pietiekami plaši un atklāti. Grāmatas beigu daļā pieyienotās vēstules, kas pa lielākai daļai rakstītas Rozenbergam, plašāk raksturo viņa mērķus un darbus, kā arī grūtības.

Vēstulē Rozenbergam 1942. gada 24. martā viņš norāda, ka dažas aprindas pārmetot, ka viņš nodarbinot par daudz kādreizējos baltus, (baltvāciešus). Savā apgabala komisāriātā viņš nodarbinot 5 vecos valsts vāciešus un 4 valsts baltvāciešus. Pārējie 42 viņa darbinieki nodarbināti Rīgas pārvaldē, kas vairums esot baltvāci. Viņš aizstāvas, ka šie darbinieki esot pastāvīgā kontaktā ar Rīgas latviešu iedzīvotājiem, ka tiem jāpārzin vietējie apstākļi un valoda, grūtāk būtu strādāt ar tulkiem.

Bet tad virsbirģermeistars arī norāda, ka viņš labi sastrādājis ar latviešu darbiniekiem. Viņš esot pārliecināts, ka bez kādām pretišķībām varētu to pamazām pārvācot, ja tāds norādījums nāktu, kaut tagad dažas aprindas mēgina to kavēt. Bet pagaidām Rīgas pašpārvalde nav vēl apstiprināta.

Vēstulē Herbertam Dupfam partijas ārpolītiskajā nodaļā Vitroks 26. jūnijā sūdzas, ka viņam lielas bēdas. Iepriekšējā dienā saņēmis ziņu, ka speciālās pārvaldes ievešana Rīgai atkal atlikta un vispirms viņam jāatbild uz 40 jautājumiem. Viņš saskatot, ka vairāk kā pusgadu viņa priekšniecība neko negribot šinī jautājumā darīt, kaut Berlīnē viss bijis skaidrs un sēdē pie Rozenberga visi dalībnieki vienojušies, ka Rīgai vajadzīga speciāla pārvalde, kas tūlīt jāpaziņo. Austrumapgabala ministrija kopā ar virsbirģermeisteru to izstrādātu un nodotu Rozenbergam. Tagad viss draud sagāzties. Vispirms šī plāna atbalstītājus gribēja pārcelt uz armijas daļām, ko paspējis novērst. Tagad viņu mēģinot kavēt ar likumu sīkumiem, un šiem 40 jautājumiem ar Rīgas pārvaldi neesot nekāda sakara. Atbildes šiem jautājumiem prasītu pāris mēnešus, viņš lūdz viņam piešķirt spējīgus palīgus. Šo plānu paziņošana Vitroka prestižam esot svarīgs punkts, Rīgai jābūt galvenajam frontes atbalsta punktam.

Kad augsti kungi jāpavada viņu inspekcijas braucienos, tad atskan ,,Lai dzīvo'' un ,,Līgo'', bet Vitroka ausīs tas skanot tāpat, kā Ulmaņa laikā un garā. Viņš arī sūdzas, ka tos cilvēkus, ko viņš izmeklējis savai pārvaldei, paņem citi.

Nedēļu vēlāk Vitroks atkal raksta Rozenbergam un atgādina, ka viņš jau kopš 1921. gada gribot iekļūt partijā, bet tas nav izdevies. Gaŗākā vēstulē viņš apraksta savus darbus partijas labā. Rozenbergs panāk, ka 7. decembrī Vitroks Rīgas pilī saņem partijas karti.

Pārdomas par Rīgas pārvaldi 1942. gada 16. oktobrī izteicis kanclejas vadītājs Berlīnē. Viņš norāda, ka Austrumapgabala ministram ir nodoms Rīgai dot pašpārvaldi tiešā vācu pārvaldē. To pamato, ka Rīga kopš seniem laikiem bijusi tīra vācu pilsēta. Jaunā pārvalde ir drošākais un ātrākais veids, kā pilsētu dabūt tiešā vācu pārvaldē. Bet Rīga nav vācu pilsēta, tur dzīvo pārsvarā latvieši. Pieredze Sudetijā rāda, ka pārvācot citas tautas var vienkāršāk un ērtāk, ja pilsētu pārvalda vietējā pārvalde. Nav izdevīgi, ja to mēģina panākt vācu pārvalde, ko vēro visa pasaule.

Šis ir polītisks jautājums, kas kārtojams Austrumapgabala ministram. Tomēr kancelejas vadītājs ir pret pārvācošanu minētajā gadījumā (Rīgā) vai citās ieņemtajās vietās, par kuŗu nākotni vēl nevar runāt, tas jādara pēc iespējas nemanāmi.

Arī Martins Bormanis nav apmierināts ar šo priekšlikumu. Viņš 29. septembŗa vēstulē norāda, ka šī jautājuma kārtošana jāatliek līdz kaŗa beigām un tikai pēc tam to var atkal apspriest.

Vitroks 1943. gada 29. aprīlī raksta dusmīgu vēstuli Rozenberga adjutantam Markvartam. Viņš nav apmierināts ar latviešu jaunatnes organizācijas ziņojumu par 1943. gada darbības pār skatu. Ja latviešu jaunatne tiek audzināta tā, kā tas aprakstīts žinī ziņojumā,. tad ar vācu darba dienestu nekad nevarēs panākt, ka šo jaunatni varēs pārvilkt vācu pusē. Šī ziņojuma sagatavotājs A. Grīns ir fanātisks vācu ienīdējs, kādreizējais Ulmaņa laika avīzes ,,Brīvā Zeme'' redaktors un romānu rakstnieks, darbojas jaunatnes organizācijā kā āzis par dārznieku. Pievienotais ziņojums ir viscaur naidīgs un kaut kā vajadzētu no šī vīra atbrīvoties. Šos mēneša ziņojumus piesūta visiem vācu jaunatnes referentiem, lai tos noliek pie aktiem. Bet viņi šo valodu nesaprot.

Vitroks vēl piemetina, ka ģenerālarbeitsfīrers Eizenbeks pirms dažām nedēļām raksīījis, ka viņam ir grūtības pārveidot vācu garā latviešu, igauņu un lietuviešu jaunatni, ko iesauc darba dienestā. Pēc Vitroka uzskata to rada latviešu skolas, kur jaunatnes sistēmatiski saindē. Rīgas tautskolas vajadzētu pakļaut pilsētas pārraudzībā, kas ieceltu skolu direktorus un skolotājus un tā garantētu lojālu (vācu) audzināšanu. Šo gudro ieteikumu ģenerālkomisāriāts pēdējā laikā ir noraidījis un vietējiem (latviešiem) tagad izdevies to pakļaut savā pārziņā.

Nesen kādā pilsētas skolā Vadoņa dzimšanas dienā vadoņa bildei sviesta kāda tintes pudele, un viņa seja notraipīta ar tintes traipu. Skolas direktors vēl nav atlaists.

Vitroks izsūdz savas bēdas 4. decembŗa vēstulē Rozenbergam. Līdz šim esot labi darbojies vācu - latviešu jauktais pārvaldes aparāts. Bet 1. decembrī ģenertālkomisāra nodaļas vadītājs Bartens paziņojis, ka ģenerālkomisārs vēlas, lai Rīgas pārvaldi nodod iedzimto (latviešu) pārvaldē, jo citādi Latvija bez Rīgas būtu tikai rumpis bez rokām. Vitroka palīgs Vindgasens norādījis, ka Rīgas pārvaldi izšķirs citā, augstākā vietā. Viņš arī norādījis, ka augstāko latviešu darbinieku algas būtu pielīdzināmas vāciešiem, bet Bartens ieteicis vāciešu algas pielīdzināt latviešiem, citiem vārdiem, algas samazināt. Tas noticis latviešu pilsētas vecākā P. Dreimaņa klātienē, ko Vitroks uzskatījis kā dunča dūrienu mugurā, jo viņu tagad uzskatot par latviešu ienaidnieku. Šāds priekšlikums izjauktu 1941. gada septembŗa sākto pārvaldes sadarbību. Bet 29. novembrī Drechslers atzinis, ka pašreizējā Rīgas pārvalde darbojas priekšzīmīgi un ka to derētu ievest arī citās vietās. Vitroks to negribētu, jo viņa interesēs ievest tikai vācisku pārvaldi. Viņš arī ieteic no pārvaldes izslēgt šovinistiskos ģenerāldirektorus, kas esot angļu noslieces Ulmaņa piekritēji. Tādā veidā ar nedaudz vāciešiem un 9000 latviešu darbiniekiem varētu pārvaldīt nevien Rīgu, bet visu Latvijas apgabalu. Bet latviešu prasības ar katru dienu pieaugot un viņu pretvāciskā darbība parādoties vairāk. Viņš brīdina Rīgu nedot latviešu pārraudzībā, jo tas var radīt kaŗaspēka neērtības.

Vitroks raksta Rezenbergam 1944. gada 12. janvārī, la Loze norādījis, ka Rīgā būs tāda pat pārvalde, kā pārējā Latvijā, ko esot panākusi latviešu kliķe. Vitroka polītika esot par šauru, Rīgā vajagot latviešu polītikas, bet viņam nepatīk, ka tad tas, pēc viņa domām, nozīmētu būt padotam latviešiem. Tas nozīmētu, ka vācu vadība būtu grūtā stāvoklī ilgu laiku. Te iet runa nevien par vācu prestižu, bet par vācu godu nebūt padotiem latviešu pārvaldei. Bet Drechslers domājot, ka vācu polīti-

(Turpinājums 15 lp.)

Baltic Memories atbalss Wall Street Journal lasītāju vēstulēs

THE WALL STREET JOURNAL WEDNESDAY, JANUARY 9, 1985

Letters to the Editor

Freedom's Flame Still Flickers Beside the Baltic

Congratulations to the Journal and to Manuela Hoelterhoff for the fine article on Riga, Latvia (Arts page, Dec. 19).

With a succession of poignant, almost impressionistic scenes, she invokes intense memories. Past and present are suffused into an almost unbearable longing for a better future for Riga, the Baltic nations and all victims of oppression.

AUSTRA KELERIS

Chicago

* * *

I spent a week in Lithuania last September visiting relatives whom I met for the first time. (My parents had emigrated in the mid-1920s.) Everything in your article holds true for them as well. I'm encouraged that people like Ms. Hoelterhoff and your editors give a prominent place to such an article. We need to be reminded that the struggle to maintain an identity goes on, however quietly and away from the eyes and ears of the world.

The Baltic nations still nourish a hope and look to us in the West for encouragement.

(Name withheld)

* * *

Amongst the loud cries against Apartheid and for Solidarity, Ms. Hoelterhoff's article is a quiet reminder that the U.S. still remains silent about the serious violation of human rights which attends the calculated and systematic Russification of Latvia.

Our nation has assumed the liabilities which inhere to a world responsibility for human rights. Language is a human right. We protect that right with bilingual ballots. Serious consideration is being given to compulsory secondary education in a foreign language. We encourage the luxury of a search for roots. Yet we do not protest the extinction of the ancient Lettish language, the involuntary dispersal of its people and the dilution of the home population by the Russians with their "advanced dehumanization techniques."

With parents who escaped the adversity of Czarist Russia at the turn of the century and an intellectual life enriched by the Lettish language, I protest the fait accompli attitude toward the destruction of my ancient and worthy gene pool.

AUGUST WINSTEN

Oak Harbor, Wash.

* * *

"Baltic Memories" hit me like a ton of bricks. In this day and age not too many people know where Latvia is, or ever even heard of it . . . but my dear mother was born there in 1888, when the country was more or less controlled by the German "Duke of Kurland," who yielded to the whims and fancies of Czar Alexander I. Those from Riga, Libava and Windau were referred to as "Kurlanders."

As Jews, we were declared personae non gratae, all wealth and property were seized, and the remnants of the family wound up in England. Some went to South Africa, and some went to America; my mother was one of the lucky ones, arriving in New York in 1900. Reading your story over and over gave me that satisfaction that even at my advanced age, and solvent financial condition, all desire to see Latvia or Riga has diminished to the point of zilch. But it was good to hear some of the stories, when the clan did gather and reminisce of the "Alte Velte."

We have all done well here in America, and have served our country to the best of our ability in war and peace.

Keep writing, Ms. Hoelterhoff. I love your stories, but your "Baltic Memories" to me personally was the best ever.

BARNEY PAPEL

Whittier, Calif.

* * *

Your article touched me deeply. It shows a thorough knowledge about Latvia, a disciplined objectivity and ardent compassion. Such true, comprehensive and clarifying articles about Latvia in the national newspapers and magazines of this country are very rare.

As you observed so well, the Latvian nation is suffering not only from the Communist persecution, deportation, Russification and misery, but also from being forgotten by the free world. The lack of interest in the West for a nation losing its freedom is the same as sleeping drugs for a patient dying in slow agony. My most ardent wish is that your article may find a strong echo among Americans.

REV. PRIOR B. BAGINSKIS

Chicago

* * *

Ms. Hoelterhoff's "Baltic Memories" is the best report on Latvia I have ever come across in a non-Latvian language newspaper.

Paldies!

PROF. ZIGURDS L. ZILE
University of Wisconsin

Madison, Wis.

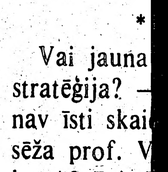

Vanagu Kārli

Trim
piezīm

Ja labi pa
turi — kad
šķietami bij
1918—19. g
mīgās 1918.
K. Ulmaņa
uz papīra,
svešiem durk
kas valdība
brī) un Andr
dība (1919.
sūro mūžu
nodzīvojuši..

*

Vai jauna
stratēģija? —
nav īsti skai
sēža prof. V
ka ALA ieti
zācijām nav
ideoloģisko
rošanu''. Vie
uzdevums es
un līdzstrādn
bam Latvija
tas nozīmē,
ņi stāv pie r
kučiepus?

*

Retam zinā
da 26. feb
K. Ulmanis
mu par Raže
mi, kas pieš
darba panāk
nieciskā aizsa
kādes gadā'
Dzeņa zīmēj
— gaiši zaļa
teiksmīgā de
strādā, tie
šodien mūs
cinājums: N
dāt! Ja to
sim, Latvij
pasaule mūs

*

Amerikā
biedrības ie
du iesākot,
šējā gada di
the Year''.
didātus latvi
(ne runu!) d
Baltiešu—an
dītāju Valdi

Zalkšu ķēni
Martinsone.

Vanagu Kārlis

Trimdinieka piezīmes 160

Ja labi pazīsti Latvijas vēsturi — kad Latvijā vienlaicīgi šķietami bija 3 valdības? — 1918—19. gadā, kad bez likumīgās 1918. g. 18. novembŗa K. Ulmaņa pagaidu valdības uz papīra, kas balstījās uz svešiem durkļiem, bija P. Stučkas valdība (1918. g. decembrī) un Andrieva Niedras valdība (1919. g. aprīlī). Savu sūro mūžu esam cīņās vien nodzīvojuši...

* * *

Vai jauna trimdas vadības stratēģija? — prāto tie, kam nav īsti skaidra ALA priekšsēža prof. V. Klīves norāde, ka ALA ietilpstošām organizācijām nav jānodarbojas ,,ar ideoloģisko jautājumu skaidrošanu''. Vietējo organizāciju uzdevums esot tikai ,,biedru un līdzstrādnieku vākšana darbam Latvijas brīvībai''. Vai tas nozīmē, lai mazāki gariņi stāv pie ratiem un nemāca kučieŗus?

* * *

Retam zināms, ka 1940. gada 26. februārī prezidents K. Ulmanis izsludināja likumu par Ražena darba goda zīmi, kas piešķiŗama par izcila darba panākumu valsts saimnieciskā aizsardzībā ,,kaŗa blokādes gadā''. Medaļas (Ed. Dzeņa zīmējums, tumši brūna — gaiši zaļa svītrota lente) izteiksmīgā devīze: ,,Darba vīri strādā, tie nerunā!'' Lai arī šodien mūs uzmudiņa šis aicinājums: Nerunāt, bet strādāt! Ja to visās lietās ievērosim, Latvija mūs sadzirdēs, pasaule mūs ievēros!

* * *

Amerikā prese, izvērtējot sabiedrības ieskatus, jaunu gadu iesākot, izsludina iepriekšējā gada dižvīru — ,,Man of the Year''. Piesaku trīs kandidātus latviešu 1984.g. darba (ne runu!) dižvīra titulam: (1) Baltiešu—amerikāņu līgas vadītāju Valdi Pavlovski (organizējot pretpadomju akcijas Losandželosas olimpiadai, tā nobaidīja maskaviešus, ka tie uz olimpiskām spēlēm neieradās; V.P. ieradās ārlietu ministrijā Vašingtonā un uzlika uz Austrumeiropas nodaļas vadītāja galda Latvijas karodziņu, kāda tur nebija); (2) Aristīdu Lambergu (Bostonas ostā noorganizēja streiku pret krievu kuģu izlādēšanu, kas izraisīja lielisku atbalsi pa visu Ameriku), un (3) Tedi Zieriņu (vienpersoniski, pēc savas izdomas, saviem līdzekļiem, īstā laikā, ietekmīgi nodemonstrē pret krievu varmācībām mūsu tēvzemē).

Lai nepārmestu ,,seksa diskrimināciju'', cildināma arī klīvlandiete Astrīde Jansone, kas no savas izpeļņas ceļojumu birojā 15.000 dol. noziedojusi trimdas kultūras darbam, nodeklarējot, ka tauta dzimtenē no mums gaida darbus: ,,Es viņiem tur jūtos parādā, ko savā mūžā nespēšu nodzēst!'' Vai vēl būtu kādi citi kandidāti?

* * *

Ja man kāds pārmet, kamdēļ mēs, latvieši, esam bijuši ,,Hitlera pusē'', es atbildu ar līdzību: Iedomājieties ceļinieku, kam piepeši uzbrūk pazīstams bandīts (Staļins) un cenšas to nožņaugt. To redz vīri ar ļoti augstiem morāles principiem, (rietumu sabiedrotie), bet noraugās notikumā vienaldzīgi! Piepeši kāds šaubīgs raksturs (Hitlers) garāmejot šo bandītu padzen un apdraudēto celinieku izglābj; ne jau cilvēku mīlestības dēļ, bet vienkārši, ka tie bija viņam ceļā... Kuŗam lai tagad pievienojas ceļinieks: žņaudzējam bandītam, vai šaubīgajam raksturam, kas viņu izglāba? Un kā novērtējama augsto morāles principu sludinātāju izturēšanās?'' (Paldies par šo lielisko eseju mūsu leģionāru chirurgam Dr. Arvīdam Alksnim!).

* * *

Vadības lokam trūkst pārskata, kā šajā krastā uz ārieni atzīmējām mūsu 18. novembŗa atceri. Pēc sarūpētām ziņām tikai Ņujorkas, Ņudžersijas, Ohaijo un Masačuzetas gubernātori bija izsludinājuši 18. novembri par ,,Latvijas neatkarības'' vai ,,Latvijas brīvības centienu'' dienu. 18. novembŗa uzsaukumus izdevuši Ņujorkas lielvecākais un Bostonas pilsētas galva. Gaismas uzraksts Latvijas dienai bija veltīts virs Milvoku pilsētas valdes nama, bet pie Klīvlandes, Detroitas un Grand Rapidu pilsētu pārvalžu ēkām plīvoja Latvijas valsts karogi (Detroitā arī pie vairākām latviešu mājām). Mineapolē pie Kapitola 24 stundas stāvēja Latvijas brīvības sardze tautas tērpos (saziņdienesta cienīgi atzīmēta). Kolorado Springā 18. novembri ievadīja amerikāņu īpašs radio raidījums, bet pie mūsu Brīvības strūklakas bija ziedu pušķis. Vērtīgi, ka Ontario provinces parlaments vienbalsīgi nolēmis ik gadus 18. novembri izsludināt par Latvijas dienu! Daudzos lielākos centros ,,starptautiski'' nenotika nekas — mūsējie bija par kūtriem un vienaldzīgiem, lai apmeklētu gubernātorus un pilsētu galvas Latvijas dienas izsludināšanai. Tāda atpalicība ir pretdarbība mūsu cīņas sauklim— kāpināt uz vietām pa visu Ameriku interesi mūsu tautas liktenim, lai pasaule mūs dzird!

Vēl arvien trūkst pa novadiem un apgabaliem noorganizēts atsaucīgs un atbildīgs sadarbinieku tīkls šādu lietu instruēšanai un apzināšanai. ,,Ja latvieši esam un gribam vēl būt, mums klusu nav jāsēž un jācieš no savas klusēšanas''. (Lauma Cenne).

* * *

,,Kurzeme vēl turas!'' — tā pirms 40 gadiem, brīvībā izsprukuši, mēs diendienā savas cerības stiprinājām ar mūsu kaŗavīru slavu. Cik latviešu trimdas pagastu šī pavasaŗa sarīkojumu sarakstos ir paredzēta arī Kursas cietokšņa atcere? ,,Labklājībā dzīvojot, mūsu atmiņa kļūst vāja un mūsu patriotisms sāk izbalēt kā nonēsātas drānas! Mēs aizmirstam solījumus, kādus devām, kad, slēpdamies aiz savu kaŗavīru mugurām, bēgām brīvību meklēt!'' (archibīskaps A. Lūsis).— Kur palikusi mūsu apņēmība patvēruma zemēs gara ieročiem cīnīties, lai tauta atgūtu brīvību? Vai vairumam šodien nav jānokaunas ne vien par šādu pašapmānīšanos, bet arī par tēvzemē palikušās tautas pievilšanu? — ,,Mums tika dota iespēja izvairīties no sarkanajām briesmām, iekāpt kuģos un izbēgt. Mēs turpinām dzīvot brīvībā. Par to ar savām asinīm Kursas cietoksnī maksāja latviešu leģionāri! Vai un kā savu parādu viņiem esam nolīdzinājuši?''

,,Domas un darbus Latvijas brīvībai'' — būs mude, kas sauks DV organizācijas biedrus no tuvienes un tālienes 35 gadu darbības atceres sarīkojumiem no 26. aprīļa līdz 5. maijam Toronto. Attēlā lielās jubilejas sarīkojumu rīcības komiteja; 1. r. no kr. — 14. janvāŗa sēdes dalībnieki, kas, nebaidoties no paredzētā sniegputeņa, bija ieradušies Toronto DV namā: J. Ronis, M. Jonāne, A. Jākobsone, rīc. kom. priekšs. A. Šterns, Kanadas vanadžu vadītāja N. Pulciņa, A. Selga un DV KV priekšsēža vietn. A. Kalupnieks; 2.r. no kr. — A. Kalniņš, A. Kalviņš, Edm. Ozols, A. Briede, K. Rēvalds, A. Vītols, R. Britāls un Z. Akots; aizmugurē no kr. — E. Kalviņš, H. Miķelsons, L. Ozols, E. Pulciņš, A. Māliņš, V. Dāboliņš, R. Norītis un M. Lorbergs. Foto J. Liģeŗš.

Zaļkšu ķēniņa līgava bija TLB Sestdienas skolas teātŗa izrāde 6. janvārī. Attēlā pēc izrādes tēlotāji un techniskie darbinieki. Labajā malā lugas autore A. Martinsone. Foto J. Liģers.

TORONTO ZIŅAS

25. janvārī mirušā sabiedriskā darbinieks **Jāņa Rolava** piemiņas brīdis Rosar-Morisona bēru nama 30. janvārī pl. 19:30. Izvadīšana ceturtdien 31. janv. pl. 13.

● Baltiešu veterānu līga rīko Baltiešu veterānu sanāksmi 9. martā DV namā, 125 Broadview Av. Atklāšanas svinības pl. 13 ar Kanadas federālā parlamenta locekļu piedalīšanos, triju Baltijas valstu konsuļu baltiešu nacionālo organizāciju vadītāju piedalīšanos.

● DV Toronto nodaļas rīkoto video filmas izrādi par Minsteres dziesmu dienu sarīkojumiem 20. februārī DV namā noskatījās 120 apmeklētāju. Pirms izrādes DV Toronto nodaļas valdes priekšsēdis Z. Akots īsumā pastāstīja par filmas saturu. Filmas operātors — E. Koks. Trīs stundu ilgajā izrādē starpbrīdī vanadzes V. Bebres un M Jonānes vadībā gādāja par kafiju un maizītēm. Filma iecerēta izrādīt arī citos latviešu centros Kanadā.

● Gadskārtējais LNJAK sarīkojums ,,Šī māksla ir jauna'' šogad notiks Latviešu centrā 15., 16. un 17. februārī. Pirmais sarīkojums būs mākslas izstādes atklāšana piektdien, 15. februārī, pl. 21 Centra mākslas galerijā. Tam sekos satikšanās Umurkumurā.Sestdien, 16. februārī, pl. 12. Latvijas pagrīdes ,,rokmūzika'' un dzeja Jāņa Kļaviņa lasījumā. Pl. 13 Nikolajs Bulmanis referēs par mākslu un jaunību. Pl. 14 — Miteoloģija, rituāls un simboliska, Dzintara Mežuļa vizuāls priekšnesums. Pl. 15 Vai tiešām dziedāja tauta? — Paneldiskusijas Daces Šmites vadībā. Pl. 21 ,,Šī nav sirsniņu balle;'' šis sarīkojums notiks Latviešu namā. Svētdien, 17. februārī, Umurkumurā pl. 12 šampaniešu brokastis; pl. 14 — dzejnotikums; pl. 15:30 Aprēķināta skaidrība — ziemas uzvedums: pl. 16:30 Mēs mostamies, LSC studentu uzvedums. Pl. 18 vakariņas ar priekšnesumiem.

● Sv. Andreja draudzes pēcpusdienā pēc 20. janvāŗa dievkalpojuma, ko vadīja māc. J. Cālītis, piedalījās ap 120 apmeklētāju. Māc. J. Cālītis referēja par Toma evaņģeliju un pastāstīja par šī evaņģelija manuskriptu, kas 1945. gadā atrasts Ēģiptē un nosaukts par Naga Hamadu atradumu. Toma evaņģelijs sastāv no Jēzus izteicieniem. Daudzi no tiem uzņemti Jaunajā derībā, bet citi, kas arī varētu būt autentiski Jēzus vārdi, nav uzņemti. Mācītājs iepazīstināja arī ar tekstu izvilkumiem un jaunās derības izveidošanu. Pēcpusdienu ievadīja dāmu komitejas priekšniece B. Kūla, kā arī pasniedza māc. J. Cālītim velti. Pēc tam visi pakavējās pie dāmu komitejas kafijas galda. Draudzes dāmu komitejas bazārs 17. februārī pēc pl. 15 dievkalpojuma.

● Sv. Andreja draudzes dāmu komiteja 13. janvāŗa rītā pirms dievkalpojuma bija sagādājusi ,,Pankūku brokastis'', atlikumu novēlot komitejas veicamajam aprūpes darbam. Bija ap 80 viesu, sagādājot aprūpes darbam ap 270 dol.

● DV klubā 10. februārī pl. 14 Hugo Miķelsona veiklības un atjautības priekšnesumi. Azaids pl. 13.

● Kristīgās sadraudzības pēcpusdienā, kas notika 19. janvārī Sv. Jāņa baznīcas telpās B. Brukšteinas-Pīpes vadībā, bija ap 30 apmeklētāju. Galvenā runātāja bija Erna Baruša, un viņas temats ,,Dieva rakstura īpašības''. Ar divām solo dziesmām piedalījās dziedone Apolonija Sapale-Raikovska ar Maijas Barušas klavieŗu pavadījumu un vīru ansamblis. Margarita Alute atskaņoja klavieŗu solo un pavadīja kopdziesmas. Nākamā Kristīgās sadraudzības pēcpusdiena 16. februārī pl. 14 Sv. Andreja baznīcas telpās.

● Gaujas 14. gaidu un Rīgas 72. skautu vienību gada svētki 3. februārī ar abu vienību piedalīšanos Sv. Andreja draudzes dievkalpojumā un sekojošu svētku aktu, priekšnesumiem un azaidu baznīcas zālē.

● Gadskārtējā Latviešu centra dāmu komitejas balle, šogad ,,Spāņu nakts'' gaisotnē, notiks 16. februārī pl. 20 Centrā. Programmā spāņu flamenko dejotāji, dziedātāju grupa Ceļinieki. Vakaram atbilstošu deju mūziku spēlēs Runči. Zāles un galdu dekorējumi būs spāņu gaisotnē.

● Mednieku un makšķernieku kluba tradicionālā Zaķu balle, Latviešu namā, pulcināja ap 130 balleniekus. Lielu atsaucību guva medījumu un zivju izloze, ko vadīja D. Mārsons, bet laimestus pasniedza J. Atmats. Kluba biedrs Pēteris Grauds bija dāvājis ezera foreli, kuŗai pareizāko svaru (6.3) mārc. noteica U. Bērze (Berija) un V. Vīlmanis. Svara noteikšanas norisi vadīja A. Ozoliņš. Par ballenieku pacienāšanu ar garšīgām uzkodām rūpējās kluba dāmas Hilda Auptmane, Lilita Pauzere, Mirdza Zvirgzdgauda un Valentīna Užule. Deju mīļotājus priecināja Hamiltonas Runči. A. Grīnberga vadībā.

● TLB Inženieru un tehniķu kopas kārtējais referāta vakars 17. janvārī Latviešu namā pulcināja 25 dalībniekus. Tie ar interesi sekoja jaunās paaudzes sabiedriskā darbiniека, Latviešu fonda pr-ža un LNAK padomes loc. Dr.Gunta Siliņa referātam ,,Zemūdens niršanas problemas'' un ar tām saistītām slimībām. Referents beidzis 1974. g. Toronto Universitātes medicīnas fakultāti. Iestājies kaŗa flotē un 1977. g. ieguvis ūdenslīdēja ārsta tiesības. Iesaistījies Austrālijas kaŗa flotē kā ārsts konsultants. Ieguvis ārsta diplomu augstspiediena slimībās.

Viņš stāstīja par zemūdens līšanas vēsturi, kuŗas sākumi meklējami 3000 gadus pirms Kristus dzimšanas. Apm. pirms 23 gadiem kāds francūzis guvis pasaules rekordu bez aparātiem ienirstot ūdenī 300 pēdu dziļumā. Ūdenslīdēji vairs nelieto saspiesto gaisu, bet Hilla un Argoera skābekļa maisījuma gāzes, vai arī citas, kas ātri neoksidējas. Referents brīdināja, ka neapmācītam cilvēkam niršana zem ūdens ir bīstama.

Referentam pateicās kopas pr-ks R. Srazds pasniedzot Dr. E. Žubecka grāmatu ,,Vīni'' ar klausītāju vārdu ierakstiem.

● 1986. gada Latviešu jaunatnes Vispasaules kongresa atbalstam, rīcības komiteja pr-ža A. Upeslāča vadībā rīkoja 19. janvārī, Latviešu centrā, jautru vakaru ,,Reiz bija''. Neskatoties uz nelabvēlīgiem laika apstākļiem, sarīkojums pulcināja vairāk kā 300 jauniešus. Sarīkojuma norisi vadīja Inese Briede.

Bagātīgajā loterijā veltes bija dāvājuši latviešu saimnieciskie uzņēmumi un labvēļi. Loteriju vadīja Atis Freimanis. Par dejas mūziku rūpējās ,,Elektriskie burkāni'' (I. Stārasts, Inta Kusmane, Ingrīda Mukāne, B. Rubess, P. Kusmanis). Jauniešiem vakars patika.

● Mūsu presidenta Kārļa Ulmaņa piemiņu godinot un sekojot viņa Draudzīgajam aicinājumam, baznīcas darbiniece K. Gāle ziedojusi daļu no savas ģimenes bibliotēkas LNAK bibliotēkai.

● Tautas augstskolas latvisko zināšanu semināra 13. janvārī rīkotā gleznotāja Ērika Dzeņa zīmējumu un gleznu skate slīdītēs ar autora paskaidrojumiem bija pulcinājusi Latviešu namā tuvu pie 80 apmeklētāju. Kaspars Dzeguze vadīja semināru un iepazīstināja ar lektoru. Ēriks Dzenis pastāstīja, ka cīnījies 1940./41. gadā, ģimnazijas laikā, pretkomūnistu kustībā. Vācu okupācijas laikā ģimnazijas zēni apmainījuši Hitlera bildi pret Ulmaņa. Zēni pratināti un vācieši likuši atvainoties. E. Dzenis par baleta lietām sācis interesēties Vācijā. Toronto apmeklējis Nacionālā baleta izrādes, iepazinies ar slaveniem baletniekiem Nurējevu un Barišņikovu, ko arī gleznojis, tāpat citus baletniekus, arī baleta izrāžu sponsorētājus un vairāku filmu direktorus. Šīs gleznas un portreti izstādīti Okīfa centrā baletu izrāžu laikā. Ērika Dzeņa slīdīšu skatē dominēja baletnieki, portreti, no latviešiem Johanas Benjamiņas, Emmas Dzeguzes un viņa pašu dēlu portreti, kā arī reklāmu zīmējumi. Izrāde ar paskaidrojumiem ilga apmēram stundu. Pēc tam bija jautājumi publikā pie kafijas ar cepumiem L. Bāderes, I. Freimanes un V. Lucas gādībā. Nākošā seminārā 10. februārī, būs divi referāti: vēsturnieks J. Mežaks referēs par Latviešu emigrāciju uz Kanadu no 1893.—1961. gadam un Dr. Andreja Soms par tematu ,,Piezīmes un varbūtības teorija un statistika''.

● Koris Jaunbalss aicina jaunus dziedātājus uz balsu pārbaudi 7. februārī plkst. 19:30 Toronto Latviešu namā.

TLTA Latvisko zināšanu seminārā Latviešu namā 10. februārī plkst. 13:00 Dr. Andrejs Soms runās par Varbūtības teoriju un statistiku. Jaunais latviešu zinātnieks patlaban kā viesis profesors lasa lekcijas Toronto universitātē.

Pieminot Kurzemes cīnītājus

Atceroties Ziemsvētku kaujas, pirms 40 gadiem Kurzemes cietoksnī, šo kauju dalībnieki rīkoja 5. janvāra vakara svētbrīdi pie Kritušo kaŗavīru pieminekļa Saulainē.Māc. Arveds Celms svētrunā norādīja uz strēlnieku un leģionāru Ziemsvētku kauju simboliku un uz lielajiem upuriem, kuŗus iznesuši latviešu kaŗavīri šais kaujās aizstāvot savu tēvuzemi. Aizkustināja brīdis, kad sniegotā Saulaines pakalnē pie pieminekļa DV vīru koris diriģ. Ausekļa Pērkona vadībā dziedāja Lielo Jundu (J. Kalniņa). Kora dziedonis St. Butkēvics deklamēja dzejnieka Andrēja Eglīša ,,Lūgšanu'', pievienojoties vīru korim ar dziesmas skaņām (Imanta Saksa)...

Plīvoja Latvijas karogs, altārī dega svētuguns, un ar šautenēm baltos tērpos, goda sardzē stāvēja bij. cīnītāji (Dz. Bodnieks un O. Līvītis). Svētbrīža ievadījumā, kuŗa ceremoniālu vadīja Ziemsvētku kauju līdzgaitnieks S. Leimanis, kritušo cīņu biedru piemiņai pie altāŗa skuju vainagu nolika kauju dalībnieks O. Kļavenieks, bet noslēgumā ar ziedu velti kritušos godināja biedrības Latvju kaŗavīrs pārst. Edm. Ozols. Svētbrīža atvadām izskanēja Dievs, Kungs ir mūsu stiprā pils''.

Sekojošo sadraudzības vakaru, Saulaines sabiedriskās telpās, ievadīja S. Leimanis, apcerot Ziemsvētku laiku pirms 40 gadiem. Izjustu sveicienu veltīja tālā viešņa Globālā vanadžu pr-ce Austra Liepiņa no Londonas. Viņa norādīja, ka arī Vācijā Bērzainē iecerēts celt līdzīgu pieminekli. Viņa nesa arī sveicienus no DV pr-ka J. Frišvalda un vanadžu goda biedres Marijas Ķenģes Anglijā. Vēlējumus teica arī Latviešu kaŗa invalīdu apvienības pārst. O. Trence, Toronto DV nod. pārst. A. Vītols un Ziemsvētku kauju vīrs, Kesvikas DV nod. pr-dis J. Melders. Dzejnieks Modris Lorbergs skandēja savas, šim vakaram veltītas vārsmas.

Kā arvien, bet īpaši šai vakarā, jauks bija DV vīru koŗa devums.

IERĪKO, LABO UN MAINA

plumbing, eļļas, gāzes un elektr. apkures, silta ūdens tankus, skursteņu oderes (liners), tīra krāsnis un ūdens tankus.

ROLAND KULLIK
(416) 275-1280.

Kārļa Suntaža būvdarbi,
Metro lic. B 2494.
Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas. Zvanīt 751-6829.

Izdodams 1—2 mēbelētas istabas klusā mājā. Lūdz zvanīt 461—4069

Akmens maltiRUDZU MILTI
Smalkie — 40 kg sainī — $30.00
Rupjie (neiesaiņoti) $0.88 kg; zem 10 kg $1.00 kg.
Tel. (705) 456-3628

Laimonis
labo
automašīnas

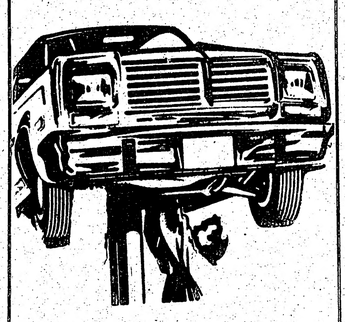

labāk
lētāk
ātrāk
jau 30 gadus
Tālr. 466—0540
603 Gerrard St. E.

Valentīns Pāvuls

Neptūna kalps

(73.turpinājums)

Vecais kapteinis ar Bullīti pie Livonijas vairs nevar gulēt un ceļas augšā pēc pusnakts, lai vārītu zupiņu. Večuks vāra garšīgas zupas pēc kaut kādas noslēpumainas receptes, bet nekad agrāk to nebija sācis darīt pusnaktī. Ieteicu tēvam kapteini atlaist, bet tēvs saka, ka nevarot izmaksāt algu. Kapteinis aiziet pats, paņemdams līdz arī matrozi, kad redz, ka gaisa vairs nav. Arī es būtu aizgājis, bet kā lai atstāj tēvu vienu pašu? Februāŗa beigās atstājam ostu agrā, miglainā bezvēja rītā. Pār jūru pārsalis jauns ledus, kas zem Bullīša plīst strinkšķēdams. Bullītis apsists ar skārdu, ko asais ledus mums nezinot pārberzē un iegriežas arī kokā, Bullīti gandrīz nolaizdams dibenā. Saulei lēcot, Bullītis netālu no Livonijas ledū apstājas, tomēr redzam, ka vraks mums nāk vienmēr tuvāk un grib uzskriet Bullītim. Ziemeļu straume nes ledu kopā ar Bullīti Livonijai virsū. Ledus uz vraka krājas kaudzēs, bet Bullītis, atsities pret to, ar degunu slīd tam gaŗām tik ātri, ka tikko pagūstam uzmest tautu uz vraka, lai noturētu Bullīti Livonijas aizstraumē. Ledus iet gaŗām ar savi pieci kilometri ātrumu stundā, tam seko dienvidus pūtiens, kas noskalo ledus kaudzes no vraka un norauj arī Bullīti. Atrodam patvērumu Miķelbākas līkumā, kur nolecam uz enkura trīs dienas, lai ziemeļu vējš mūs atkal aizdzītu atpakaļ uz Ventspili. Citreiz ledus mūs ,,piesien'' pie vraka uz vairākām dienām. Tad varu spridzināt un dzelžus celt laukā, kamēr aizmiegu ar visu slapjo tērpu mugurā, sildīdamies pie krāsniņas kajītē. Mums pietiek, kad apledojis dzelzs gals, no stropes izslīdot, sadauza manu ķiveri, kuŗā gan tajā brīdī mana galva nav iekšā. Ar ziemeļu vēju skrienam uz Ventspili, bet sniegputenī aizskrienam tai gaŗām. Ja uz kuģa ir divi kapteiņi, tad jūrnieka instinkts vairs nelīdz. Pēc sešu stundu blandīšanās pa jūru, ostas vārtus beidzot atrodam, bet pa vārtiem iekšā netiekam, jo osta ir pilna ledus. Izsviedis pāris dēļu uz ledus, norāpjos uz moliem un pa tiem līdz ostai, lai dabūtu ostas velkoni, kas izlauztu ledu. Ar to mūsu ziemas braucieni uz Ovīšu sēkļiem izbeidzas. Vadzis ir nolūzis. Vecais kapteinis un matrozis aiziet, tēvam labu nevēlēdami, un es — tikpat īgns — palieku tēvam palīgā labot Bullīti.

Nevaru saprast, kādēļ vecais tālbraucēju kapteinis turējās tēvam līdzi līdz galīgam nervu sabrukumam, un nevaru saprast, kādēļ tēvs riskē ar savu un citu cilvēku dzīvībām pat bez kādām peļņas izredzēm. Un kādēļ es tur maisos pa vidu, tikko iznācis no slimnīcas ar visām tiesībām jūrā nebraukt. Lepnums? Pienākums? Piedzīvojumu kāre? Par to nospļauties ar rūgtu muti¡

Trīs ,,kādēļ'', bet atbildes nav. Citi ūdenslīdēji nemaz tā nelec jūrā bez kāda labuma. Timka pat atrod par iespējamu nolaist tikai ķiveri zem ūdens pie ostas darbiem, kamēr pats sēž pie Annas un iedzeŗ savu šņabīti. Kad inspekcija atnāk un grib zināt, ko ūdenslīdējs zem ūdens dara un ir padarījis, signālists liedzas to saukt augšā, jo tad ūdenslīdējs, darbā iztraucēts, būšot ļoti dusmīgs. Gluži tā es negribētu, lai cilvēki par mani smejas un — pavasarī braucu atkal tēvam līdz pie Livonijas. Vasarā strādājam ar labākām sekmēm, un dažreiz braucu ar Bullīti un pieņemtiem palīgiem viens pats, kamēr tēvs ar saremontēto Ventu piepelnās citos darbos.

Lielākais ļaunums, ar ko jācīnās, ir muitas likumi, un stingrais muitas priekšnieks Strazdiņš, kas neļauj pat vienu oglīti krāsniņā iemest bez nomuitošanas. Ir grūti saprast, kādēļ jāmaksā muita par dzelžiem vai oglēm, ko jūra jau ir aprijusi. Likums paliek likums, bet sajust to kā lielu netaisnību man neviens nevar liegt. Likums ir jāgroza, bet zem ūdens to nevar izdarīt. Ja visi ūdenslīdēji apvienotos vienā biedrībā, tad gan to varētu, Spridzinot Livoniju, kalu plānus, kā nodibināt biedrību un grozīt likumus.

Pavasaris pienāk un paiet zem ūdens nepamanīts. Bālās kāpas un zilganās priedes krastmalā, no tālienes skatoties, ir tādas pat ziemā un vasarā. Kad saulē sasilis garo Livonijas komandtilts un malas vējš ir aizdzinis ledu jūrā, ticam, ka pavasaris klāt un pusdienas ēdot nometam kreklus, lai saule apraut izbalējušās muguras, bet vējam iegriežoties jūrā, uz vraka atkal sadzen ledus kaudzes, un mājās braucot stāvam pie stūres kažokos. Tikai iebraucot Ventā un paskatoties uz veco pilskalnu ar cietumā pārvērstiem pils mūŗiem, var redzēt, kā mainās gada laiki. Ziemā pilskalns ir baltāks par cietuma mūri, vai pelēks, kā to cietumnieku tērpi, kuŗi slauka sniegu no pilskalna, vai melns kā aizrestotie logi. Koki ziemā ir kā izspurušas melnas slotas, ar kātiem iespraustas zemē. Pavasaris ir, kad melni strazdi cītīgi apkopj gaiši zaļo paklāju uz pilskalna. Kad izspurušas slotas ir apmainītas pret kuplām meijām, ir Vasaras svētki klāt. Vēl drusku vēlāk mūŗu aizvējā iedegas ceriņu violetie ziedi, kas deg līdz Jāņiem, saraujoties tumši brūnos čaukstuļos. Kad Jāņi pagalam, tad arī vasara ir pagājusi, un jāsāk gaidīt rudens vēji. Ap Jāņiem uz jūras visjaukākais laiks. Jūrmalā no ledus kalniem ir izkususas pēdējās skripatiņas pat zem vēju sanestās smilšu kārtas. Ūdens ir noziedējis un apkaisījis pludmali gaišiem ziedu putekļiem, un jūra mierīgi gozējas saulē dienām ilgi. Tad ir sākusies īstā darba sezona ūdenslīdējam. Esmu noārdījis no ūdenslīdēja tērpa ziemas cimdus un tai vietā pielīmējis gumijas aproces, lai varētu zem ūdens strādāt kailām rokām. Vasaras parastie prieki man paiet secen, un saulainā dienā kāpjot ūdenī, skaudīgi noskatos uz savu palīgu brūnajām mugurām. Toties es redzu, kā atplaukst vasara manā zemūdens pasaulē, kur divpadsmit metru dziļumā saule ir gandrīz tikpat gaiša kā virs ūdens. Man virs galvas ir savas peldošas zemūdens pļavas, kur ganās zivju mazuļi un zem kājām zāļu puduri ar lielākām zivīm. Reizēm parādās pa jūras skaistulei meduzai, kas slēpjas zem saulessarga ar krāsainām bārkstiņām gar malām un skaisti izlocītu rokturi. Citreiz tās izskatās kā zvaniņi ar mēlīti un vairākām virvītēm apakšā. Visvairāk mani pārsteidza, ka akmeņi ap vraku, kas parasti apaug ar brūnu, sārtu vai zaļu ūdenszāli, kādā dienā ir saziedējuši visās varavīksnes krāsās.

(Turpinājums sekos)

Sakarā ar **Draudzīgā aicinājuma** 50. gadadienu **SAULESKALNA** apgādā klajā laista **Dr. Jāņa Labsvīra** grāmata

ATMIŅAS UN PĀRDOMAS

mākslinieka **Arnolda Sildega** grafiskā apdarē.

Dr. Jānis Labsvīrs autoritātīvās valdības laikā Latvijā bija Sabiedriski kultūrālā departamenta direktors. Viņš zināja par valsts notikumiem vairāk nekā plašā sabiedrība. Par to lasām viņa grāmatā.

Cena: ASV $10.-, Kanadā $12.-, citās zemēs pēc ASV dolaru kursa, pievienojot pasta izdevumiem ASV $1.-, Kanadā $1.50.

Pasūtināma: **SAULESKALNS**
929 S. Burdick Street
KALAMAZOO, MI 49001, U.S.A.
vai grāmatu galdos.

SAULESKALNA apgāds

Alberts Eglītis

Slavā mirdzošiem

(Grenadieriem, ar kuŗiem degošajā laikā tik daudz iets kopā)

Mīļumā lieli auguši,
mūžu mūžos tur bijuši,
debess trepēs celdamies,
dziesmu dziedam dzīvībai.
Ugunsgrēka kalnos,
Mores asins laukos,
Pienavas pauguros —
ar sidraba lodēm
dzenam atpakaļ velnu
uz paša nāves muižu.
Zāļu vainagiem galvā,
ejam pāri kapiem kaujā,
Un aiz krustiem slēpdamies,
mēs dzirdam dunēšanā,
Kā gavilēdams, plūzdams,
ieskrējies jūras vilnis
skalo, aizskalo — dūmus,
pelnus, putekļus...
Kūst sniega kupenas elpā,
kad mūsu niknums skrējienā:
mežos, purvos, tālēs skan
no Pakalnes, Pededzes, Pikas,
līdz Vaides siliem Kurzemē.

* * * *

Klusās laivās airējas
pulks aiz pulka krastā —
zelta gredzens vieno vīrus.
Mainās gaismas, tumsas spēles,
deg smiltis liesmainā ceļā.
un — uz Rīgu, mūsu Rīgu,
dainu tauta līgodama iet...

* * *

Edvarts Tūters

Bet trimdā viss pa vecam

Sniegi sārti ziedu sniegi
Manai ābelei.
Ir pavasaris jauns,
Bet trimdā viss pa vecam —
Kā mīkla abrā rūgst.

Kas mīklu nomīcīs?
Kas labo krāsni kurs?
Kas būs tas gudrais cepējs
Lai visus pabarotu?

Ak,
Mēs neprotam, neprotam
Pie viena galda vairs sēsties,
Kā Kristus mācekļi
Pirms Lielās Piektās.

Dažs zelta trauku grib
Cits dārgu šķīvi,
Rets vien ir pieticīgs —
No rokas rokā likt
Un izsalkumu mielot.

...Ak,
Mēs neprotam, neprotam
Pie viena galda vairs sēsties

Lūgums

kārtot laikr. Latvija Amerikā 1985.g. abonementa maksas, kas paliek līdzšinējās.

ASV un citu zemju abonenti, kas maksā ASV dolaros, lūgti maksājumu summu nesamazināt par kursa starpību, jo laikraksta sūtīšana ārpus Kanadas gadā maksā 15 dol. vairāk nekā Kanadā. Piezīmējam, ka sūtīšanas pasta nodeva ir augstāka tiem abonentiem, kas maksājumus nav nokārtojuši.

LNAK valdes sēde Montrealā. No kr.: I. Melnbārdis, Dr. G. Šubiņš, T. Kronbergs, Dr. L. Lukss, I. Purva un R. Norītis.
Foto P. Agrums

Sarīkojumu Kalendārs

2. februārī pl. 10 Latviešu centrā LATS simposijs: Dators — latv. sabiedrībā un mājā.

3. februārī pl. 9 Latviešu centrā LATS simposijs — Datoru attīstība Latvijā un Pad. savienībā, referēs A. Padegs.

3. februārī pl. 9 Latviešu centrā LATS simposijs pl. 14 Datoru attīstība Latvijā un Pad. savienībā, referēs A. Padegs.

3. februārī pl. 15 Latviešu Namā TLB un DV kopējs sarīkojums — Aleksandrs Grīns.

3. februārī (svētdien) plkst. 16.00 DVTK lugas Atkal atraitnis pēdējā Toronto izrāde West Park Secondary School, 1515 Bloor St. W. (pie Dundas West).

7. februārī pl. 14 Latviešu namā pensionāru kārtējā sanāksme ar filmu izrādi.

10. februārī no 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 14.00 vid. zālē Dr. Māris Lūsis referēs par gaisa un apkārtnes piesārņošanu un kā mēs varam palīdzēt atrisināt šo problēmu.— Pl. 15 lielajā zālē TLB Sestdienas skolas audzēkņu dziesmas, deja un koklēšana.

10. februārī pl. 13 Latviešu namā Latvisko zināšanu seminārā referēs Jānis Mežaks par „Latviešu emigrācija uz Kanadu no 1893.— 1961. g. un Dr. Andrejs Soms Piezīmes par varbūtības teoriju un statistiku".

10. februārī DV klubā referāts

16. februārī pl. 20 Latviešu Centrā dāmu komitejas rīkotais Siržu virpulis.

17. februārī no pulksl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 14.00 vid. zālē Krišjāņa Barona 150 g. atceres daudzinājums A. Memeņa sakārtojumā, teicēju, dziedātāju un koklētāju izpildījumā. Imanta Freiberga referāts par Krišjāni Baronu J. Paliepa lasījumā.

17. februārī DV klubā referāts

24. februārī no pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā. Kultūras dienas.

22., 23. un 24. februārī L.N.A.K. kultūras dienu sarīkojumi (sk. slud. 9. febr. LA. No. 6).

2. martā pl. 12.30 Latviešu Namā tradicionālā pankūku pēcpusdiena. Programmā — Dižd ancītis. Ieeja brīva.

24. februārī DV Toronto nodaļas biedru pilnsapulce.

2. martā vīru koŗa Viesturs 30 gadu jubilejas koncerts.

3. martā pl. 18. Sv. Jāņa baznīcā pulkv. O. Kalpaka, Latvijas brīvības cīnītāju un visu latviešu karavīru piemiņas dievkalpojums.

3. martā DV Toronto nodaļas vanadžu pilnsapulce.

10. martā DV klubā referāts

16. martā DV namā latviešu legiona atceres diena.

24. martā DV klubā referāts

30. martā pl. 19 Sv. Andreja draudzes koŗa gadskārtējais koncerts.

14. aprīlī DV klubā referāts.

14. aprīlī pl. 15 Latviešu Namā sopŗāna Lauras Zariņas koncerts.

21. aprīlī DV sieviešu koŗa Zīle koncerts Toronto universitātē, Hart House.

No 26. aprīļa līdz 5. maijam DVK 35 gadu atceres sarīkojumi.

10. un 11. maijā Larisas koncerti West Park skolā.

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS 26. SEZONAS KONCERTI

25. februārī, pirmdien, baritons Pauls Berkholds no ASV. Pie klavierēm Pēteris Zariņš.

9. Aprīlī, otrdien, mecosoprāns Ileāna Pētersone no Zviedrijas. Pie klavierēm Brigita Alka.

Visi koncerti notiks Town Hall pl. 20.00

BĒRZAINE

15. jūnijā DV Toronto nodaļas šaušanas sacensības un Jāņu ielīgošana.

Ko dara Centrā?

Pirmā Centra valdes sēde 1985. gadā notika 11. janvārī. „Sieviete Centrā" atsāka savu darbību 10. janvārī. 13. februārī šo sarīkojumu paplašinās modes skate. Arī mājturības kursi turpina iesākto darbību.

Sēdē izvērtēja Jaungada balles norisi. Balle izdevās ļoti labi ar ievērojamu atlikumu. Par To pienākas pateicība balles rīkotājam valdes loceklim Eduardam Pētersonam un viņa palīgiem. Šogad balles apmeklētāju skaits bija ap 350, kas ir mazāks nekā iepriekšējos gados. Dāmu komiteja bija sagatavojusi mielasta galdu. Lielajā zālē spēlēja Runči. Umurkumurā jauniešiem spēlēja nelatviešu orķestris. Ja nu tur kādu brīdi gribēja uzkavēties, tad gan vajadzēja iebāzt vates kušķi ausīs.

Policijas brīdinājumu atturēties no stipro dzērienu lietošanas, kad jāvada spēkrati, balles apmeklētāji bija ņēmuši vērā. Kā lielajā zālē, tā arī Umurkumurā stipros dzērienus patērēja ievērojami mazāk nekā iepriekšējos gados. Liekas, ka tas bija arī daļējs iemesls mazākam balles dalībnieku skaitam. Daudzi nevēlējās riskēt ar policijas kontroli, bet labāk palika mājās.

Valde aicina Centra biedrus iegādāties kluba Umurkumura biedra kartes 1985. gadam. Klubs var darboties tikai tad, ja tam ir biedri.

Šī gada 18. novembŗa Dienas Latvijai rīkošanu uzņēmās Biruta Rubesa un Auseklis Zaķis.

Patīkamu pārsteigumu sagādāja Dāmu komiteja ar ziņojumu, ka tā Centram ziedo $5000.00 jaunu krēslu iegādei.

Auto novietošanas problēma kaimiņu laukumos vēl nav galīgi atrisināta. Svētku sarīkojumu laikā Centram bija atļauts kaimiņu laukumus lietot, bet par nākotnes iespējām atbilde nav dota. Liekas, ka problēma nokārtosies labvēlīgi.

Svētdien, 3. februārī, pl. 15 Latviešu Namā

Latviešu vēsturisko romānu un varonības stāstu autora

Aleksandra Grīna

piemiņas sarīkojums.

Piedalās: PBLA Kultūras Fonda rakstniecības nozares priekšsēdis Ojārs Jēgens, dzejniece B.Senkēviča, Jānis Tikiņš, DV vīru koris A. Pērkona vadībā.

Ieeja 6 dol., pensionāriem 5 dol.

DV Toronto nod. un TLB dāmu kafijas galds.

Visus laipni ielūdz

DV TORONTO NOD. UN TLB VALDES

NJUORKA

● Latviešu institūta padomes priekšsēdis A. Bļodnieks ziņo, ka Latvju enciklopēdijas II sējuma sagatavošanas darbus nobeigs 1. februārī. Burta L sastādīšanu aizkavē daudzie iesūtītie raksti, kas jālabo un kur organizācijas vai atsevišķas personas vēlas labojumus. Enciklopēdija tādā gadījumā iznāks uz ALA kongresu maija pirmajās dienās.

● Ņujorkā 18. janvārī ar sirdstrieku 76 gadu vecumā miris Vilis Štāls. Viņam piederēja spiestuve, kas izpildīja mazus iespiedu darbus latviešu vajadzībām, — dziesmu lapiņas, ielūgumus, loterijas lozes, dažādus paziņojumus un dažreiz veicot arī lielākus darbus. Spiestuve atradās vācu rajonā, viņš dzīvoja Bruklinā. Izvadīšanas svētbrīdis notika 21. janvārī, pārpelnošana 22. janvārī, urnu apglabās Brāļu kapos Katskilos. **Vk.**

NJUORKA

● Latviešu institūta padomes priekšsēdis A. Bļodnieks ziņo, ka Latvju enciklopēdijas II sējuma sagatavošanas darbus nobeigs 1. februārī. Burta L sastādīšanu aizkavē daudzie iesūtītie raksti, kas jālabo un kur organizācijas vai atsevišķas personas vēlas labojumus. Enciklopēdija tādā gadījumā iznāks uz ALA kongresu maija pirmajās dienās.

● Ņujorkā 18. janvārī ar sirdstrieku 76 gadu vecumā miris Vilis Štāls. Viņam piederēja spiestuve, kas izpildīja mazus iespiedu darbus latviešu vajadzībām, — dziesmu lapiņas, ielūgumus, loterijas lozes, dažādus paziņojumus un dažreiz veicot arī lielākus darbus. Spiestuve atradās vācu rajonā, viņš dzīvoja Bruklinā. Izvadīšanas svētbrīdis notika 21. janvārī, pārpelnošana 22. janvārī, urnu apglabās Brāļu kapos Katskilos. **Vk.**

Sabiedrisko zinātņu kursi

No 13. maija līdz 16. jūnijām Toronto notiks sabiedrisko Zinātņu kursi. Kursu programmā: 1) Analītiska iedziļināšanās Latvijas vēsturē, salīdzinot to ar notikumiem citur Eiropā. 2) Padomju Savienība, tās ideoloģija, iekārta un mērķi. 3) Latvijas apstākļi un pilsoņu tiesības šodien zem okupācijas varas. 4) Sabiedrības mācība. 5) Organizētā trimdas latviešu sabiedrība. 6) Praktisko darbu mācība. 7) Praktiskie darbi.

Kursu pasniedzēji paredzēti no Kanadas, ASV un Eiropas latviešu vidus. Iecerēts pieaicināt arī dažus kanadiešu lietpratējus. Kursi notiks Toronto Latviešu Centrā. Dalībniekiem, kas nedzīvo uz vietas, sagādās apmešanās iespējas pie tautiešiem Toronto pilsētā.

Kursos aicina piedalīties interesantus no 18 gadu vecuma un ar vidusskolas izglītību. Kursu dalības maksa $200.00. Kursus rīko LNAK — PBLA noteiktajos ietvaros. Sīkāka informācija iegūstama un arī pieteikšanās izdarāma pie kursu atbildīgā rīkotāja L. Luksa. Adrese 24 Panmure Cres., Scarborough, Ont. M1K 4Y6. Tel. 266—6653. Lūdzam latviešu organizācijas laikus pārdomāt stipendītātud no savu locekļu saimes. **L. Lukss**

Telpu īre arī bija jāapspriež. Īres līgumi pašreiz vēl nav jāatjauno. Ar kreditsabiedrību būtu vēlams noslēgt garāku līgumu. Tagad tā īrē telpas pa mēnešiem. Īres maksu valde nevēlas paaugstināt, bet plāno tai pielikt dzīves dārdzības pieauguma izdevumus procentuāli izīrētās telpas platībai. **A. V.**

LNAK valdes sēdei ar interesi sekoja Montrealas latviešu organizāciju pārstāvji un sabiedriskie darbinieki.
Foto P. Agrums

SARUNA MA

Pēc trīspad
traukuma āt
žošanas saru
apspiežu gal
griezīsies ASV
bas delegācij

55 g. veca
lomāts Viktor
piedalījies gā
priekšējās at
nās. Tāpat
ir divi galve
lijs Kvitinski
kovs. ASV
uzticēta no
fernces pazī
Kupelmanim,
rikāņus pārs
trumu un R
ma mazināš
sarunās.

Madrides Ma

Bijušais ser
ku kontroles
sēdis Džons
tams ar stin
tiešā samērā
riem viņš

Toveram sti

Diviem pi
pratējiem P
Ed. Roonija
tikai padomc

Viņi atk

RAIBĀ NEDĒĻA

SARUNAS SĀKSIES MARTĀ

Pēc trīspadsmit mēnešu pārtraukuma ātomieroču ierobežošanas sarunām pie kopīga apspiežu galda 12. martā atgriezīsies ASV un Pad. savienības delegācijas.

55 g. vecais rūdītais diplomāts Viktors Karpovs, kurš piedalījies gandrīz visās iepriekšējās atbruņošanās sarunās. Tāpat ar lielu pieredzi ir divi galvenie delegāti Julijs Kvitinskis un Aleks. Obukovs. ASV delegācijas vadība uzticēta no Madrides konferences pazīstamam Maksim Kupelmanim, kas līdz šim amerikāņus pārstāvējis tikai Austrumu un Rietumu saspriegu ma mazināšana mēģinājumu sarunās.

Madrides Maksis uz Ženēvu

Bijušais senāta bruņoto spēku kontroles komisijas priekšsēdis Džons Tovers ir pazīstams ar stingru nostāju, bet tiešā samērā ar Kremļa emisāriem viņš būs pirmo reizi.

Toveram stingrs mugurkauls

Diviem pieredzējušiem lietpratējiem Paulim Nitzem un Ed. Roonijam Šulcs uzticējis tikai padomdevēju lomu.

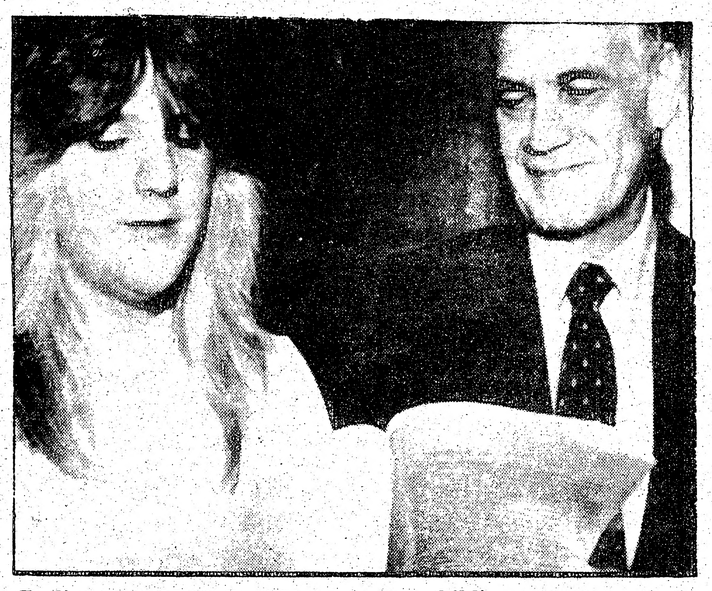

Radionovs nodeva Lori Konstantina atbildi

Trešais amerikāņu delegācijas loceklis ir karjeras diplomats Mainards Glitmanis.

Prezidents Rēgens preses pārstāvjiem izteicies, ka sarunas var dot rezultātus bet tās var ieilgt pat vairākus gadus un starplaikā sarunu norisi var ietekmēt jauni neparedzēti apstākļi.

ŠARONS MILJONUS NEDABŪS

Bijušais Izraelas aizsardzības ministrs Ariels Šarons zaudēja prāvu pret plaši izplatīto žurnālu Times, jo federālā tiesā Ņujorkā zvērinātie atzina, ka Times nav apzinīgi ar nolūku vai neatbildīgi publicējis informāciju aprakstot Šarona lomu 1982. g. palestīniešu bēgļu slaktiņā divās nometnēs Beirutas tuvumā. Līdz ar to Šarons nevarēs saņemt prasīto sāpju naudu 50 milj. dol. apmērā.

Zvērināto tiesa gan iepriekš bija konstatējusi, ka raksts par Šaronu Times slejās bijis nepārbaudīts un apvainojošs Galīgā konstatējumā izšķirējais faktors bijis tas, ka Times izdevējiem nav bijis iepriekšējs nodoms kaitēt Šaronam.

VAI ČERŅENKO ATKOPSIES?

Britu prese no Maskavas ziņo, ka Čerņenko veselības stāvoklis pasliktinājies. Pēc vienas versijas triekas dēļ viņš ievietots īpašās slimnīcās kritiski slimo nodaļā.

Klīst valodas, ka Čerņenko pats atteikšoties no visiem amatiem par labu 53. g. vecajam polītbiroja loceklim Garbačovam.

Tanī pašā laikā publicēts Čerņenko norādījums, ka Ženēvas sarunās Kremlis sagaida lietisku un nopietnu pieeju.

Ar visu slimību Čerņenko paraksts dabūts uz kādas Kanadas pusaudzei adresētas propagandas vēstules.

Kalgarijas pusaudze Lori Piro domrakstu par ātomieroču ierobežošanu uzrakstīja socialu studiju klasē vēstules formā, kas adresēta Čerņenko. Domraksta saturs bija tik paviršs un vājš, ka Lori par to dabūja divnieku, bet raksta kopija bija nosūtīta Čerņenko.

Par lielu pārsteigumu pie Kalgarijas pusaudzes pag. nedēļā ieradās Pad. sav. sūtnis Otavā Radionovs ar Čerņenko parakstītu atbildes vēstuli, kurā Konstantīns apliecina, ka viņa komjaunieši Pad. savienībā esot vienos ieskatos ar Lori.

JARUZEĻSKIS DANCIGĀ

Pārsteiguma apmeklējumā Dancigas Ļeņina vārdā nosauktā kuģu būvētavā pag. nedēļā ieradās Polijas komūnistu partijas līderis ģenerālis Jaruzelskis. Tā bija pirmā Jaruzeļska iegriešanās Solidaritātes šūpuļa vietā kopš 1981. g. decembrī izsludinātā kara stāvokļa. 1980. g. augustā tur pēc 17 dienu strādnieku streika radās tagad aizliegtās poļu arodbiedrības ar necilu elektriķi, bet vēlāko Nobeļa miera premijas lauretu Lesu Valesu priekšgalā.

Uzrunājot ap 300 strādniekus sargu ielenktā konferences zālē. Jaruzeļskis teica: „Mēs sagaidījām naidīgu uzņemšanu un starpgadījumus, bet tas nav noticis!"

Uzņēmuma vadība Jaruzelska apmeklējuma laikā bija likusi Valesam aiziet arkārtējā atvaļinājumā līdz ar aizliegumu atrasties kuģu būvētavas teritorijā.

Tagad komūnistu presē par privātpilsoni devētais Nobeļa premijas laureāts bija spiests palikt mājā.

Tornā slepkavībā apvainoto čekas virsnieku prāvā skatītājus pārsteidza videolentes demonstrējums, kurā redzams noslepkavotā priestera Populesko līķis pēc izvilkšanas no Vistulas upes. Tā bija kaila liecība par čekas zvērīgo izrēķināšanos.

MARŠALS OGORKOVS ATGRIEŽAS

Rietumu presē parādijušās ziņas, ka bijušais Pad. savienības aizsardzības viceministrs un bruņots spēku ģenerālštaba priekšnieks maršals Ogorkovs pēc gada pavadīšanas aizkulisēs atkal uzpeldējis dienas gaismā.

Apgalvo, ka viņš iecelts par Pad. savienības Rietumeiropas militārās zonas augstāko komandieri.

Ogorkovs bija tuvs Andropova draugs un ļoti iespējams, ka viņu ierindā saprotamu iemeslu dēļ tagad vēlas redzēt protežētais polītbiroja loceklis Garbačovs.

Maršals Ogorkovs esot apdavināts stratēģis un Varšavas paktu ģenerāļi to stingrās valodas un partijas funkcionāru neieredzēšanas dēļ dēvējot par Sarkano Napoleonu.

Sarkanais Napoleons Ogorkovs

ZVAIGŽŅU KARŠ SĀKĀS AR SPUTŅIKU

NATO ģenerālsekretārs lords Karingtons deklarējis, ka atbalsta Rēgena zvaigžņu kara aizsardzības ieroču vadīšanu, jo tādi varbūt jau esot Kremlim.

Izplatījuma militarizēšana patiesībā sākās ar Kremļa debesu telpā izsūtīto sputņiku. Tas, ka Kremlis pēc šī lidojuma apgalvoja, ka debesīs Dieva neesot, netraucēja sākt plānus par dominēšanu ne tikai zemes virsū, bet arī izplatījumā.

Pag. nedeļā slepenā misijā Amerika izsūtija savu izplatījuma kuģi, kas domājams novietoja virs Pad. savienības teritorijas elektronisko novēršanas stetelītu — izplatījuma spiegu.

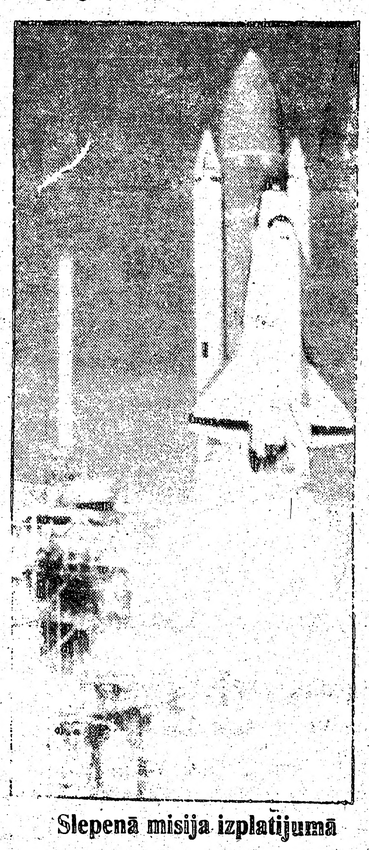

Slepenā misija izplatījumā

Viņi atkal sāks runāt

Jāņa Kalniņa Jubilejas koncerts Čikagā

To rīkoja šejienes latviešu organizācijas.

Programmā piedalījās solisti: Anda Zirnīte — klavieres, Irma Kurme — soprāns, Pēteris Lielzuika — tenors, Valdis Treimanis — pavadījumi. Stīgu kvintets: Mary Jane Porter — I vijole, Eugene Lloyd — II vijole, Perry Smiar — altvijole, Māra Kārkliņa Lenarde — čello, Judith Hanna — kontrabass.

Koŗi: Čikagas Ciānas draudzes koris, Grandrapidu latviešu koris, Milvoku Brusubārdas koris, Milvoku jaukts koris ,,Dzimtene'', Milvoku DV vīru koris, Kalamazū vīru koris.

Programmu iesāka Anda Zirnīte ar Pirmo klaviersonātu (Adagio-Allegro, Lento Tranuillo, Vivace) iejūtīgā izpildījumā, izceļot mūzikāli dziedošo Lento daļu, kā arī techniski spraigo Vivace, cikdaudz to atļāva Tafta skolas flīģelis. Atmiņā atplauka tā neaizmirstamā skanīgā gaisotne, ko sniedza Anda Zirnīte šīs pašas Sonātas pirmatskaņojumā, Bostonas Dziesmu Svētkos uz piemērotāka instrumenta.

Sekoja stīgu kvintets: Variācijas par temu ,,Gaŗezers'' — pirmatskaņojumā. Ļoti skaists pienesums mūsu kamermūzikas repertuāra bagātināšanai, kur slavējami kā komponista lieliskais devums, tā arī visa kvinteta dalībnieku sniegums — ar daiļskanīgo pirmo vijoli — Mary Jane Porter vadošā lomā.

Programmas turpinājumā solo dziesmu skopie sniegumi (soprānam un tenoram pa vienai dziesmai). Skaistās komponista dziesmas nevarēja pietiekami izpausties, ne arī mūsu labo dziedoņu sniegumi. Vēstule Gaujai (Valdas Moras teksts) dziesma rakstīta Irmai Kurmei 1975. gadā neradīja publikas pietiekamu sajūsmu pirmā klausījumā. Arī Dziesma par Bēdām (Ērika Adamsona teksts) tenora Pētera Lielzuikas pirmatskaņojumā, rakstīta 1982. gadā — prasīs no publikas laiku un atkārtotu ieklausīšanos, lai to iemīlētu. Lielāku klausītāju sajūsmu izpelnījās abu dziedoņu duetā sniegtā Ūdensroze, komponēta 1974. gadā (Aleksandra Čaka teksts) skaisti niansētā dziedājumā. Valdis Treimanis pie klavierēm bija savos parastos augsumos.

Otrā programmas dalā — koŗis ar sešiem diriģentiem izpildīšanas secībā: Ernests Brusubārdis III, Roberts Zuika, Monika Daukste, Rūdolfs Kalnmals, Gunārs Blaumanis, Ernests Brusubārdis II. Viss — koŗu un diriģentu devums tiešām iepriecināja klausītājus: labi sagatavotas izmeklētas dziesmas, centīgi diriģenti, jūsmīgi koristi, kopumā sniedza savu labāko.

Pirmā dziesma, apvienotā vīru koŗa dziedāta, Jūras Spožums (Kārļa Skalbes teksts) Ernests Brusubārdis III, diriģents, izsmēla saturā apgarotos dziļumus tik izjusti, ka klausītājos aizdedza vēlmi to dzirdēt vēl reiz.

Tāpat izpildījuma augstākās sfairās pacēlās vīru koŗi Roberta Zuikas vadītajā dziesmā Arājiņi ecētāji ar skaisto Pētera Lielzuikas solo dziedājumu.

Nevaram arī neminēt kantāti Cel mani, dziesma (Ingrīdas Vīksnas teksts) ar apvienoto koŗu dedzīgo dziedājumu, diriģenta Ernesta Brusubārdas II jūsmīgā vadībā. Kā klausītāji, tā koristi suminăja komponistu — jubilāru ar sirsnīgiem un ilgiem aplausiem un ziediem.

Rīcības komitejas priekšsēdis Aleksandrs Kandrovičs pasniedza Ojāra Jēgena gatavoto adresi jubilāram ar koristu un labvēļu parakstiem.

Savienoto valstu prezidenta Ronalda Rēgena un viņa dzīves biedres Nansijas sirsnīgo apsveikumu jubilāram Jānim Kalniņam nolasīja mācītājs Vilis Vārsbergs.

Rīcības komitejai un jubilāram vēl uz skatuves kavējoties koncerts izskanēja lielā sajūsmā, dziedot Dziesmu Brīvai Latvijai (Viļa Plūdoņa teksts), ko dziedāja koŗi kopīgi ar publiku, diriģējot Ernestam Brusubārdim III.Dziesmu atkārtoja svinīgā pacilātībā.

Pateicībā par izciliem sniegumiem no sirds vēlam komponistam — diriģentam Jānim kalniņam vēl daudz iedvesmes bagātinot mūsu skaņu pasauli.

Lidija Venta-Dobrovoļska

Grāmatas dāvanām

A. Johansons — Krēslainie spoguļi..... $14.50
I. Vīksna — Neviens mūs nedzird..... $12.00
K. Strods — Nedrīkstu raudāt — nevaru smiet.... $ 8.00
L. Pērļupe — Priekšpilsētas noslēpums..... $ 6.60
N. Kalniņš — Anitas stāsti..... $ 5.60
J. Širmanis — Pīkstīte..... $10.00
K. Ķezbers — Kurzemes Hercoga Dālderis..... $ 6.60
J. Klīdzējs — Laidiet! Laidiet! Laidiet! noveles... $16.00
V. Janelsiņa — Nozagtais eņģelis..... $17.50
Eg. Grīslis — Lūgsim Dievu, meditācijas..... $17.50
K. Zvejnieks — Baltā pils, rom..... $16.00
L. Bērziņa — Viena nedēļa Ernas dzīvē, rom..... $15.00
A. Baumanis — Krišjānis Barons..... $21.00
H. Rudzītis — Manas dzīves dēkas, atmiņas..... $17.50
K. Ķezbers — Rumba, rom..... $12.50
T. Puisāns — Latviešu strēlnieku dzejas..... $11.00
E. Ābele — Mīlestība, rom..... $12.00
P. Apkalns — Dievam, Tēvzemei, Brīvībai..... $ 7.50
O. Akmentiņš — Lielais kurzemnieks Amerikā... $15.00
V. Mangulis — Latvia in the Wars..... $26.25
Rūgtais Apenis Nr. 57..... $ 5.00
O. Dīķis — 1985. g. Sienas kalendārs..... $ 2.40
Dz. Zeberiņa — Ģimenes pavards..... $18.00
V. Galēna — Vienmēr kāda zvaigzne aust..... $14.50
A. Melliņš — Uz klusuma spieķa, dz..... $12.00
E. Andersons —LV 1920—1940 Ārpolītika I..... $41.00
K. Sidars — Aiz ezera balti bērzi, rom..... $16.00
O. Liepiņš — Tālos atspulgos, atm..... $24.00
Latvijas Republikas satversme..... $ 6.00
J. Vecozols — Dzidra, rom..... $17.50
E. Freimanis — Nākotnes cilvēks, rom..... $14.50
Edg. Ķiploks — Viņš runāja kalnā..... $ 3.00
V. Kārkliņš — Jaunavu iela, rom..... $14.50
I. Gubiņa — Kaza kāpa debesīs, ceļ. piez..... $13.00
A. Eglītis — Es nebiju varonis, rom..... $15.50
Latviešu karavīru dziesmas ar notīm..... $12.50
L. Bārene — Atvasara, st..... $12.00
Alb. Eglītis — Nesaules laika dziesmas..... $17.50
Andr. Eglitis — Gallows over Europe, poems..... $ 8.50
J. Soikāns — Mākslas kritikas un esejas..... $32.00
T.L.B. — Paaudzes paaudzēm, rakstu krājums... $15.00
M. Kalmane — Laikam līdzi, dz..... $12.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, kearmiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.
DV Grāmatnīca, 491 College St., Toronto, Ont. M4G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.
Pirmdienās ..... no pl 12.00 līdz pl. 16.00
Otrdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 19.00
No treš. līdz piektd.,iesk..no pl.12.00 līdz pl. 18.00
Sestdienās ..... no pl. 9.00 līdz pl. 13.00
DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS,4 Credit Union Drive, Toronto, Ont.M4A 2N8, tālr.757-1482.
Darba laiks:no otrdienas līdz piektdienai no pl.15.00-20.00
sestdienās no pl. 10.00—15.00
svētdienās no pl. 12.00—15.00

Vecākais latviešu puķu veikals

Venus

ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM

Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO.
Tel. darba 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

Vai Jūsu apdrošināšana maksās par **jaunu** auto pēc 5 gadiem?

Ja mēs apdrošinām jaunu auto, mūsu apdrošināšana maksās par **jaunu** auto! Arī pēc 5 gadiem vai vēlāk!

759-0266 un 759-2771

Beaverbrook
Insurance & Real Estate Ltd.
1682A Victoria Park Avenue
Scarborough, Ont. M1R 1P7

Ingrida A. Matckars
B.A., M.A., L L B.
ADVOKĀTE pie
DYSON & KACABA Barristers & Solicitors
100 Richmond Str. W., Suite 400, Toronto, Ont. M5H 3K6
Tel. (416) 361-1777

LATVIJA AMERIKĀ

Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ **vienu gadu** $40.00
☐ **6 mēnešiem** $21.00
☐ **3 mēnešiem** $12.00

Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
Jauns abonents ☐ **pagarinājums** ☐

SARMĪTE BULTE, BA, LLB
ADVOKĀTE—NOTĀRE
Thompson Building — pretīm City Hall —
65 Queen St. W., suite 1105
Toronto, Ont. M5H 2M5. Tel. (416) 860-0082

Ratas Optic

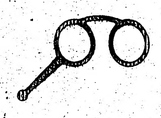

Igauņu uzņēmums.
219 Danforth Ave,
Toronto, Ont. M4K 1N2
465-6251

Atvērts pirmd. - piektd. 10—18
sestdienās 10—15

- **Gatavojam pēc acu ārsta paraksta brilles un visāda veida kontaktlēcas.**
- **Rāmji lielā izvēlē.**
- **Izkārtojam acu pārbaudes.**
- **Latviešiem 10% atlaide, ieskaitot brilles uz Latviju.**

T. Krūka Peterburgā

Tā ir pirmā reize manā mūžā, kad, nu jau gandrīz mēnesi pēc sarīkojuma, pārdzīvotā labsajūta un sajūsma nav pagaisusi.

1984. gada 19. decembrī St. Pētersburgas Latviešu biedrība rīkoja rakstnieces Tonijas Krūkas literāro pēcpusdienu. Neraugoties uz ļoti jauko un silto laiku, apmeklētāju bija neparasti daudz.

Baltu filologe Silvija Rupča iepazīstināja klausītājus ar rakstnieces dzīves gaitu, kas galvenokārt nokalpota bērniem un jaunatnei gan baznīcā, bērnu nometnēs, latviešu skolās un maizes darbā Kanadas skolās. Rakstniece ne tikai prot rakstīt, bet savus darbus arī lasīt, pārceļot klausītāju pāri ikdienai un aizvestot to citā pasaulē.

Tonija Krūka savu pēcpusdienu bija izdomājusi un sagatavojusi visos sīkumos. Skaista piedeva bija, rakstnieces vārdiem runājot, ,,Toronto ciema lakstīgalas'', Ariānas Liepiņas solo dziesmas un kokles pavadījumi.

Pēcpusdienu iesāka ar piemiņas dzeju mūžībā aizsauktajai māksliniecei Margai Millerei-Grasmanei, kam sekoja dziļi izjusta Bēgļa balāde. Abas dzejas kokles pavadījumā. Starp dzeju un tēlouma ,,Treju zveigžņu atspulgā'' lasījumu, Ariānas Liepiņas solo dziesma Bruno Skultes ,,Sapņu zeme''. Ar šo dziesmu klausītājus aizveda uz Daugavas krastiem. Latvijā. Jāatzīstas, ka šī tēlojuma valoda man daudzkārt atgādināja Edvarda Virzas ,,Straumēnus'', kuŗus lasot allaž pārņem tāda labsajūta, ka jāsaka — ir vērts dzīvot.

Starp tēlojuma pirmo un otro daļu, kur rakstniece mūs aizved citā pasaulē, Dienvidus Dakotas Rašmora kalna pakājā pie kolosālā pieminekļa četriem Amerikas prezidentiem, Ariāna Liepiņa savā skanīgajā soprānā nodziedāja O give me a home. Lasījumu nobeidza ar Pūt vējiņi solo dziedājumu.

Starpbrīdī, apkārtstaigājot, dzirdēju tādu sajūsmu, kādu šai latviešu ,,pagastā'' ilgi nebiju piedzīvojis.

Otrā daļa sākās ar Ariānas Liepiņas dziedātu tautas dziesmu Aiz krūmiņa, aiz vējiņa.

Rakstniece lasīja interesantu un saistošu stāstu Ģimenes galva.

L.B.

St. Pētersburgā, Floridā

Pa skuju ceļu

Jaungada dienā Parkridžā pie Čikagas dzīves gaitas izbeidzis Dr. Otto Evaldsons. Sēru dievkalpojums Čikagā notika 4. janvārī Ciānas draudzes dievnamā prāv. V.Vārsberga vadībā. Pēc tam nelaiķi pārveda uz Detroitu, kuŗā viņš bija pavadījis trimdas gaŗāko posmu. Pārpelnošanai viņu izvadīja no Sv. Pāvila draudzes dievnama 5. janvārī māc. V. Līventāls.

Dr. Otto Evaldsons dzimis Nīgrandes pagastā 1893.g. 26. maijā, medicīnu studējis Tērbatas un Latvijas universitātē, kuŗu beidz 1923.g. Latvijā viņš darbojās par Grobiņas rajona un Liepājas aizsargu bataljona ārstu. 1928.g. viņu ievēlēja par Grobiņas pilsētas vecāko, un šo amatu viņš pildīja līdz Latvijas okupācijai 1940.g. Trimdas sākuma gadus vadīja Dānijā, aktīvi iesaistoties latviešu sabiedriskā darbā. ASV aizgājējs ieceļoja 1950.g. un pēc ārstu pārbaudījuma izturēšanas strādāja Veterāņu slimnīcā Detroitā līdz pat 83. dzīves gadam. Detroitieši aizgājēju atcerēsies kā sevišķi izpalīdzīgu ārstu, kas nekad neatteicās palīdzēt slimniekam, apmeklējot to mājās. Itin grūts šis uzdevums bija trimdas pirmajos gados ASV, kad ne ārstam, ne arī pacientam vēl nebija braucamo līdzekļu.

Pēc pensionēšanās Dr. O. Evaldsons pārcēlās uz Čikagu, tomēr gada lielāko daļu pavadīja Gaŗezerā, kur ezera krastā viņš bija iegādājies māju. Dr. O. Evaldsons vienmēr bijis atsaucīgs latviešu pasākumiem, it sevišķi daudz ziedojis Gaŗezeram. 16. decembrī iesvētīja viņa un dzīvesbiedres dāvāto V. Aistara altāŗa gleznu Čikagas Ciānas draudzes dievnamam.

Bēŗu mielastā piemiņas vārdus aizgājējam teica Latviešu apvienības Detroitā valdes locekle D. Medne, DV apvienības Detroitā priekšn. V.Kalniņš, DV apvienības Gaŗezerā priekšn. E. Ozoliņš, Virsnieku apvienības Mičigenā sekr. A.Deksnis, A. Ozols, sen. no skautu kustības un A. Neilands no bijušās Kristus draudzes. Piederīgo vārdā lielajam izvadītāju pulkam pateicās G. Blaumanis. **R.**

Glabā skaidru sirdi un dzenies pēc taisnības, jo miera cilvēkam beidzot labi klāsies. (Ps. 37:37).

Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, Box 465, Surrey, B.C. V3T 5B7.

Dieva žēlastībā aizsaukts

Jānis Rolavs

dzimis 1899. gada 27. martā Pērkones pagastā,

miris 1985. gadā 25. janvārī Toronto

Jānis Rolavs ilgus gadus kalpoja latviešu sabiedrībai, sirdī nesdams vārdus: *,,mans zelts ir mana tauta''*.

Ziedu vietā lūdzam atbalstīt Toronto latviešu skolas, nosūtot veltes Toronto latviešu kreditsabiedrībai Jāņa Rolava latviešu skolu fondam, konta No. 6668.

Viņa mīļie vārdi un krietnie darbi paliek par atmiņu

dēlam Andrejam, vedeklai Gailai un mazbērniem Jānim un Jūlijai.

Mans mīļais dzīves draugs

L.K.O.K. kapt.

Arturs Rūdolfs Vītoliņš

dzimis 1897. gada 4. novembrī Adulienas pagastā.

Dieva mierā aizsaukts 1985. gada 26. janvārī Toronto

Par viņu skumst

Dzīvesbiedre Austra

Dievs ir mīlestība.

GAISMAS TELEFONS — ticības stiprināšanai 635-8582 atkal atjaunots un darbojas 24 stundas. Programmas latviešu valodā, maina 2 reizes nedēļā.

BAZNĪCU ZIŅAS

SV. JĀŅA DRAUDZE

Draudzes kanceleja atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 līdz 17, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

3. februāri pl. 11 dievkalpojums, archibiskaps A. Lūsis. Pēc dievkalpojuma arkārtas sapulce un draudzes mācītāja vēlēšanas.

10. februāri pl. 11 dievkalpojums.

17. februāri pl. 11 dievkalpojums.

24. februāri pl. 11 dievkalpojums.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ont. M4G 1V5. Māc. J. Cālīša runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10—12 un no 18—19. Citā laikā, iepriekš sazinoties.

3. februāri pl. 13 dievkalpojums angļu valodā; pl. 15 dievkalpojums, gaidu un skautu gada svētki.

10. februāri pl. 11 dievkalpojums.

17. februāri pl. 15 dievkalpojums, pec tam draudzes bazars.

24. februāri pl. 11 dievkalpojums, Ciešanu laika 1. svētdiena, predikants mac. J. Mednis no Grand Rapidiem, ASV. Pec dievkalpojuma draudzes gada sapulce.

No 25.—27. februārim Klusā laika pārdomu vakari.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont., M1K 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā 361 Danforth Ave.

3. februāri pl. 13 dievkalpojums.

10. februāri pl. 13 dievkalpojums.

17. februāri pl. 13 dievkalpojums, mac. A. Briedis.

24. februāri pl. 13 ciešanu laika dievkalpojums ar dievgaldu.

28. februāri pl. 19 Sv. Barnabas baznīcā ciešanu laika meditacija.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 67 Curzon St., Apt. 315, Toronto, Ontario, M4M 3J3, tālrunis (416) 466-7037. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College St.

Nākošais dievkalpojums 10. februārī pl. 13.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6, tlr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr.dievnamā.

Toronto latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 16 Walmer Rd. baptistu draudzes dievnamā.

HAMILTONAS DRAUDZE

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālrunis 385-9838. Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19—21. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

3. februāri pl. 10:30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un bībeles klase, pl. 11 draudzes dievkalpojums.

BRAMPTONAS DRAUDZE

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street, North Brampton, Ont. Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tālr. 757-2739.

MONTREALAS LATVIEŠU TRĪSVIENĪBAS EV. LUT. DRAUDZE

Dievkalpojumi notiek Jāņa (igauņu) ev. lut. baznīcā 4345 Marcil Ave. Draudzes nams, kanceleja un prāv. A. Voitkus dzīvoklis 3438 Rosedale Ave, Montreal, Que, H4B 2G6, tālr. 489-3224, vasarā arī 1-264-5816. Draudzes mācītājs runājams katrā laikā, bet ieteicams iepriekš sazināties pa tālruni.

TRĪSVIENĪBAS EV.LUT.DRAUDZE. Dievkalpojumi — ja nav citādi norādīts, notiek baznīcā, 4345 Marcil Ave.

OTAVAS DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latviešu ev. lut. draudze 83 Main ielā (ne vairs Sv. Pēteŗa baznīcā).

3. februāri pl. 11 dievkalpojums, dziesmu grāmatas.

10. februāri pl. 11 Ģimeņu dievkalpojums baznīcā, dziesmu lapiņas. Jauniešu sāiets pēc dievkalpojums.

17. februāri pl. 11 dievkalpojums baznīca. Pēc dievkalpojuma pensionāru sanāksme. Pārrunas, slidītes. Dziesmu grāmatas.

24. februāri pl. 11 dievkalpojums baznīca, dziesmu grāmatas.

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
,,BRĪTIŅŠ AR DIEVU''
nepārtraukti
30 gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

IKLAUSIETIES ,,LABĀS ZIŅAS'' RAIDĪJUMU
uz īsajiem viļņiem 6155 KHZ
49 metr. band
Sestdienās plkst. 10.30 vakarā
Vadītājs Dāvids Miķelsons,
60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont.
M9V 2B4
tālr. 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta. Bufalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.
Radio FM CBN 107.1
24 stundas. Tel. 889-3126.

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $5.00

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmdienas — trešdienai, iesk.,no pl. 14 — 22,
ceturtd. no pl. 14 — 24,
piektd., sestd. no pl. 12 — 24,
svētdienās no 12 — 21.

VALUDE
JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

Lielākais latviešu veikals Toronto
BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave, tel. (416) 465-9905
un
POKO'S MEAT
376 College Str. (tuvu pie Bathurst), Toronto, Ont.
tel. (416) 922-1300
Piedāvā:
- lielā izvēlē eiropiešu gaumē gatavotus gaļas izstrādājumus,
- žāvētus fitarus, zivis,
- pašu ceptu rupjmaizi, pīrāgus, ķimeņmaizītes, smalkmaizītes, jubileju kliņģerus u.c. gardumus.
- klāj viesību galdus.

Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlenžu nozarē.
Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto.
Tel. 535-6252.

ZIEDI UN DĀVANAS
GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Māra Lūsis un Inta Tauriņš

Ērgļu ligzdas medus
30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs
ĒRGĻLIGZDAS

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
4812 Yonge Street
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221—1159

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
137 Yonge St. — Shopping Mall,
(Ieeja arī no 74 Victoria St. Arcade Bldg.)
Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.
Tel.: 368-5011

Alcan Building Products Authorized Dealer
Māju īpašnieki!
ietaupait ar ALCAN SIDING
Sazinaities ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem gatavo un ierīko
Thermo Windows
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
Īpašnieks Artūrs Mīme
2229 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X6 **534-2864**

PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un gaumes
Runā vāciski
Old Mill Tailors
Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
PIE BLOOR, VIENU BLOKU RIETUMOS NO JANE

Latviešu nams Toronto
IZĪRĒ LABI VĒSINĀTAS TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM
Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

Ātri, glīti un lēti
iespiežam
dažādus ielūgumus
Tel. 466-1514

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
- Izjusti personīgi pakalpojumi
- Pastāvīga kapella

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. 489-8811, 489-8002

Imants Alksnis.

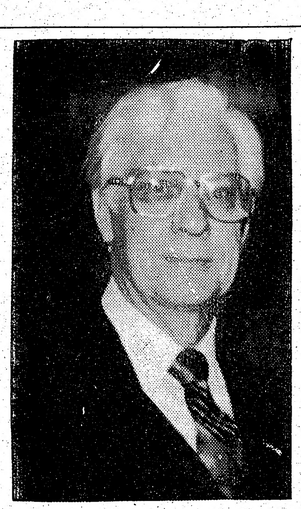

Liela latvieša piemiņai

Stokholmā 1984. gada 3.aprīlī apstāja pukstēt Brīvās Pasaules Latviešu Tautas Balvas laureāta, cildena latvieša un tēvzemes mīlētāja pulkveža Aleksandra Plensnera sirds.

Visu savu mūžu veltīdams Latvijas valsts un tautas interesēm, viņš piedzīvoja turpat 92 gadu vecumu.No agras jaunības līdz pat savai šķiršanās stundai viņa dzīve un darbs bija veltīts tautas labumam.

Aleksandrs Plensners piedzima 1892. gada 25. aprīlī Madonas apriņķa Grašu pagastā. Tautiskā atmodas laikmeta centieni un Kr.Valdemāra mudinājums, ka ar sasniegtu turību varēs celt latviešu tautas labklājību, ievirzīja A. Plensnera gaitas praktiskās dzīves aprisēs. 1913. gadā viņš beidza Mangaļu jūrskolu un ieguva tālbraucēja kuģu kapteiņa tiesības. Tomēr materiālo vērtību krāšana nav A. Plensnera dabā un, jau lielā mērā materiāli nodrošinātas profesijas vietā, viņš izvēlas turpināt studentu gaitas un plašās jūras vietā dodas uz Maskavu, kur iestājas Šaņavska universitātes sabiedriski-juridiskajā fakultātē.

Šādā akadēmiskā gaisontē uzplaukst arī A. Plensnera literārais talants, un jau studenta gados, blakus studijām, A. Plensners pievēršas literāram radīšanas darbam. Viņa pirmais dzejolis parādās 1914. gadā Līduma literārā pielikumā.

Sākoties I Pasaules karam, A. Plensners nojauš, ka kara rezultātā varbūt varētu nākt pagrieziens mūsu tautas likteņgaitās, un lai pats šiem vēsturiskiem notikumiem varētu būt klāt, iestājas Aleksandra kara skolā un pēc tās beigšanas uz paša lūguma tiek piekomandēts Latviešu strēlnieku bataljonam.

1917. gadā, kad revolūcijas bangās daudzi latvieši svešu ideoloģiju iespaidā bija nonākuši šaubās un neziņā, A. Plensners ar lielu enerģiju un aizrautību nostājās latviešu nacionālo karavīru priekšgalā, nodibinot Latvijas kareivju nacionālo savienību. Ir pamats pieņemt, ka A. Plensnera un viņa domu biedru ideālisms un ticība nacionālismam atturēja daļu mūsu tautas brāļu aizklīšanu sarkanos pulkos.

Ar šo brīdi A. Plensners ir sevi uz mūžu nodevis brīvās Latvijas idejai. Visgrūtākos brīvības cīņu brīžos A. Plensneru var redzēt svarīgos un atbildīgos bruņoto spēku amatos. 1918. gada beigās un 1919.gada sākumā viņš bija bruņoto spēku ģenerālstāba priekšnieks.

Paliekot aktīvā armijas dienestā, viņš paralēli studēja Augstākajā kara skolā un vēsturi un filozofiju Latvijas universitātē. Ar savu neatlaidību un uzņēmību viņš beidz abas augstākās mācības iestādes, tiek paaugstināts par pulkvedi un daudzus gadus vada galvenā stāba apmācības daļu.

1917. gadā, kad pie pasaules politiskā apvāršņa sāka parādīties nemiera mākoņi, A. Plensneru iecēla par Latvijas militāro atašeju Berlīnē. Latvijai bija svarīgi, lai Vācijas galvaspilsētā būtu kāda uzticama un bezkompromisa persona. Vēlāk arī nejauši atklājās kādas vācu iestādes vērtējums par A. Plensneru — viņš tika apzīmēts par Latvijas spiegu Vācijā savā atašeja laikā un par tipisku latviešu nacionālistu, kas sabotē Lielvācijas kaŗa mērķus un pretojas vāciešu politikai Austrumu telpā.

A. Plensners Vācijā bija līdz 1941. gadam, pēc krievu okupācijas gada atgriezās Latvijā un nekavējoties uzņēmās latviešu pašaizsardzības spēku priekšnieka pienākumus, vēlāk Latviešu leģiona Imantas pulka komandieŗa un Latviešu leģiona ģenerālinspektora stāba priekšnieka pienākumus. Pildot šos amatus, viņam nereti iznāca asas sadursmes ar vācu militārās un civīlās pārvaldes vadītājiem Latvijas telpā, jo Vācija Baltijas kolonizācijas politika krasi atšķīrās no latviešu tautas interesēm. Par šo nacionālo nostāju viņš tika nodots kaŗa tiesai, bet tā viņu attaisnoja.

Pasaules kaŗam beidzoties, viņš kopā ar tūkstošiem latviešu tautas piederīgiem kļuva par politisku bēgli. Bet ar to neapstājās viņa darbs un ieceres. Nonācis Zviedrijā, viņš daudzos un dažādos veidos palīdzēja stiprināt un celt mūsu tautas pašapziņu. Viņa ierocis bija publicista spalva.

A. Plensnera dzejas un stāsti parādījās latviešu periodikā. Pirmajam Līdumā iespiestam darbam sekoja darbi, kas publicēti Laika Vēstīs, Latvijas Kareivī, Latvijas Sargā, Tautas Balsī, Ritumā, Latvijas Vēstnesī, Universitas, Tēvzemē, Latvju Ziņās, Latvju Vārdā, Laikā, Latvijā Amerikā, Ceļa Zīmēs u.c.

Atsevišķā izdevumā iznāca stāstu grāmata ,,Antica fiamma". Bez tam A. Plensners ir sarakstījis militāra rakstura grāmatas: Latvija pasaules kaŗa priekšvakarā, Mūsu armija, Mūsu armija 20 gados, Jaunkareivja rokas grāmata un Informācija par Latviešu leģionu. Viņa dzīves beigu posmā iznāca: Divdesmitā gadsimta pārvērtības un Pret vētrām un negaisiem.

Bez tam A. Plensners ir bijis redaktors daudzos nozīmīgos periodiskos izdevumos — Universitas, Latvijas Kareivis, Militāro rakstu krājums, Aizsargs u.c.

Neskatoties uz savu aizņemto dzīvi militārā un literārā laukā, A. Plensners bija aktīvs arī latviešu sabiedriskā dzīvē, ieņemdams amatus Latvijas rakstnieku un žurnālistu savienībā, Latvijas preses biedrībā, Latvijas Penklubā, Dailes teātŗa direkcijā un LU Studentu padomē.

Studiju gados A. Plensners pievienojās studentu korporācijai Lettonia, kur bija aktīvs studentu dzīvē, ieņemdams amatus korporācijas vadībā, it sevišķi Lettonias literāro vakaru darbā. Viņš ar lielu uzmanību un rūpību pētīja kādreizējos Tērbatas Latviešu rakstniecības vakaru protokolus un citus dokumentus, kuŗi glabājās Lettonias archīvā, paliekot par vienu no ievērojamākiem A. Kronvalda un Tautiskā atmodas laikmeta notikumu autoritātēm.

A. Kronvalda un tā laikmeta ideoloģija lielā mērā ietekmēja A. Plensnera dzīves saturu. To ideju apgarots, viņš nostaigāja līdz sirmam vecumam, nekad un nekādos apstākļos nenovēršoties no ilgām un cerības par brīvu un neatkarīgu Latviju.

1982. gadā A. Plensners saņēma lielāko latviešu tautas atzinību — Tautas balvu. Paziņojumā par tās pasniegšanu lasām:

,,Cīņā ar svešām ideoloģijām, vai tā būtu marksistu politika vai vācu tieksme izplatīties austrumu virzienā, Aleksandrs Plensners ir atdevis sevi visu. Pulkvedis Aleksandrs Plensners pieder pie latviešu tautas ideālistiem—cīnītājiem un latviešu nacionālpolītisko ideju paudējiem, kas paši ar neatlaidību un drosmi darbojas šo ideju īstenošanā. Gan cīņas laukā, gan rakstos presē, gan diplomātiskā un sabiedriskā darbā — viss pulkveža mūžs ir bijis veltīts vienīgam mērķim: brīvībai latviešu tautai brīvā Latvijas valstī.

No jaunības dienām līdz pat savai nāves stundai viņa domas un darbs bijis veltīts latviešu tautas labklājībai. Visu šo laiku mēs esam redzējuši viņa priekšzīmi, smēlušies spēku no viņa domu stipruma un nešaubīgās ticības Latvijas nākotnei. Šaubu un neziņu brīžos viņa domu skaidrums un gaišais dzīves skatījums ir bijis mierinājums un drošinājums pārciest un panest šodienas garīgo un ētisko vērtību atšķirību laikmetu. Ar savu darbu un dzīvi viņš ir ierakstījis sev paliekamu un cieņas pilnu vietu latviešu tautas vēsturē. Par to lai viņam latviešu tautas pateicība.

ŅUJORKA

● Ņujorkieši paredzējuši rīkot komponista Bruno Skultes piemiņas koncertu 19. maijā Lēmaņa kolledžas koncertzālē Bronksā. Atskaņos Bruno Skultes simfonisko poēmu Daugava, balādi, kas būs pirmatskaņojums Ņujorkā ar koŗa un solo dziesmām. Piedalīsies trīs koŗi, simfonisks orķestris, seši solisti, divi pianisti un divas teicējas. Diriģenti Irīna Kupča, Māris Kristapsons un Andrejs Jansons. **Vk**

GUNARS CONSTRUCTION

izdara visāda veida **pārbūvju un piebūvju darbus,** ieskaitot **plumbing un elektrību.**

Lūdz zvanīt **389-5076**

Rīgas ...

(Turpinājums no 6 lp.)

ku varot upurēt, lai atrastu jaunus latviešu ģenerāldirektorus.

Varbūt vācu augstākā vadība izprata stāvokli krietni labāk nekā Vitroks, un tāpēc deva latviešiem lielāku noteikšanu. Visas zīmes rādīja, ka kaŗš iet uz beigu pusi un vāciešiem uzvara ar katru dienu attālinās.

Vitroks 1944. gada 28. decembrī no Pozenes raksta Rozenbergam, novēlot, lai vāciešiem būtu vismaz iespējams palikt pie Baltijas jūras, kaut arī kaŗa laime nav vairs viņu pusē. **V. Irbe**

"My education was important when I was her age: It's just as important to me today."

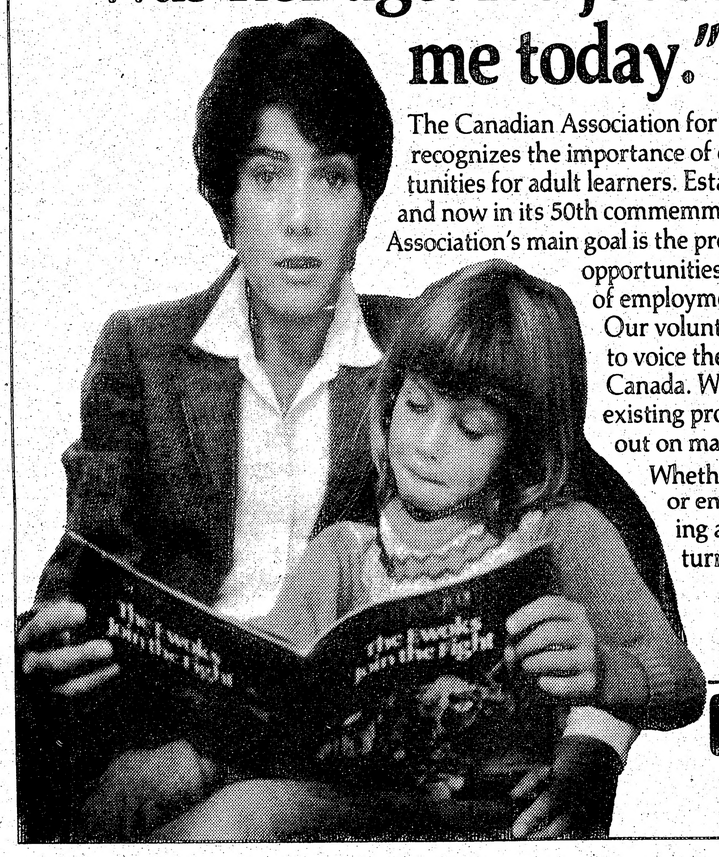

The Canadian Association for Adult Education recognizes the importance of educational opportunities for adult learners. Established in 1935, and now in its 50th commemmorative year, the Association's main goal is the promotion of learning opportunities for Canadian adults in the fields of employment, citizenship and cultural development. Our volunteer organization is working hard to voice the concerns of adult learners across Canada. Working together, we are supporting existing programs of adult education and speaking out on matters of joint concern.

Whether you're picking up a book from the library, or enrolling in a night course, education and learning are a part of your life, all of your life. Let learning turn your life on ...

Learning Turns Your Life On

CANADIAN ASSOCIATION FOR ADULT EDUCATION
Corbett House, 29 Prince Arthur Ave., Toronto, Ontario M5R 1B2

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Ņujorkas latviešu organizāciju padomes valdes sēdē 4. janvārī pārrunāja iecerēto Krišjāņa Barona sarīkojumu oktobrī. Ievadītas sarunas ar kādu amerikāņu skolu Manhatenā par zāles īrēšanu, bet līgums nav vēl parakstīts. Par Ņujorkas apstākļiem nepiemērotiem atzina Amerikas latviešu apvienības Kultūras biroja ieteiktos lektorus, tāpat iebildumi bija pret dažiem citiem sēdē minētiem kandidātiem. Nolēma lektoru izvēli atlikt uz pilnsapulci martā.

● Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes Salas novads 12. janvārī rūpējās par Amerikas Latviešu Apvienības valdes sēdi un tās dalībnieku pacienāšanu, gādājot arī par naktsmājām. Novada dāmu komiteja rūpējās nevien par pusdienām un vakariņām, bet sēdes laikā gādāja arī par siltu kafiju, maizītēm un cepumiem Vakarā Salas novada tautieši un pāris citu latviešu pie vīna un cepumiem iepazinās ar ALAs valdes sēdēs dalībniekiem, laiku pavadot sarunās un pārrunās. Novada dāmu komiteju vada Olga Bužermane, novada vecākais ir Alfreds Trautmanis.

● Daži Amerikas latviešu apvienības valdes sēdes dalībnieki 12. janvārī vēroja un fotografēja Ņujorkas draudzes Longailendas vidusskolas mācību stundu. Tur L. Tomase septiņiem skolēniem mācīja latvju rakstus. Klases darbu noskatījnās skolas pārzine Astrida Stale, dažreiz skolēniem dodot arī norādījumus. Kādu citu paraugstundu vēroja ALAs Izglītības biroja vadītāja B. Zommere.

● Ņujorkas draudzes valde janvāŗa sēdē par kandidātu draudzes priekšnieka amatam šim gadam nolēma ieteikt Georgu Ivanovu. Viņš ir draudzes priekšnieka vietnieks un Palīdzības fonda priekšnieks. Ievēlēšanas gadījumā priekšnieka amatu viņš varēs pildīt tikai vienu gadu, tāpat kā pašreizējais priekšnieks V. Zālīte. Valdes locekļus pārvēlik pēc trim gadiem, priekšnieku katru gadu, bet valdē var darboties tikai divus trīsgada posmus pēc kārtas. Draudzes pilnsapulce notiek 10. februārī Betlemes baznīcas zālē Bruklinā.

● Ņujorkas DV apvienības priekšnieks A. Braunfelds ziņo, ka jau ilgu laiku DV namā Bronksā novietotas 24 kastes ar Radio Liberty materiāliem. Tās ir dažādas radio programmas uz papīra un dažādi žurnāli. Apvienībai tās nav vajadzīgas, tās varētu saņemt katrs, kas tās pieprasītu. Ja nebūs gribētāju, kastes iznīcinās.

● Ņujorkā iznākošais laikraksts ,,The Wall Street Journal'' 19. decembrī iespieda plašu Manuelas Holterhofas rakstu par Baltijas valstīm, galvenā kārtā par Latviju. Šī gada 9. janvārī iespiestas sešas lasītāju vēstules par šo rakstu. Tur ir Austra Kelere un priesteris B. Baginskis no Čikagas, profesors Zigurds L. Zīle no Viskonsinas universitātes Madisonā, viens lietuvietis, viens amerikānis ar latvisku izcelsmi un viens žīdu izcelsmes, kam vecāki kādreiz dzīvojuši Kurzemē . Šis rakstītājs gan vēsturi iztulkojis pēc sava prāta. Diemžēl, nav neviena rakstītāja no Ņujorkas. ,,The Wall Street journal'' ir lielākais laikraksts ASV, kam ikdienas tiražs ir 2,082,000.

● Igauņu dzejnieks Aleksis Rannits miris 5. janvārī 70 gadu vecumā savā dzīves vietā Ņuhevenē, ap 50 jūdzes no Ņujorkas. Viņš 20 gadus bijs kurātors Jeilas universitātē, bija profesors slavu valodas nodaļā. Izdotas septiņas dzeju grāmatas, gandrīz visi darbi igauņu valodā. Stokholmas un Seulas universitāte Korejā piešķīra viņam goda doktora gradus. Bija ļoti aktīvs igauņu PEN klubā. Pateicoties viņa enerģijai, Padomju savienību neuzņēma PEN klubā, kad tā pirms vairākiem gadiem gribēja tur iestāties, lai aizstātu latviešu un igauņu PEN klubus. Lietuviešiem PEN kluba nav.

● Metromedijas televizijas 5. raidāmkanālis Ņujorkā 13.janvāŗa vakarā rādīja vienu stundu gaŗu raidījumu par Padomju savienību, pie kam kādas desmit minūtes bija veltītas Rīgai un latviešiem. Rādīja Rīgas skatus, kādu kabarē programmu, norādot, ka tā esot kā Amerikā Las Vegas. Komentātors norādīja, ka šie esot padomju pilsoņi, bet tie esot latvieši, kas ieslēgti it kā dzelzs aizkarā. Kremlim esot grūti viņus valdīt un pieskatīt. Rādīja kādu katoļu dievnamu Rīgā ar dievkalpojuma apmeklētājiem. Mācītājs norādījis, ka viņš iepriekšējā gadā kristījis kādus 250 bērnus. Redzēja tramvajus. Ļeņina pieminekli. Mazliet vairāk laika veltīts kāda džesa uzveduma mēģinājumam. Pianists norāda, ka viņam patīkot džesa mūzika, bet vēl vairāk Brodveja dziesmu spēles. Latviešu daļu beidza ar Brīvības pieminekļa un kādreizējā Brīvības bulvāŗa skats. Baznīcas skatu redz arī vēlāk, kad runā par kristiešiem.

Tomēr dažus neesot varējuši rādīt, kā to paskaidroja kāds televizijas stacijas runātājs. Kāds cilvēks teicis, lai pasakot amerikāņiem, ka pie viņiem valdot bailes, bailes. KGB vērojot, ka uzņemot televizijas raidījumu. Kad amerikāņi aiziešot no uzņemšanas vietas, viņus KGB varot pratināt. Kādā intervijā studente pasaka, ka tā bijusi lielākā pārdrošība viņas dzīvē pateikt savas domas televizijas uzņēmumā. Raidījumā bieži atgādina, ka cilvēki nevar atklāti runāt ar intervētājiem, jo blakus stāv padomju iestāžu pārstāve. Runātājs arī aizrāda, ka Rīgā no kāda duča kabarē dziesmām tikai divas dziesmas dziedātas krieviski, visas pārējās latviski. Raidījuma nobeigumā norādīja, ka latviešu tulkotāja bijusi Dagmara Vallena, kas ir Brīvības raidījuma darbiniece. Raidījuma otro daļu noraidīs nedēļu vēlāk.

● Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzē 1984. gadā nokristīti 6 bērni, iesvētīti 17 jaunieši, salaulāts 21 pāris (iepriekšējā gadā 12), pēdējā gaitā izvadīti 44 (iepriekšējā gadā 56), draudzē notikuši 186 dievkalpojumi. Visā gadā dažādos maksājumos draudze ieņēmusi 185,825 dolārus, budžets bija 186,000 dolāru. No ieņemtā izdoti draudzes vajadzībām 181,567 dolāri, bet ar 4,258 dolāriem papildināts rezerves kapitāls. Nākamā gada budžetu valde sastādījusi 193,400 dolāru apmērā. Projektēts paaugsināt draudzes nodevu par 10 dolāriem uz 85 dolāriem gadā, pensionāriem uz 42.50, piecu dolāru pielikums. Draudzē pilnas nodevas maksātāju ir 816, bet 780 pensionāri maksā pusi, pārējiem nodevu maksāšana atlaista vai tie ir neiesvētītie bērni.

● Ņujorkas latviešu draudzes Iekšpilsētas, Ziemeļu un Džamaikas novados 13. janvārī notika novadu sanāksmes, kur pārrunāja novada darbību un draudzes valdes ieteikumus pilnsapulcei 10. februārī. Nedzirdēja iebildumus pret draudzes nodevas paaugstināšanu vai jaunajiem valdes kandidātiem. Pēc 12 gadu darbības valdē un vienu gadu priekšnieka amatā no valdes darba jāaiziet Valteram Zālītem . Viņa vietā valde nominēs Georgu Ivanovu, kas radīja draudzes apvienoto fondu. Tur apvienoti daudzie draudzes mazie fondi, aizvadītajā gadā tur noguldītie 481,500 dolāri ienesa 51,000 dolāru augļus. Jaunais priekšnieka kandidāts ir ilggadīgs skautu darbinieks, apbalvots ar Balto Liliju un Pelēkā Vilka ordeņiem. Triju pārvēlamo valdes locekļu amatiem uzstādīja līdzšinējos V. Zīmuli un J. Upmani, bet no jauna Kārli Zamuru Jr., kas 1982. gadā beidzis tieslietu fakultāti un strādā kā jurists Longailendā.

● Ņudžersijas vecākās paudzes sanāksmē Ņudžersijā 16. janvārī Friča Liepiņa ģimenes mājā Bergenfīldā par šīs grupas vadītāju ievēlēja Jāni Rozenbergu. Viņš šos pienākumus pilda jau desmito gadu.

● Ņujorkas Zilā kalna 4. gaidu vienība un Rīgas skautu 90. vienība izsūtījusi loterijas biļetes 24. februāŗa izlozei. Tā notiks skautu un gaidu sarīkojuma laikā Jonkeru baznīcas telpās. Laimestos bezdrāts telefons, gleznas, keramikas izstrādājumi un citi laimesti. Izlozi rīko šo vienību vecāku komiteja.

● Pēc Latviešu institūta padomes priekšsēža A. Bļodnieka informācijas Latvju enciklopēdijas pirmā daļa iespiesta 3500 eksemplāros . Apaļos skaitļos abonentiem izsūtīti 2000, vēlāk pārdoti 100 eksemplāru, bet pārējie gaida pircējus. Pirmajā daļā ir burti no A—I. Otrās daļas sakārtošana burtiem J—L tuvojas nobeigumam.

● BATUN darbojas visas trīs Baltijas zemju tautības, bet aktīvākie ir latvieši. Ziedojumos no latviešiem saņemti 5,920 dolāru, no lietuviešiem 2,892 un igauņiem 2,625 dolāri. Biedru naudās latvieši samaksājuši 2,950 dolārus, bet igauņi 1,169 un lietuvieši 1,165 dolārus. Latvieši abonējuši BATUN ziņas par 1,468 dolāriem, igauņi par 627 un lietuvieši par 600 dolāriem. BATUN budžets ir 28,500 dolāru. Vk.

ČIKAGA

● Ilinojas latviešu pensionāru biedrības sanāksmē 9. janvārī Latviešu namā bija ieradušies pāri par 80 dalībnieku. To atklājot, biedrības priekšnieks pieminēja mūžībā aizsaukto ilgadējo biedru un valdes locekli Arvīdu Vilniņu. Svētbrīdi vadīja prāv. B. Baginskis. Programmas daļā Smaida Ose izjusti skandēja Mans bērnības mēnesis (K. Skalbes stāsts). Turpinājumā Čikagas Piecīšu jaunākās dziesmas: Svešos dārzos, Gaujmalā, Vecās mātes gulta un Par mani, draudziņ, nebēdā dziedāja A. Birkens.* V. Zvejnieks nolasīja janvāŗa mēnesī dzimušo vārdus, un visi kopīgi nodziedāja Pie rokas ņem un vadi. A. Markitāne pastāstīja par veco ļaužu mītni Arlington Hights, kuŗa esot ļoti laba un patīkama. Dāmu komitejas priekšniece L. Ozoliņa novēlēja visiem laimīgu Jauno gadu un labu veselību. Tā nemanot bija aizritējušas dažas stundas sirsnīgā draudzībā.

*Dziesmām pavad. spēlēja brīvm. E. Mekša. **A. Zaube**

GRAND RAPIDI

● Latviešu kredītsabiedrības Grand Rapidos un Kalamazū paplašināta valdes sēde notika 6. janvārī. To vadija priekšnieks T. Zeltiņš. No ziņojumiem izrietēja, ka kreditsabiedrības darbs un veikumi paplašinājušies, kaut nelielā mērā, lai gan saimnieciskā dzīvē vispār nav bijusi saskatāma lielāka augšupeja. Kreditsabiedrības biedru skaits uz 1. janvāri 1985. g. bijis 695 (pieaugums 1), bilance $2,268,649 (pieaug. par $111,133), noguldījumi paju kontā $2,039,113 (pieaug. par $88,995), aizdevumu kopsuma $699,168 (pieaug. par $25,733), ieņēmumu kopsumma $224,005 (pieaug. par $28,404). Taupīgi saimniekojot operatīvie izdevumi pieauguši tikai par 1,500 dol. Dividendes par 1984. g. noteica 7.85%, kas ir tikpat kā pagājušā gadā. Sēdes dalībnieki pieņēma vienprātīgu lēmumu ieteikt biedru gada sapulcei atvēlēt 2,000 dol., latviešu kopības veicināšanai pēc sekojoša sadalījuma:Gaŗezera akcijas iegādei — 300 dol., Mežvidu nometnei — 200 dol., Kalamazū latviešu skolai — 250 dol., Grand Rapidu latviešu skolai — 250 dol., Minsteres latviešu ģimnazijai — 150 dol., Latviešu Nacionālam Fondam Zviedrijā — 100 dol., Stipendijām latviskai izglītībai — 450 dol., Balvām skolu beigušiem — 150 dol., ALA Latviešu globālām meistersacīkstēm Gaŗezerā 100 dol., un ALA Kultūras fondam 50 dol. **V.Z.**

KLĪVLANDE

● 1984. gada pēdējās dienās Klīvlandes latvieši pulcējās savos dievnamos, lai pateiktos Visuvarenājam par saņemtajām dāvanām aizvadītajā gadā un izlūgtos Viņa svētību nākošajā gadā. Baptistu draudzē māc. U. Ukstiņa vadībā bija dievkalpojums 30. decembrī ar mūzikāliem priekšnesumiem, ko veica solisti, trio, ansamblis un koris. Apvienotās ev.-lut. draudzes vakara dievkalpojums ar dievgaldu māc. L. Grendzes vadībā notika 31. decembrī.

Tradicionālo Jaunā gada sagaidīšanu rīkoja Korporāciju kopa Harley Hotel of Cleveland West telpās, bet DV Klīvlandes apvienība Apvienotās ev.-lut. draudzes namā. Abi sarīkojumi bija vidēji apmeklēti.

● Ziemsvētku — janvāŗa kauju atceri Latviešu veco strēlnieku Klīvlandes kopa rīkoja 13. janvārī Apvienotās ev.-lut. draudzes telpās. Sarīkojumu ievadīja māc. K. Briedis ar svētbrīdi, kam sekoja kopas priekšnieka J. Ozoliņa uzruna un himnas. L. Ūdre īsreferātā pastāstīja vēsturisko norisi par strēlnieku vienību noorganizēšanu, strēlnieku pulku kaujām un to nozīmi vēlākos gados Latvijas brīvības cīņu laikā. Viņa arī deklamēja vairākas dzejas, ko sarakstījuši dzejnieki — strēlnieku pulku dalībnieki. J. Zemesarājs nolasīja A. Čaka strēlniekiem veltītu poemu Fridriks Briedis, bet L. Zemesarāja sniedz klavieŗu solo, atskaņojot E. Roģes Latvju tautas dziesmu virkni.Programmas noslēgumā brāļi Andris un Druvis Ūdris atskaņoja 6 tautas dziesmu harmonizējumus, kam dueta dziedājums bija iekārtojis A. Ūdris. Klavieŗu pavadījumus spēlēja L. Zemesarāja.

Pēc tam programmas izpildītāji un viesi pulcējās kopējās vakariņās, ko pasniedza Strēlnieku kopas dāmu komiteja. **J.Ū.**

VAŠINGTONA

Vašingtonas organizāciju rīkotajā Latvijas valsts neatkarības atceres sarīkojumā no ieejas ziedojumiem ieņemti 1,266 dolāri, sarīkojuma rīkošanas izdevumi ir 928.70 dol., atlikums 337.30 dol., apmeklētāju bija ap 300. Priekšnesumos piedalījās tikai vietējie spēki un Vašingtonas latviešu teātŗa ansambļa dalībnieki atteicās no atlīdzības. Šo ziedojumu uzglabās draudzes kasē nākamā 18. novembŗa sarīkojuma rīkošanai. Šampanieti dāvināja Latvijas sūtniecība Vašingtonā. Vk

Miera nākotne jaunatnes rokās

„Miera aicinājums ir liels, bet vēl lielāka ir alga tiem, kas mieru ietur. Jūs audziet un ar jums aug miers", teica Jānis Pauls II jaunatnei savā vēstījumā, norādot, ka Apvienotās Nācijas 1985. gadu ir izsludinājušas par starptautisko jaunatnes gadu, un tāpēc viņš veltī šī gada miera vēstījumu jaunatnei un novēl, lai šis gads kalpotu miera un taisnības veicināšanai. Viņš mudina arī bērnu vecākus gādāt ar jaunu atbildības sajūtu par savu bērnu audzināšanu, kas tik svētīga jaunatnei. Pāvests savā vēstījumā pauž lielu cerību uz jaunām paaudzēm un tās aicina padziļināt atbildības sajūtu, lai no jauniešu tikumiskās izvēles rastos drošas cerības uz mieru un līdz ar to cerības uz visas cilvēces laimīgāku nākotni.

Vēstījums sākas ar pasaules pašreizējā stāvokļa analizi. Miera izaicinājums ir vienmēr aktuāls, jo nerimst nemitīgās varmācības un kara draudi, norāda Jānis Pauls II. Krasie pretstati dažādu grupu, tautu un nāciju starpā rodas nemitīgo netaisnību dēļ. Pie atklātiem konfliktiem dažreiz nenonāk tikai tāpēc, ka vara tos apslāpē un cietējiem nav iespējams pat prasīt savas tiesības.

Totālitārie režīmi un ideoloģiskās sistēmas šinīs laikos cilvēkam atņem viņa pamattiesības un noteikšanu par savu nākotni, tam jācieš par savas cieņas apvainojumiem, izsūtīšanām, spīdzināšanu un citiem pārkāpumiem. Citi cieš badu un ir pakļauti slimībām, citiem atkal ir aizliegts kopt savu ticību un brīvi attīstīt savu kultūru. Ir svarīgi atrast šo konfliktu cēloņus, kas mieru rada nedrošu. Nepietiek ar to vien, ka žēlojas par netaisnībām un par krizi, ko tās rada, bet ir jāķeras pie šīs nelaimes saknēm.

Meklējot cēloņus, atduramies uz ideoloģijām, kas ir vainīgas un kas izpaužas politiskās, saimnieciskās un sociālās sistēmās, ietekmējot pat cilvēku domāšanas veidu. Šīs ideoloģijas izpaužas kā totālitāras, kas ne tikvien apspiež cilvēka personas un viņa tiesību cieņu un transcendentālās vērtības, bet tās apspiež cilvēkus tik stipri, ka nav vairs iespējams īsts dialogs, kā arī reāla līdzdalība.

Dažas no šīm ideoloģijām ir kļuvušas par zināma veida viltus laicīgām „teoloģijām", jo pretendē nest pestīšanu visai cilvēcei, gan nekādā veidā nepierādot savu patiesīgumu. Tādā gaisotnē varmācība un netaisnība vairojas, lai gan atgriešanās un atjaunotne ir iespējama, un līdz ar to paliek cerība.

Īpaši jaunatne ir gatava darboties līdz sabiedrības atjaunotnē. Tā vēlas nākt ar jauniem priekšlikumiem seno problēmu atrisināšanā. Jaunatne vēlas celt jaunu civilizāciju, kas balstās uz brālīgu solidāritāti. Tāpēc arī pāvests griežas pie jaunatnes, jo miers un jaunatne iet kopsolī. Pāvests jaunatnei ne tikvien uzticīgs, bet tai ieteic nebaidīties no savas jaunības un no savām dziļajām ilgām pēc laimības, patiesības, skaistuma un tādas mīlestības, kas nerimst nekad. Cilvēces un miera nākotne ir jaunatnes rokās. Pietiek paļauties uz cilvēku un tā aicinājuma cēlumu, kas ir aicinājums respektēt patiesību un cilvēka personas cieņu un tās neaizkaramās tiesības.

Jauniešiem pāvests noprasa, kāda ir viņu doma par cilvēku kā tādu — kur slēpjas cilvēka cieņa un viņa lielums? Nav izslēgts, ka atbilde varētu būt pārprasta, jo pārtikušo tautu vecā paaudze jaunatnē ieaudzina pārāk maz garīgo vērtību un maz tieksmes pēc miera un taisnības, kamēr zemes, kur valda ideoloģijas, jaunatni audzina nebrīvībā un bez tieksmēm pēc augstākām vērtībām. Otrs jautājums, ko Jānis Pauls II prasa jaunatnei, ir: „Kas ir jūsu Dievs?" Šis jautājums ir būtisks, jo nav iespējams aptvert, kas ir cilvēks, ja neņem vērā Radītāju. Ir svarīgi atbildēt uz abiem šiem jautājumiem, jo jāizvēlas, uz kādām vērtībām celt sabiedrību, ne jau uz ideoloģiskām sistēmām, kas ved uz šķiru cīņas loģiku un uz sabiedrību, kur Dieva nav, ne jau uz ideoloģiju, kas kolektīvu uzskata par dievību un kas naidu un varmācību liek mīlestības un izlīgšanas vietā. Jānis Pauls II aicina celt sabiedrību uz miera, taisnības un līdzdalības vērtībām. Ja šodien vēl ir zemes, kur nav attīstības, tad loģiski ir bruņošanās vietā ražot cilvēkiem derīgas lietas. Tādu pasauli, kur valda taisnība un miers, nevar radīt vienīgi ar vārdiem, nedz arī to nevar uzspiest no ārpuses, tāda pasaule ir brīvi jāizvēlas un, lai to izveidotu, visiem kopā jāsadarbojas. Līdzdarbošanās ir tiesības, kas reizē uzliek arī pienākumus, kuŗi jāievēro cilvēka personas cieņas respekta gaisotnē. Parasti pilsoņi deleģē izšķiršanās varu izvēlētiem pārstāvjiem un tādā veidā piedalās pasaules miera celšanā demokratiskā veidā.

Pāvests aicina jaunatni veidot savu individuālo un sabiedrisko dzīvi cilvēka aicinājuma respektā, kas sevī ietver lielu atbildību. Lielais dzīves svētceļojums ir pilns atklājumu, un visur ir jāveicina tās vērtības, kas izvirza dzīvību, ir saskaņā ar cilvēcīgās personas cieņu un aicinājumu un kalpo tādas pasaules celšanai, kur valda miers un taisnība. Lai to īstenotu, vajadzīga dziļa pārliecība un patiesības atzīšana, kas savukārt pieprasa sirdsskaidrību un dziļu pazemību.

Īpaša atbildība ir kristīgajai jaunatnei. Apzinoties esam Dieva bērni, kristieši dalās dievišķajā dabā un Kristū ir uzņemti paša Dieva pilnībā. Augšāmcēlies Kristus kā pirmo dāvanu dod mieru un izlīgšanu. Dievs ir Mūžīgais miers un, Pats būdams Miera valdnieks, ir noslēdzis mieru ar pasauli Kristū. Tā miers ir ielīets ticīgo sirdīs. Jānis Pauls II nobeidz vēstījumu, apsolot lūgt Dievu katru dienu šinī jaunatnes gadā, lai jaunieši augstsirdīgi atbildētu miera aicinājumam.

Dr. A. Brumanis.

Hermīne Sala,
dzim. Kitners

dzimusi 1912. gada 8. jūlijā Rīgā,
mirusi 1985. gada 9. janvārī Montrealā.

Sērās piemin
vīrs un draugi Montrealā,
māsa Latvijā un
svaiņi Bostonā un Latvijā.

Es nezināju, cik daudz
var aprakt šajā kapiņā.

Mūžībā aizgājis mūsu mīļais

Fridrichs Daumants

dzimis 1898. gada 5. jūnijā Latvijā,
miris 1985. gada 16. janvārī Bīlefeldā, Vācijā.

Par viņu sēro
sieva, dēls, vedekla, mazbērni,
māsa, brālis, svainis u.c. piederīgie.

Baltas sniega pārslas tālos ceļos krīt,
Ceļos, kuŗus sapņos bieži ejam mīt.

Divu sportistu tikšanās

Par reto notikumu šeit jāpiemin divu sportistu soļotāju tikšanās pēc 40 gadiem. Tie ir pazīstamie īso distanču soļotāji Arvīds Gaujers un Voldemārs Skujiņš. Pirmais nāk no Madonas puses un otrs no Ventspils. Abus skolas gaitas bija novedušas Rīgā, kur arī abi kopīgi trenējās soļošanā un ar labiem panākumiem piedalījās sacīkstēs visos Latvijas novados. Vienu laiku viņu treneris bija pasaules rekordists Paulis Bernhards, bet vēlāk pasaules rekordists Jānis Dāliņš. Soļotājs A. Gaujers beidzot bija kļuvis konkurents savam trenerim Jānim Dāliņam un 1940. g. labāko soļotāju sarakstā 3 km distancē ierindojās 2. vietā tūlīt aiz Dāliņa. Beidzamā abu soļotāju tikšanās un kopējs treniņš bija 1944. g. vasarā Rīgā. Pēc tam abu ceļi un sporta gaitas šķīrās. Kara beigās A. Gaujers nonāca Hamburgā Vācijā, bet V. Skujiņš Zviedrijā. Abi atkal vilka kājā soļošanas kurpes un turpināja savu iemīļoto sportu.

A. Gaujers, kuŗš savas soļošanas gaitas sācis 1932. g., vēl arvienu dzīvo Hamburgā. Viņš visus šos gadus ar labām sekmēm ir piedalījies sacīkstēs un daudzināj is Latvijas vārdu. Arī šodien viņš vēl soļo veco vīru klasē, trenē vācu soļotājus un ir Vācijas vieglatlētikas apvienības soļošanas tiesnesis.

V. Skujiņa pastāvīgā dzīves vieta šajos garajos 40 gados ir bijusi Zviedrijā, Austrālijā, Kanadā un šodien viņš dzīvo ASV. Arī viņš visus šos gadus ir bijis aktīvs un ar labiem panākumiem piedalījies neskaitāmās sacīkstēs dažādās zemēs, bet kopš vairākiem gadiem veco vīru soļošanas sacīkstēs.

Šinī vasarā V. Skujiņš būdams Eiropas ceļojumā apciemoja savu sporta draugu soļotāju A. Gaujeru Hamburgā. Tā bija sirsnīga atkalredzēšanās pēc tik daudziem gadiem. Tā kā V. Skujiņam visos daudzajos pasaules ceļojumos vienmēr līdzi ceļa somā ceļo soļošanas kurpes un treniņa tērps, tad tiekoties abi varēja izlocīt kājas. Tas notika kopā ar vācu soļotājiem, un abiem bija pirmais kopējais treniņš pēc 40 gadiem. Šķiroties abi solījās cītīgi trenēties, lai varētu mēroties spēkiem ar visas pasaules soļotājiem veco vīru pasaules meistersacīkstēs nākošā gadā Romā Itālijā un tā paust Latvijas vārdu pasaules sportistu vidū.

Tas taču ir rets notikums latviešu sportistu saimē, ka šie abi soļotāji, kuŗi sen jau pārkāpuši 60 gadu slieksni, ir vēl aktīvi sportisti un sacensību dalībnieki. Vēl retāks notikums ir tas, ka šie abi soļotāji tiekas pēc 40 gadiem un var noturēt kopēju soļošanas treniņu, kuŗš tika pārtraukts 1944. gada vasarā Rīgā.

Siržu virpulis

Spāņu naktī

sestdien, 16. februārī, pl. 20.

Piedalās: *Ceļinieki un Flamingo dejotāji.*
Tērpsimies spāniski.
Runču deju mūzika.
Ieeja $10. Galdiņu rezervēšana un biļešu pasūtināšana: 759-4900.

VISUS LAIPNI IELŪDZ
LATVIEŠU CENTRA DĀMU KOMITEJA

Divkārša jubilāre

Latviešu Daiļamatnieku Savienības Kanadā eglītes vakars šogad bija apvienots ar citām svinībām — sumināja jubilāri Aleksandru Dzērvīti un sveica PBLA balvu saņēmējus.

Sarīkojuma dalībniekus sveica LDSK priekšsēdis Aleksandrs Gugāns, lūdzot archibīskapu Arnoldu Lūsi teikt garīgo ievadu. Svētbrīža dziesmām pavadījumu uz klavierēm veica komponists Tālivaldis Ķeniņš.

Tieši šai dienā, 22. decembrī, ievērojamākai mūsu lietiskās mākslas paidagoģei un etnografijas autoritātei Aleksandrai Dzērvītei piepildījās 80 mūža gadi, un 1984.g. apritēja 60 raženas darbības gadu sprīdis.

Jubilāre dzimusi 1904.g. 22. decembrī Sibirijā. Bērnība un jaunība pavadīta Sibirijā, līdz 1922. gadā ģimene atgriezās Latvijā. Kaut dotumi zīmēšanā, klausot tēva gribai, sapnis par mākslas akadēmiju mindes mājturības semināru. Tur skolotāja Ernesta Brastiņa ietekmē viņai bija atklājusies jauna, skaista senās latviešu mākslas pasaule, kuŗai Aleksandra nolēma ziedot savu mūžu. Lai iepazītu toreiz svešu savu senču zemi un tautu, viņa pieņēma instruktores darbu, kas deva iespēju apceļot visus Latvijas novadus. Drīz vien viņu aicināja par skolotāju Kaucmindes mājturības seminārā, kur viņa mācīja rokdarbus, aušanu un rakstu un krāsu mācību.

Lai papildinātu izglītību, Aleksandra iesaistījās Latvijas universitātes dabzinātņu fakultātē un vakaros mācījās Rīgas valsts mākslas amatniecības skolas dažādu nozaŗu lietiskās mākslas kursos, kur mākslinieks Arvīds Dzērvītis mācīja latviešu etnografiju, kā arī rakstu un krāsu kompoziciju. Kopīgas intereses, etnografijas pētīšana un darbs, meklējot atrisinājumus tekstildarbu technikai, noveda pie mūža derībām, kuŗas Aleksandra un Arvīds Dzērvītis slēdza 1934. gadā.

Aleksandra atstāja skolotājas darbu, pārtrauca studijas, un viņas līdzdarbībā tapa dzīvesbiedra Arvīda Dzērvīša grāmatas — Latviešu tautas uzvalki, Latviešu tērpu vēsture, Baltie darbi, Tīkla darbi, Logu aizkari, Meiteņu rokdarbi pamatskolās, Mājīgs dzīvoklis. Kopā viņi arī vadīja rokdarbu nodaļu žurnālā Zeltene.

Pēc vīra nāves 1942.g. Aleksandra atkal strādāja Latvijas mājturības skolotāju institūtā (agrākajā Kaucmindes seminārā). Bēgļu gaitas viņu noveda Erlangenas, vēlāk Eslingenas nometnē.

Ieceļojot Kanadā 1950.g., ar lietisko mākslu nebija iespējams apgādāt un uzturēt ģimeni, tādēļ viņa strādāja katru dabūjamu darbu. Lai piepelnītos, jubilāre vadīja rokdarbu nodaļu žurnālā Laikmets, tāpat arī deva aprakstus tautas tērpu gatavošanai Vācijā izdodamām grāmatām Latvju raksti.

Kopš 1970.g. Aleksandra ir pensionāre; tieši šis posms ir bijis ļoti ražens. Ar Kanadas valdības atbalstu viņa 1973.g. izdeva grāmatu Latvju raksti, kur viņa sakopojusi sava vīra pētījumus par latviešu tautas mākslu. Par šo grāmatu viņa 1975.g. saņēma PBLA Kultūras Fonda balvu. Drīz radās jauns pasākums — kopā ar Liliju Treimani viņas vāca un sakopoja materiālus plašai grāmatai Latviešu jostas. To izdeva 1982.g. Viņas nesenais devums ir rokas grāmata instruktorēm LDSK daiļamatniecības kursu cikla tekstilnozarei. Kaut arī viņa pati aktīvi nevada kursus, tomēr ir vienmēr saskarē ar šo norisi. Bez šiem lielajiem lietiskās mākslas literātūras darbiem latviešu etnografijas kopēja ir devusi daudz aprakstu periodikā. Viņas izcilie oriģinālderbi ir iepriecinājuši tūkstošus neskaitāmās lietiskās mākslas izstādēs!

Kanadas Daiļamatnieku Savienības vārdā sveicot gavilnieci šai divkāršajā jubilejā līdz ar krāšņu rožu velti, A. Gugāns nolasīja viņai rakstītu veltījumu.

Rakstveida apsveikums bija no Latviešu Daiļamatnieku Apvienības Austrālijā; Sv. Jāņa draudzes uzdevumā jubilāri sveica Vilma Lauge. Klātesošie vēl sumināja gavilnieci ar dziesmu un Lilijas Treimanes cepto kliņģeri.

Gavilnieci Latviešu Kanadas daiļamatnieku apvienības vārdā sveica A. Gugāns

Eglītes vakara norisi kuplināja arī Velga Jansone un Emma Dzeguze ar deklamācijām un Otilija Mežule ar lasījumu.

Decembrī nobeidzās daiļamatniecības kursu cikla ļoti sekmīgais pirmais posms. A. Gugāns pateicās visiem instruktoriem un sevišķi kursu administrātoram un šī sarīkojuma galvenajam izkārtotājam Ojāram Turķim. Kursu 13 nedēļu pirmajā posmā bija 36 dalībnieki, no kuŗiem lielākā daļa turpinās mācības arī otrā posmā no 11. februāŗa līdz maija vidum.

Sarīkojumu nobeidza ar siltām vakariņām pie krāšņi klātajiem galdiem, kam svētku sakārtojumus bija dāvinājis Gardenia puķu veikals.

Ausma Gugāna.

Šī Māksliņa ir Jauniņa

LNJAK Šī Māksla ir Jauna ietvaros

Bērnu mākslas izstāde

no 15. līdz 17. februārim Toronto Latviešu Centrā

TĒMA: KRIŠJĀNIS BARONS UN DAINAS

Darbiem ir jāatspoguļo Krišjāņa Barona dzīve vai kāda daina. Lūdzu paskaidrot darbu vai nu darba aizmugurē vai uz atsevišķas kartītes. Lūdzu arī uzrādīt bērna vārdu, uzvārdu, vecumu un skolu vai telefona numuru.

Darbus nodot skolotājai līdz 2.februārim;Amandai Sebris vai Centra birojā līdz 9. februārim. Informācijai zvanīt A. Sebris (416) 225-9004.

C. OTTWAY
ĀRSTNIECĪBAS AUGU SPECIĀLISTS
463—5125 300 Danforth Ave M4K 1N6
Augi — dabisks veselīgs uzturs — vitamini
Bezmaksas padomi un laipni pakalpojumi angļu un igauņu valodā.

RM
ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD
NSM
Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Tel. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

Reta iespēja
latviešiem iegūt jaunu dzīvokli (Condominium) par izdevīgu cenu

‚KALEVA' Condominium Units sabiedrība pašlaik būvē 1 Innismore Cr. (Victoria Park stūrī pie Eglintonas, tuvu Latviešu Centram) dzīvokļu māju, kas **būs gatava apdzīvošanai 1985.g. aprīļa beigās.**

Šo dzīvokļu māju, kas nav augstceltne, ar 20 dzīvokļiem 5 stāvos, projektējis igauņu architekts G.E. Laikve.

Divu guļamistabu dzīvokļi — ar 2 vannas istabām un veļas mazgātuvi katrā, gaisa vēdināšanu, apakšzemes garāžu un kopīgām atpūtas telpām, klubu un saunu ar virpuļvannu (whirlpool).

Plaši un ērti dzīvokļi ar drošību un tīrību.

Visu ietveŗošā cena — bez īpašām piemaksām — apm. 1020—1075 kv. pēdu platībai no $90,200 līdz $96,800.

Tuvākai informācijai lūdz zvanīt Estoman Enterprises Inc. *444-6405* vai *444-2897*.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

Maiznīca un delikatešu veikals

Lielā izvēlē eiropiešu kūkas, gaļas un maizes.
Putu krējums un kūkas mūsu speciālitāte.
Viss vēlamais katra veida viesībām.

Restorāns un kafejnīca 80 personām.
Liels auto novietošanas laukums mājas aizmugurē.

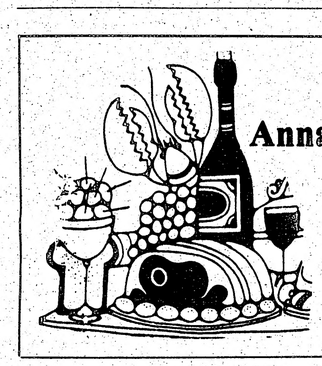

Anna Strauta

Mājas mātei

Cālis olu mērcē

Šo garšīgo stjū var gatavot gan no vērša gaļas kubiņiem, gan cāļa krūts.

2 lielas cāļa krūtis — bez kauliem un ādas, salātu eļļa, 1/2 mārc. sēņu, 2 vid. lieluma burkāni, sakapāti, 1 vid. lieluma sīpols, sagriezts 4 gabalos, 1 1/2 tējk. sāls, 1 tējk. cāļa buljona, 1/4 tējk. timiana, 1/4 tējk. piparu, 1 tase ūdens, 1 ēdamk. miltu, 2 tējk. citrona sulas, 2 olu dzeltenumi, viegli sakulti, 1 ēdamk. sakapātu pētersīļu (pēc vēlēšanās).

Cāļa krūti sagriež kumosiņos. Pannā vid. karstumā eļļā apcep cāļa kumosiņus, kamēr tie zaudē sārto krāsu, apm. 3—5 min., pastāvīgi apmaisot. Ar putu kaļoti izceļ no pannas.— Sēnes sagriež uz pusēm un tanī pašā pannā vid. temper. apcep; pieliekot vēl 2 ēdamk. eļļas, apcep arī burkānus, sīpolu, pieliekot sāli, buljonu, timianu un piparus, apm. 15 min., kamēr saknes mīkstas, pastāvīgi apmaisot.

Krūzītē samaisa ūdeni ar miltiem un pamazām pielej pannas sacepumam. Vāra, kamēr kļūst biezs, pastāvīgi apmaisot. Sacepumam pievieno cāļa kumosiņus.

Mazā bļodiņā sajauc citrona sulu ar olu dzeltenumiem; pieliek nedaudz no pannas šķidruma, tad lēnām maisījumu pielej pannas sacepumam, ātri maisot, lai nerastos miltu kunkuļi. Uz maza siltuma karsē, pastāvīgi maisot, kamēr masa sāk sabiezēt; neļauj vārīties. Maisījumu ielej dziļākā traukā un pārkaisa ar pētersīļiem.

Ābolu saldais ēdiens

(6 pers.)

6—8 āboli, ja vēlas, nomizo, bet labi arī ar mizu. Izņem serdes un sagriež šķēlītēs. Sajauc 1/2 tases baltā vai brūnā cukura, 1 ēdamk. miltu, 1/2—1 tējk. kanēļa, 1/4 tējk. sāls.

Sajauc un izmaisa ar ābolu šķēlēm, iepilda 9x9 pannā.

Virsai sajauc 3/4 tases auzu pārslu vai 1/4 tases miltu līdz ar 1/2 tasi auzu pārslām, 3/4 tases brūnā cukura, 1/4 tases kausēta sviesta, 1/2 tases sakapātu riekstu, ja tīk. Visas sastāvdaļas sajauc, saveļot drumstalās, un pārkaisa ābolu šķēlēm. Cep krāsnī 350°F apm. 1/2 st. vai kamēr āboli ir mīksti un virsa zeltaina. Pasniedz siltu vai aukstu. Virsu var greznot ar putu krējumu vai saldējumu.

Šis saldēdiens līdzīgs ābolu paijai, bet ar mazāk kalorijām.

Arī Vinipegas latvieši ziedoja Patiesības fondam

Vinipegas latvieši 18. novembrī pulcējās Sv. Lukes baznīcā. Māc. Dr. E. Grīslis šai dienai bija izvēlējies ļoti skaistu sprediķi. Viņš atcerējās 1. pasaules kaŗa cīņu varoņu un 2. pasaules kaŗa cīnītājus. Pēc sprediķa visi kopīgi nodziedāja Dievs, svētī Latviju.

Pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējā zālē notika svētku akts. Sākot svētku runu, referents O. Ieviņš no Hamiltonas, kuŗš ir DV KV goda tiesas loceklis, LNAK revīzijas komisijas loceklis un LNAK padomes loceklis, nodeva arī sveicienus no LNAK valdes pr-ža T. Kronberga un DV KV pr-seža G. Brikmaņa. Savā runā referents pakavējās pie 18. nov. 1918. g. vēsturiskiem notikumiem.

Viņš arī pieskārās tiem latviešiem, kuŗi atbalsta kultūras sakarus, ar ko vairāk tiek atvērts ceļš čekistiem vientiesīgo cilvēku samulsināšanai. Tie neapzinoties īstos nolūkus, kļūst par savas tautas nodevējiem. Tauta svešumā vēlas latvju kultūru, bet ne tādu un tādā veidā, kā to vēlas okupācijas vara. Ja brauc un atved kultūru tās tīrā veidā, tas apsveicams. Nobeidzot savu runu, referents atgādināja — kur vien iespējams atgādināt brīvai pasaulei latvju tautas ciešanas un ilgas pēc brīvības.

A. Kēleris, Vinipegas latviešu sabiedrības vārdā pateicās O. Ieviņam.

Pēc tam klātesošie pakavējās pie kafijas un cepumu galda, daloties pārrunās par pagājušiem un nākotnes notikumiem. **A. Kēleris**

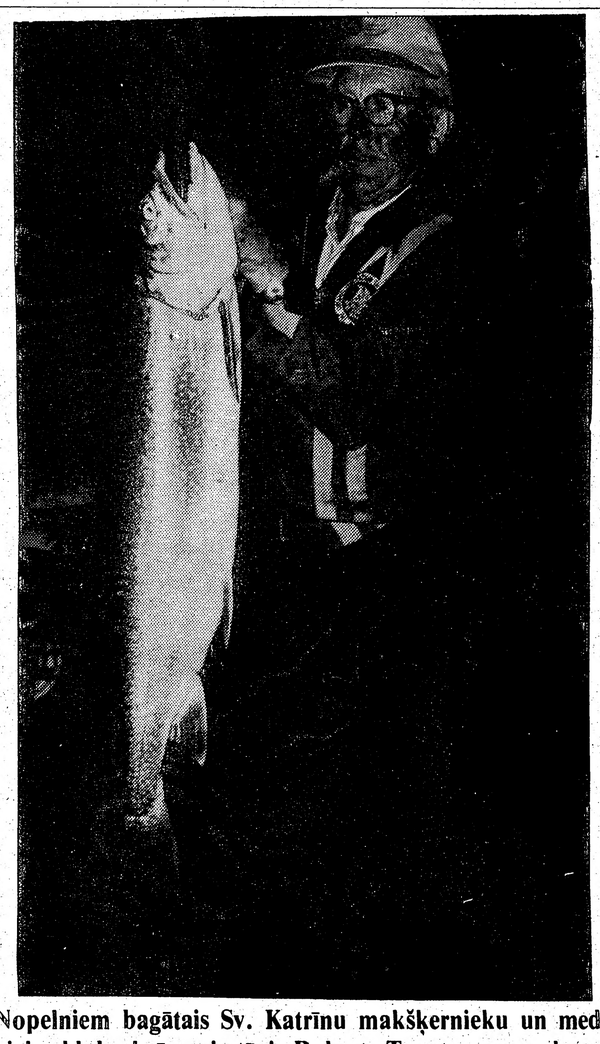

Nopelniem bagātais Sv. Katrīnu makšķernieku un mednieku kluba krāsu aizstāvis Roberts Trunts pag. gada rudens pievakarē Simko ezerā pie Oro sēkļa izvilka rekordlomu — 24 mārc. 2/16 unces smagu ezera foreli. Lai dabūtu lomu laivā, bija jācīnās 1 stundu un 16 minūtes. Lielo lomu līdz nakts melnumam apbrīnoja Trunta kaimiņi Ziedonis Upīte, A. Pelēkais un 22 kanadieši. Foreles gaļa apēsta, bet āda konservēta novietošanai Latviešu trimdas makšķernieku mūzejā, kam līdzekļu vākšana vēl nav sākusies. Pats makšķernieks no lielā uztraukuma tagad jau pilnīgi atlabis.

Viņam debesis par šaurām...

Gauži maz mēs zinām par tautiešiem, kas, svešo krastu ērkšķainos ceļus uzveikuši, iekaŗojuši redzamu vietu ASV saimnieciskā dzīvē. Pie tādiem pieskaitāms arī 47. g.v. indianapolietis Juris, jeb ,,Džordžs'' Miķelsons.

Dzimteni atstājis 7 gadus vecumā, pēc DP nometnes

5 gadiem kopā ar vecākiem izceļojis uz Austrāliju, kur viņa tēvs, mūsu pazīstamais vijolnieks prof. Rūdolfs Miķelsons, Adelaidē strādājis par tulku, līdz kamēr Indianapoles simfoniskā orķestŗa diriģents Solomons latviešu skaņu mākslas meistaru izsaucis pie nošu pults Amerikā. Vēlāk viņam seko arī Juris, kas pirmos dolarus šeit izdeva, lai īstenotu bērnības sapni — pacelstos virs mākoņiem. Tas rada tādu prieku, ka Juris drīzi vien uz parāda, par 3,800 dol., nopērk sev 1956.g. ,,Paiperi'', iegūst pilota tiesības, kam seko daudzmotoru gaisa putnu instruktora apliecība. Pēc 3500 veiksmīgām lidstundām viņš kļūst par Indianapoles Vojažer-1000 lidkluba pilotu. Vēlāk Juris nodibina pats savus uzņēmumus ,,American Trans Air'' (ATA) un bezpeļņas ceļojumu klubu Ambassadair, iekrizdams līdz kaklam lielos parādos (kā pats Juris saka — pat naktis nevarējis vairs mierīgi gulēt). Pirmā paša firmas lidmašīna ir 154 pasažieru lielais ,,Boeing-720'', uz kuŗa Juris ir ne vien pilots, bet arī mechāniķis un visu meino darbu veicējs. Tikai pēc sīkstiem 3 darba gadiem. Juŗa uzņēmumi 1976. g. uzrāda pirmo tīru peļņu, ar 8 lidmašīnām un 76 milj. dolaru apgrozījumu. Šodien tam jau ir divas DC-10, četras 727 un astoņas 707 lidmašīnas, nodarbinot 500 cilvēku. Par ,,benzīna naudu'' Juris bija ar mieru aizlidināt tautiešus uz dziesmotām dienām Minsterē, bet atsaucās tikai kāds ducītis indianapolieši. Jura vadītāja gaisa ceļojumu klubā ,,Ambassadair'' jau ir 17.500 biedru. Pats Juris vēl arvienu ar lielu prieku pie stūres nosēž savas 50 lidstundas mēnesī. Viņam devesis ir bez robežām. **Vgs**

Kr. Barona atceres sacensības bērniem

DV priekšniece A. Liepiņa ierosina visām Kanādas vanadžu kopu valdēm iepazīstināt jauniešus ar zemāk minētiem noteikumiem sakarā ar Kr. Barona 150 gadu atceri:

Pavisam 4 vecuma grupas;

1. grupā — līdz 8 g. vecumam: uzrakstīt un uzzīmēt tautasdziesmu Aijā, žūžū, lāča bērni — vismaz 4 pantus.

2. grupā no 8—12. g. v.: Uzrakstīt kādas tautasdziesmas — rotaļas visus pantus, paskaidrojot, kā rotaļa ejama — vēlams ar zīmējumiem (piem. Kumeliņi, kumeliņi). Ko tu zini par Krišjāni Baronu?

3. grupā no 12—16. g. v.: Uzrakstīt pa piecām tautasdziesmām par ģimeni, darbu un svētkiem. Vēlami arī attiecīgi zīmējumi. Krišjāņa Barona mūža darbs.

4. grupā no 16—18. g. v.: Simboli latviešu tautasdziesmās. Pārtulkot angļu, franču, vācu, spāņu vai citas dzīves vietas valodā sešas tautasdziesmas pēc paša izvēles.

Darbi izpildāmi rokrakstā; jāraksta tikai uz loksnes vienas puses. Loksnes labajā stūrī augšā rakstāms dalībnieka vārds, uzvārds, vecums un adrese. Vecāki var palīdzēt bērniem ar padomu un norādījumiem, bet ne ar technisko izpildījumu un teksta sastādīšanu. Darbi iesūtāmi līdz 1985. gada 1. maijam attiecīgās DV apvienības vai nodaļas vanadžu pārstāvei. Vēlams būtu, lai katrs sacensību dalībnieks saņemtu mazu atzinības balvu, bet par izcili labu darbu — kādu vērtīgu balvu. Balvas, cerams, vanadžu kopas varētu sagādāt ar pašu līdzekļiem. Labākos un interesantākos darbus un zīmējumus varētu izmantot jauniešu darbu skatei 5. DV globālo dienu laikā 1986. gadā.

Izdaru krāsošanas darbus

Nocenošana par brīvu.

Zvanīt no pl. 10—23, tālr. 924-7095.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

Pīterboro Sniega svētkos dažādo sacensību vidū ir arī pusmaratona skrējiens. Latvietis, 73 g.v. Egons Rupners neuzvarēja, bet izpelnījās balvu, ko piešķir vecākam skrējiena veicējam. Žurnālistiem E.Rupners izteicies: ,,Skrienu tikai sava prieka dēļ. Sports uztur galvu un kājas labā kārtībā!''

Foto Sun

Kopīgais darbs gaida visus

(Turpinājums no 1. lp.)

labvēļu atsaucība un arī materiālais atbalsts. Cilvēku tiesības ir nedalāms jēdziens ar tautu tiesībām un nacionāli politiskās darbības prioritāte.

Par līdzekļu sagādi iecerētiem pasākumiem ziņoja prof. Dr. G. Šubiņš, norādot ka īpašiem darbiem zināmas summas saņemtas arī no valdības iestādēm. Viens no tādiem ir demografiskie pētījumi par latviešu apzināšanu Kanadā. Šajā ziņā visi Montrealas pārstāvji rādīja dzīvu interesi par latviešu novietnēm Kvebekas provincē. Vispār, latviešu apzināšana un iesaistīšana mūsu organizācijās un kopējā darbā, izvērtās par vienu no visplašāk pārrunātiem jautājumiem. Ikvienam jāpieliek visas iespējamās pūles, lai jauktās laulības un izkliedēti dzīvojošie latvieši nepazustu latvietībai.

Valdes priekšsēdis T. Kronbergs iepazīstināja klātesošos ar Latviešu jaunatnes dziesmu svētku padomes priekšsēža M. Štauvers pabalsta iesniegumu šī gada dziesmu svētkiem Montrealā un mūzikas nometnei, kopsummā 6,000.- dol. Pārrunājot šo iesniegumu vienojās, ka LNAK valde to kārtos iespēju robežās atkarībā no labvēļu novēlējumiem un līdzīgām ienākušām summām.

Paplašinātās sēdes nobeigumā Montrealas latviešu pārstāvji izrādīja dzīvu interesi arī par LNAK vispārējo darbu, ko vispārējos vilcienos izskaidroja nozaru vadītāji un valdes locekļi. Kopējais atzinums bija, ka šāda sanāksme ir vispusīgi attaisnojusies un nākotnē iespēju robežās organizējama līdzīgā veidā.

Latviešu centra Montrealā dāmu komiteja M. Ērgles vadībā bija klājusi vakariņu galdus, pie kuŗiem lietišķās un draudzīgās pārrunas turpinājās. Pēc tam vakara cēliens bija veltīts referātiem, priekšnesumiem un saviesīgām norisēm, kur ieradās kuplā skaitā arī ārpus sēdes dalībnieki.

PBLA valdes priekšsēža vietnieks un LNAK politiskās informācijas nozares vadītājs Dr. L. Lukss pārskatāmā veidā izskaidroja mūsu globālās un centrālās organizācijas uzbūvi, mērķtiecīgo darbu un pašreiz svarīgākos uzdevumus. Vairāki no šiem uzdevumiem veicami saskaņotā sadarbībā arī ar citām apspiestām tautām un to organizācijām, kā Baltijas tautu federāciju Kanadā, septiņu apspiesto nāciju komiteju, globālo Baltiešu apvienību u.c.

Saistošā referātā prof. Dr. G. Šubiņš iztirzāja brīvības jēdzienu un tā vēsturisko attīstību, konstatējot, ka brīvība ir cieši saistīta ar pienākumu un atbildību. Brīvības jēdziena dažādās izpratnes jau agrākos laikos, bet it sevišķi tagad, izmantotas arī demogoģiskiem nolūkiem. Sava referāta nobeigumā referents pievērsās tieši latviešu trimdas sadzīves jautājumiem, kur arī nereti brīvības jēdziens tiek pārprasts un izmantots savtīgām interesēm. Lai aizstāvētu latviešu tautas un Latvijas valsts brīvības intereses, mums jābūt nacionāli vienotiem un kopējā darbā jāiesaista ikviens latvietis. Lielās izkliedētības,jaukto laulību un līdzīgu apstākļu dēļ par daudziem latviešiem trūkst ziņu. Mūsu uzdevums ir tādus apzināt un pievērst atkal latvietībai. Referātam sekoja dzīvas un dedzīgas pārrunas.

Saviesīgā daļā Inta Purva skandēja savus dzejoļus un lasīja vairākus asprātīgus izvilkumus no vecāko laiku publicējumiem. Rūdolfs Norītis savukārt uzjautrināja klausītājus kā Jānis Traips un ventiņu Krišs Ķepals ar feļetoniem no mūsu ikdienas.

Programmas daļas nobeigumā Latviešu centra Montrealā valdes priekšsēdis J. Tērauds pateicās čaklai dāmu komitejai par cienastu, kopsēdes dalībniekiem, programmas izpildītājiem un klausītājiem par līdzdalību un atsaucību. Atzinīgus vārdus šim sarīkojumam veltīja arī MLB valdes priekšsēdis un delegētais LNAK padomes loceklis M. Štauvers, kas savā laikā padomes sesijā ierosināja šādā veidā sekmēt sadarbību ar Montrealas latviešu saimi un citiem latviešu centriem. LNAK vārdā pateicās Inta Purva un Montrealas latviešu centra daiļošanai pasniedza dažas reprodukcijas no LNAK mākslas kollekcijas, izsakot cerību, ka nākotnē šī kollekcija varēs tikt izstādīta arī Montrealas centrā.

Patīkamā gaisotnē, labā saprašanās garā un kopējā darba apņēmībā gluži nemanot bija pienākusi vēla vakara atvadīšanās stunda.

R. Norītis

Kanadā slēpēšanas prieki **Foto J. Ligers**

Aicinājums rokdarbniecēm

Daugavas vanagi Kanadā atzīmēs savu 35 gadu darbību 1985. gadā no 27. aprīļa līdz 5. maijam. Šajā laikā ir paredzēta Kanadas Daugavas vanadžu rokdarbu skate. Mēs, vanadzes, esam vienmēr bijušas lielas rokdarbu cienītājas un darītājas, lai ar tiem greznotu mūsu mājas. Pie dažām kopām pastāv rokdarbnieču vakari, kuŗos pēc senajām vakarēšanu tradicijām, sagājušas kopā viena ar otru apmaināmies savām zināšanām un mācāmies arī no jauna. Dažādas ir šo vakarētāju rokdarbu noslieces. Ir kopas, kur vairāk cenšas izstrādāt un paturēt mūsu senču darinājumus. Citas izstrādā skaistus modernus rokdarbus. Visi ir interesanti, un tādēļ lūdzu ikvienu rokdarbu mīļotāju piedalīties vanadžu rīkotā skatē ar savu labāko un skaistāko, ko viņa veikusi beidzamo divu gadu laikā.

Skates iekārtošana prasīs daudz darba. Tādēļ lūdzu kopu pārstāves nākt mums palīgā. Skate būs iekārtota Sv. Jāņa latviešu luteraņu baznīcas telpās Toronto kopā ar gleznu izstādi no 27. aprīļa līdz 5. maijam 1985. g.

Rokdarbnieces: daiļu rakstu rakstītājas,adītājas,tamborētājas, audējas un citu darbu darītājas, lūdzu piedalīties visas šajā skate. Lai skata tautas mūsu vareno pūru un mūsu čaklās rokas.

Lūdzu arī tās kopas, kas nav vēl DVK vanadžu valdei nodevušas 1984. g. projektā paredzētās latviskās lelles, nodot tās šajā izstādē.

M. Dumpe

Kanadas DV vanadžu vadītāju Noru Pulciņu 1984. g. 9. decembrī Stoney Creekā apbalvoja ar Ontario provinces Bicentenial Medaļu. To Chandalier kluba telpās viņai pasniedza Ontario provinces valdības ministrs Gordons Deens. Medaļa N. Pulciņai piešķirta par nenogurstošu un ilggadīgu sabiedrisko darbu Daugavas Vanagu organizācijā, gaidās, Latviešu skolā un latviešu draudzē. **J.G.**

Miris DV Austrālijas valdes priekšsēža vietnieks Ojārs Jefīmovs

Savā 59. dzīves gadā 5. janvārī Adelaidē ar sirds trieku miris Ojārs Jefīmovs, kuŗš tikai 2./3. janvārī Melburnā notikušajā zemes delegātu sapulcē bija ievēlēts par Daugavas Vanagu Austrālijas valdes priekšsēža vietnieku. Aizgājējs dzimis 1926. g. 15. martā, Rīgā. Cīnījies Latviešu leģiona 15. divīzijā un ir DV organizācijas biedrs-dibinātājs. 1949. g. ieceļojis Austrālijā, kur trīs gadus vēlāk piedalījies Adelaides nodaļas dibināšanā un atkārtoti ievēlēts nodaļas valdes amatos. Pa divi lāgi bijis zemes valdes sekretārs: no 1959. - 61. g. un no 1967. — 70. g. Sava Anglijas apmeklējuma laikā 1971. g. jūlijā piedalījās, Bradfordā notikušajā, DVF delegātu ārkārtas sapulcē. 1961. g. martā apbalvots ar organizācijas nozīmi zeltā. Daugavas Vangiem Ojāra Jefīmova aiziešana mūžībā ir liels zaudējums.

J. Frišvalds

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

AMBER PRINTERS &
PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

DV Manitobas nod. valde pārrunās ar viesi O. Ieviņu. Uzņēmumā no kr.: V. Preimane, L. Smoļinska, A. Jandava — vanadžu priekšniece, O. Ieviņš, L. Kēlere — vanadžu priekšn. palīdze; stāv no kr.: sekr. J. Preimanis, biedrzinis Berngards, ārējās informācijas nod.vad. A.Keleris, kasieris V. Jandavs. **J. Jandava uzņēmums.**